

(FINANCIEEL) JAARVERSLAG

2022

Wonderwijs
te Elst

GROENENDIJK
onderwijsadministratie

Beroepsadres: Trapgeul 210, Sliedrecht
Postadres: Postbus 60, 3360 AB Sliedrecht

T (0181) 41 25 07
<http://www.groenendijk.nl/>

INHOUDSOPGAVE

A TOELICHTING OP ONDERDELEN VAN HET JAARVERSLAG

Bestuursverslag met rapportage toezichthoudend orgaan	1
Kengetallen	58

B JAARREKENING

B1 Grondslagen	59
B2 Balans per 31 december 2022	66
B3 Staat van baten en lasten 2022	68
B4 Kasstroomoverzicht 2022	69
B5 Toelichting behorende tot de balans	70
B6 Niet uit de balans blijkende verplichtingen	78
B7 Toelichting behorende tot de staat van baten en lasten	79
B8 Overzicht verbonden partijen	85
B9 WNT	86
B10 Gebeurtenissen na balansdatum	88
B11 Gegevens over de rechtspersoon	89
B12 Formulier goedkeuring jaarrekening	90

C OVERIGE GEGEVENS

C2 Controleverklaring	92
-----------------------	----

Jaarverslag 2022

Openbare basisschool

BASISSCHOOL

samen maken we de school!

Inhoudsopgave

1	Voorwoord.....	5
2	Missie en visie.....	5
3	De organisatie	6
3.1	(Contact)informatie bestuur en organogram.....	6
3.2	College van bestuur	7
3.3	Raad van Toezicht	7
3.4	Good governance.....	7
3.5	Overzicht van de scholen	8
3.6	Stakeholders	9
3.7	Bestuurskantoor.....	9
3.8	Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad	9
3.9	Directeurenoverleg	10
3.10	Sturingsfilosofie	11
3.11	Klachtenregeling	12
4	Verantwoording van het beleid	12
4.1	Het jaarplan Wonderwijs 2022	12
4.2	Onderwijs en kwaliteit	16
4.2.1	Onderwijsresultaten	16
4.2.2	Onderwijsachterstanden.....	19
4.2.3	Inspectie van het onderwijs	19
4.2.4	Passend onderwijs	19
4.2.5	Jaarverslag Ongewenste Omgangsvormen/ Sociale Veiligheid Wonderwijs 2022	20
4.2.6	Onderwijs en ICT	20
4.2.7	Ouderbetrokkenheid.....	21
4.2.8	NPO	21
4.2.9	Personeel niet in loondienst (PNIL)	25
4.3	Personeel en professionalisering	25
4.3.1	Strategisch personeelsbeleid	25
4.3.2	Onboarding nieuwe medewerkers.....	25
4.3.3	Starten bij Wonderwijs.....	26
4.3.4	Vervanging van leraren	26
4.3.5	Opleidingen.....	26
4.3.6	Huis van werkvermogen.....	26
4.3.7	Verzuimpreventie en ziekteverzuim	27
4.3.8	Regionale aanpak personeelstekort (RAP)	28
4.3.9	Verantwoording werkdruk.....	28
4.3.10	Aansluiting bij het Participatiefonds	28
4.3.11	Personeel in beeld (cijfers).....	28
4.4	Huisvesting.....	31
4.4.1	Algemeen	31
4.4.2	Beheer en onderhoud	32
4.4.3	Opgeleverde projecten en duurzame ontwikkelingen	33
4.4.4	Projecten in uitvoering en voorbereiding	34
4.4.5	Toekomstige projecten	34

4.5	Facilitaire zaken	35
4.5.1	Inkoopbeleid, duurzaam- en maatschappelijk verantwoord ondernemen.....	35
4.5.2	Europese aanbesteding.....	35
4.6	Financieel beleid	35
4.6.1	Algemeen	35
4.6.2	Planning & control	35
4.6.3	Treasury statuut.....	36
4.6.4	Allocatiesystematiek	37
4.7	Continuïteitsparagraaf	38
4.7.1	Algemeen	38
4.7.2	Risico's en risicobeheersing	38
5	Verantwoording van de financiën	40
5.1	(Financiële) ontwikkelingen in een meerjarenperspectief	40
5.1.1	(Verwachte) ontwikkeling van het leerlingaantal.....	40
5.1.2	(Verwachte) ontwikkeling van de formatieve inzet.....	41
5.1.3	(Verwachte) verloop van de staat van baten en lasten.....	43
5.1.4	(Verwachte) verloop van de balans.....	50
5.1.5	(Verwachte) verloop van de financiële positie.....	52
6	Verslag intern toezicht	54

1 Voorwoord

Voor u ligt het Jaarverslag van Stichting Wonderwijs over het kalenderjaar 2022. Wonderwijs is verantwoordelijk voor het verzorgen van primair onderwijs op veertien basisscholen in Elst, Driel, Heteren, Oosterhout, Valburg, Zetten en Huissen. De Wonderwijsscholen hebben elk een eigen verhaal en onderwijsconcept. De Wonderwijsscholen bieden kwalitatief goed en waarde gedreven onderwijs aan ongeveer 3900 leerlingen.

In dit Jaarverslag leggen wij verantwoording af over de behaalde resultaten op diverse onderdelen: onderwijs, personeel, innovaties, financiën en beheer.

Het jaar 2022 was een bijzonder jaar waar we voor het derde jaar anticipeerden op het coronavirus. Gedurende de eerste helft van het jaar heeft het coronavirus impact gehad op ons onderwijs. We hebben er goed mee gedeald. Medewerkers werden ziek of moesten vanwege het besmettingsrisico in quarantaine. Het onderwijs op de scholen werd fysiek en online georganiseerd en vaak ook in een hybride vorm. Na de zomervakantie kon het onderwijs veelal weer fysiek op de scholen plaatsvinden. Met elkaar hebben onze collega's zich maximaal ingezet om het onderwijs zo goed mogelijk te laten plaatsvinden.

2 Missie en visie

Missie

Wonderwijs wil recht doen aan het kind van de toekomst. Want onze leerlingen bepalen (mede) hoe onze toekomstige samenleving eruit ziet en functioneert. En hoewel de toekomst lastig te voorspellen is, staan een aantal feiten vast:

- we moeten zuinig met onze omgeving omgaan;
- we hebben te maken met grote verschillen in omstandigheden en kansen;
- we hebben elkaar nodig om problemen op te lossen;
- we willen allemaal van betekenis zijn voor anderen en streven allemaal naar geluk.

Geluk is een groot goed en belangrijk streven. Gelukkige mensen zijn weerbaarder, creatiever, innovatiever, vrijgevier en komen beter tot groei. Ze hebben een positieve kijk op zichzelf en de ander. Om bij te dragen aan de ontwikkeling van gelukkige, kritische en zelfstandige leerlingen - en medewerkers - richt Wonderwijs zich op:

- samenwerking en verbinding;
- het versterken van het eigenaarschap;
- een brede ontwikkeling van 'hart, hoofd en handen.'

Dit is wat ons beweegt en drijft.

Wonderwijs inspireert, stimuleert en begeleidt kinderen in hun ontwikkeling tot gelukkige, kritische en zelfstandige (wereld)burgers die met vertrouwen en respect in verbinding staan met anderen en hun omgeving en een bijdrage leveren aan een duurzame samenleving.

Visie

Kinderen verwonderen zich de hele dag. Over alles wat leeft, groeit en bloeit, wat ze horen, lezen, zien, voelen en ervaren. In verwondering ontdekken ze waartoe ze in staat zijn en wat ze nog niet zo goed beheersen - een aansporing om nieuwe uitdagingen aan te gaan. Verwondering ligt aan de basis van leren en ontwikkelen. Verwonderen is met een open blik naar de wereld kijken. Je verbazen, laten inspireren en verrassen. Door de mensen om je heen, hun houding, gedrag, mening en denkbeelden. Verwondering roept emoties op en wekt nieuwsgierigheid.

Om de ontwikkeling van leerlingen te versterken, dient ons (W)onderwijs drie doelen:

Kwalificatie: het opdoen van kennis en vaardigheden die je in je latere leven nodig hebt.

Socialisatie: de vorming tot deelnemer van een gemeenschap en het overnemen van bestaande normen en waarden.

Persoonsvorming: de persoonlijke vorming tot een zelfstandig, verantwoordelijk en kritisch individu.

We willen onze leerlingen zo goed mogelijk voorbereiden op het vinden van hun plek in de maatschappij. Ons onderwijs is zo ingericht dat we alle leerlingen, begeleid door leerkrachten, uitdagen om hun talenten te ontdekken, optimaal te ontwikkelen en in te zetten.

De scholen van Wonderwijs staan midden in de samenleving en werken intensief samen met ouders en andere (educatieve) stakeholders. Wonderwijs heeft hierin een initiërende en ondernemende rol: we halen 'buiten' naar binnen.

Onze visie is dan ook:

De scholen van Wonderwijs zijn veilige en inspirerende leer- en werkgemeenschappen waarin leerlingen, medewerkers, ouders en andere stakeholders zich gekend en (h)erkend voelen. We zien het als onze opdracht de leerlingen 'in dialoog te brengen' met de fysieke en sociale wereld om hen heen.

3 De organisatie

3.1 (Contact)informatie bestuur en organogram

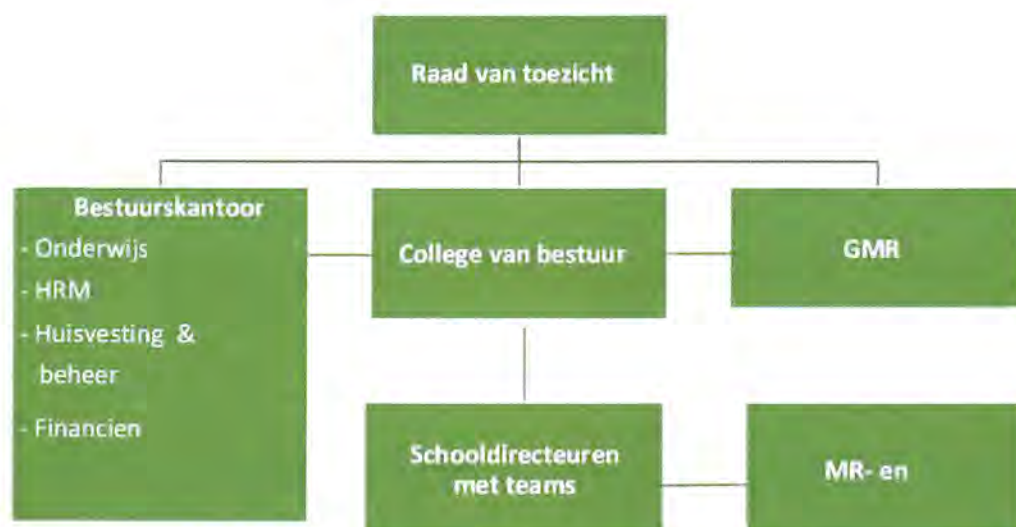
Naam bestuur:	Stichting Wonderwijs
Bestuursnummer:	41530
Inschrijvingsnummer KvK:	09152075
Bezoekadres:	Hoenderik 9 6662 VM Elst
Postadres:	Postbus 210 6660 AE Elst
Telefoon:	0481-350003
Email:	info@wonderwijs.nl
Website:	www.wonderwijs.nl
Contactpersoon:	de heer E. Meuleman
Email:	e.meuleman@wonderwijs.nl

Wonderwijs is een onderwijsorganisatie van 14 scholen voor primair onderwijs met ongeveer 3.900 leerlingen en zo'n 400 medewerkers. Wonderwijs heeft 14 scholen; 11 in de gemeente Overbetuwe (6 in Elst, 1 in Heteren, 1 in Driel, 1 in Oosterhout en 1 in Valburg, 1 in Zetten) en 3 in gemeente Lingewaard (3 in Huissen).

Wonderwijs werkt volgens het Raad van Toezicht model.

Organogram:

3.2 College van bestuur

Het College van Bestuur bestuurt als bevoegd gezag de Wonderwijsorganisatie en is bevoegd tot alle daden van bestuur en beheer zover deze in de statuten niet zijn voorbehouden aan de Raad van Toezicht. De Raad van Toezicht en het College van Bestuur zijn in de statuten van de stichting Wonderwijs aan elkaar verankerd, evenals de aan elk van beide toekomstige bevoegdheden. Wonderwijs kent een éénhoofdig College van Bestuur.

3.3 Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht is het hoogste gezag binnen Wonderwijs. De Raad bestaat uit vijf personen en houdt toezicht op het College van Bestuur en fungeert als klankbord van het College van Bestuur. De Raad van Toezicht toetst of het College van Bestuur bij zijn beleidsvorming en de uitvoering van zijn bestuurstaken oog houdt op het belang van de Wonderwijsorganisatie in relatie tot de maatschappelijke functie van de Wonderwijsorganisatie en of het College van Bestuur op een zorgvuldige en evenwichtige wijze de belangen van allen, die bij de Wonderwijsorganisatie betrokken zijn, tegen elkaar afweegt. De Raad van Toezicht heeft als taak een accountant aan te wijzen. In 2019 heeft de Raad van Toezicht Flynth accountants benoemd voor de controle van de Jaarstukken. Zij controleren ook de Jaarstukken van 2022.

De Raad van Toezicht wil daadwerkelijk een meerwaarde leveren voor de ontwikkeling van de Wonderwijsorganisatie en in het bijzonder aan de ontwikkeling van de leerlingen van Wonderwijs. Identiteit, kernwaarden en strategische doelstellingen van stichting Wonderwijs zijn daarbij inhoudelijk en strategisch de belangrijkste richtinggevende kaders.

3.4 Good governance

De Raad van Toezicht van Wonderwijs fungeert als intern toezichthouder van de organisatie conform de Code Goed Bestuur PO. De Raad heeft een toezichthoudende- en controlerende functie. De Raad is werkgever en fungeert als klankbord voor het College van Bestuur, waarbij de expertise van de raadsleden wordt benut. Om het toezicht goed uit te kunnen oefenen op, onder andere, de naleving van de wettelijke voorschriften en de kwaliteit van het onderwijs, maakt de Raad in eerste instantie gebruik van

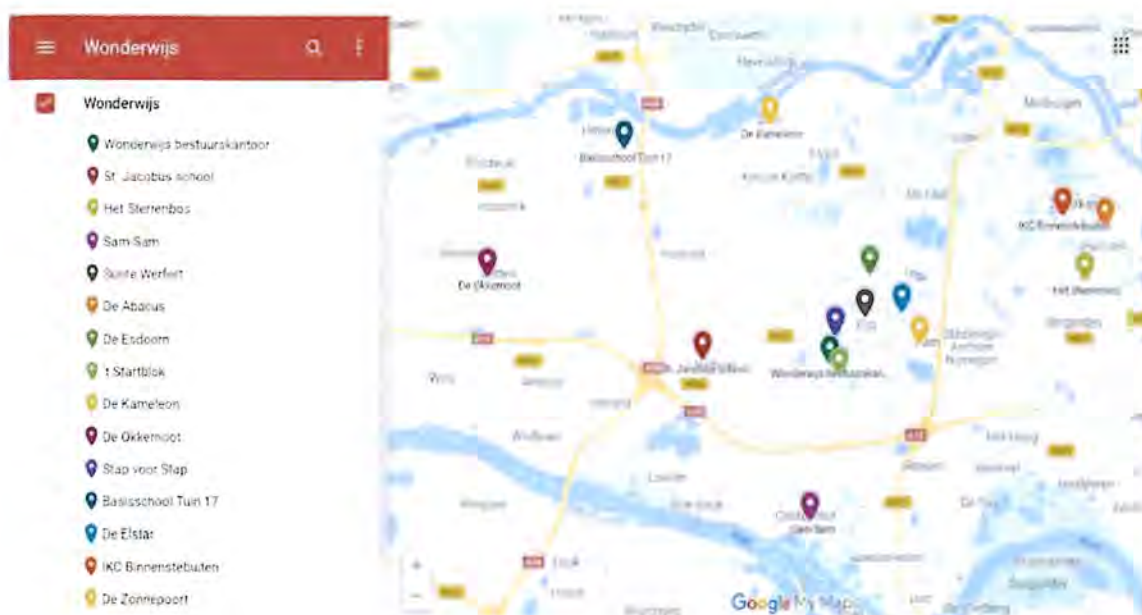
de informatie die zij krijgt van het College van Bestuur. Het College van Bestuur informeert de Raad middels periodieke rapportages op gebied van de voortgang van het strategisch beleid en via diverse rapportages.

Jaarlijks spreekt de Raad tweemaal met de leden van de GMR. De Raad laat zich tijdens de schoolbezoeken informeren door de Wonderwijs-medewerkers en de ouders van de leerlingen.

3.5 Overzicht van de scholen

De volgende scholen maken deel uit van Wonderwijs.

School	Brin	Bezoekadres	Directeur
RK Sint Jacobusschool	00GX	Dorpsstraat 5 6675 BB VALBURG	Marieke Schooltink
IKC Het Sterrenbos	03QR	Van Wijkstraat 16A, 6851 GM HUISSEN	Ellen van Bon – Broekhof
Basisschool Sam-Sam	03XB	De Honsvoet 4, 6678 BT OOSTERHOUT	Valentien Milder
RK Basisschool Sunte Werfert	06GD	Kostverloren 14 6661 DZ ELST	Paula van 't Hof
IKC De Abacus	07UY	Van Voorststraat 21 6851 LT HUISSEN	Maarten Jurgens
OBS De Esdoorn	08EY	Chopinstraat 3, 6661 CZ ELST	Els Leenders tot 31-7-22 Vincent Scholte per 1-8-2022
RK Basisschool 't Startblok	08KH	Morel 28 6662 VH ELST	Myrna den Hartog
Kindcentrum de Kameleon	08RP	Van den Burgstraat 1 6665 EA DRIEL	Jelle Egging
OBS De Okkernoot	09DV	J.A. Nijhoffstraat 1, 6671 ZL ZETTEN	Vera Gallé
OBS Stap voor Stap	09FB	Kruisakkers 3, 6662 DV ELST	Dennis Lindelauf
Basisschool Tuin 17	10OV	Flessestraat 17 6666 CK HETEREN	Nienke Rutten
RK Basisschool De Elstar	28BG	Forum 4 6661 TW ELST	Marco Onstenk
Dependance De Elstar		Auditorium 6, 6661 TZ ELST	Marco Onstenk
IKC-Binnenstebuiten	28BH	Plaza 123 6852 RM HUISSEN	Björn Bouwmeister
Dependance IKC- Binnenstebuiten		Hazekamp 2E, 6851 JK HUISSEN	Björn Bouwmeister
OBS De Zonnepoort	28CF	Forum 12, 6661 TW ELST	Lily Kampers

3.6 Stakeholders

Een belangrijk onderdeel van het strategisch positioneren van Wonderwijs is het betrekken van stakeholders bij de organisatie en bij de strategische keuzes die het bestuur en de scholen maken. In 2022 organiseerde Wonderwijs een themabijeenkomst voor stakeholders over de kwaliteit van het onderwijs en de betekenis van Wonderwijs in de omgeving. Het resultaat van deze themabijeenkomst is weergegeven in een visual.

3.7 Bestuurskantoor

Het College van Bestuur, de Raad van Toezicht, de schooldirecteuren en de scholen worden ondersteund door de medewerkers van het bestuurskantoor. Er werken deskundige medewerkers voor administratieve werkzaamheden, personeelszaken en huisvesting en financiën.

Groenendijk Onderwijs Administratie B.V. verzorgt de salaris- en (deels) financiële administratie.

3.8 Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad

De GMR is het medezeggenschapsorgaan op centraal niveau. De GMR heeft op grond van de WMS (Wet Medezeggenschap Scholen) advies- en instemmingsrecht op beleidsvoorstellen die een meerderheid van alle Wonderwijs-scholen aangaan. De GMR bestaat momenteel uit tien personen: vijf vertegenwoordigers namens het personeel en vijf vertegenwoordigers namens ouders. Het contact met de achterban verloopt in de regel via de medezeggenschapsraden (MR-en) van de scholen. De GMR streeft ernaar om hier in 2023 een actievere houding in aan te nemen.

De GMR is in 2022 zes keer bijeengekomen. Dit waren vijf reguliere GMR-vergaderingen, opgesplitst in eerst een vergadering van de GMR onmiddellijk gevolgd door een overlegvergadering met het bestuur, en één vergadering waarbij de Raad van Toezicht ook aanwezig was bij de overlegvergadering met het bestuur. Daarnaast is een afvaardiging van de GMR aanwezig geweest bij een overleg van de RvT. Alle vergaderingen zijn genotuleerd door de bestuurssecretaris. Het is de wens van de GMR en het bestuur om in 2023 een ambtelijk secretaris aan te stellen die onder andere zorg zal dragen voor de notulen.

Leden van de GMR nemen kennis van alle stukken, maar zijn ook toegewezen aan werkgroepen voor clusters van onderwerpen die bijzondere aandacht vragen. Deze onderwerpen zijn Financiën, Kwaliteit van het Onderwijs en personeel. Vaste agendapunten bij de GMR-vergaderingen zijn het bestuursformatieplan, de jaarrekening, het jaarverslag, de managementrapportages en de begroting.

Hieronder volgt een opsomming van andere zaken die in het lopende jaar aan bod zijn gekomen, zonder dat daarbij op details wordt ingegaan.

- Veiligheidsbeleid
- De risicoworkshop
- De gegevens van de eindtoets
- De verdeling van de middelen vanuit het NPO
- De voortgang van de herstelopdracht
- De statuten van Wonderwijs
- De klokkenluidersregeling
- Inzet externe diensten onder schooltijd
- De inzet van de bovenmatige reserve
- Loopbaan en werkgelegenheid
- De themabijeenkomst met de stakeholders van Wonderwijs
- Reglement cameratoezicht
- Beleid omtrent startende leerkrachten
- IBP-beleid
- De kwaliteitsmonitor
- De werkzaamheden van de Ambtelijk secretaris

Per 31 december 2022 bestond de GMR uit de volgende leden: Pieter van Driel (voorzitter), Olga Oostvriesland, Jolanda de Vries, Robin Knipping, Leon Gerritsen, Bram Withaar, Jacqueline Bosman, Nina Windemuller, Miriam Bos-Peters, Ilse Bijl-Jansen en Nol Heinen.

3.9 Directeurenoverleg

Wijzigingen in de directies

Wonderwijs heeft gedurende 2022 een nieuwe directeur aangesteld.

01-08-2022 Vincent Scholte Directeur De Esdoorn.

De Wonderwijsdirecteur

De leiding van de Wonderwijsschool berust bij de schooldirecteur. De schooldirecteur is integraal verantwoordelijk voor het functioneren van de school. Het schoolspecifieke beleid wordt ingeleurd door de schooldirecteur samen met zijn team en de medezeggenschapsraad. De inhoud van dit beleid is gebaseerd op de door het College van Bestuur vastgestelde kaders. De kaders komen tot stand via de beleidsvoorbereidende werkzaamheden van het Directeuren Overleg onder leiding van het College van Bestuur.

Op het niveau van de school is de schooldirecteur integraal verantwoordelijk. Integraal verantwoordelijk wil in dit verband zeggen dat de schooldirecteur verantwoordelijk is voor alle beleidsterreinen, beschikt over eigen, vooraf vastgestelde, budgetten en als gevolg daarvan bevoegd is tot het nemen van beslissingen. Hij beslist alles overwegende en gehoord hebbende. Ook als de meerderheid van het team ergens voor of tegen is, is het de beslissing van de directeur die wel of niet te volgen.

Degene die de directeur kan aanspreken op beslissingen is het College van Bestuur. De relatie wordt in zakelijke zin gekenmerkt door “sturen op resultaat”. In de praktijk betekent dit dat er tussen het College van Bestuur en de schooldirecteur afspraken worden gemaakt over verbeterpunten die door de school in een bepaalde tijdsperiode dienen te worden gerealiseerd.

Taken en verantwoordelijkheden.

- De schooldirecteur is verantwoordelijk voor de resultaten.
- De schooldirecteur is verantwoordelijk voor het opstellen en actueel houden van het algemeen beleid, het opstellen van een schoolplan en jaarplan. Het schoolplan wordt ter vaststelling voorgelegd aan het College van Bestuur.

- De schooldirecteur is verantwoordelijk voor de algehele leiding van de school. Iedere autoriteit of verantwoordelijkheid van medewerkers binnen de organisatie zal daarom door het College van Bestuur beschouwd worden als de (cumulatieve) autoriteit en (cumulatieve) verantwoordelijkheid van de schooldirecteur.
- De schooldirecteur is verantwoordelijk voor het opstellen van een conceptbegroting en meerjaren investeringsbegroting en deze ter vaststelling voor te leggen aan het College van Bestuur.

Directieoverleg

In het Directeuren Overleg (DO) vindt overleg plaats tussen het College van Bestuur en de schooldirecteuren. Allerlei zaken worden op elkaar afgestemd en gepland. Beleid wordt ontwikkeld en voorbereid. Het DO functioneert als een forum voor beleidsontwikkeling en voor het genereren van draagvlak. Met de inrichting van het DO ontstaat er een structurele afstemming van beleid tussen het College van Bestuur en de schooldirecteuren en tussen de schooldirecteuren onderling.

Vanuit het DO kunnen bovenschoolse werkgroepen worden samengesteld. Deze werkgroepen functioneren als denktank voor het oplossen van allerlei knelpunten en het bedenken van innovaties. Zij hebben een beleidsvoorbereidende functie en worden naar behoefte ingesteld.

Het DO heeft een adviserende functie ten aanzien van het gevoerde en te voeren beleid van het College van Bestuur en is geen besluitvormend orgaan.

3.10 Sturingsfilosofie

Om binnen Wonderwijs de relatie tussen College van Bestuur en schooldirecteuren te regelen wordt het Policy Governance model van Carver toegepast. Binnen de vakliteratuur wordt dit model benoemd als een sturingsfilosofie die de relatie College van Bestuur en management beter op elkaar afstemt, met dien verstande dat bestuur en management hun eigen rol en verantwoordelijkheden adequaat en complementair op elkaar afstemmen. Daarnaast bestaat met deze werkwijze de mogelijkheid om de afstemming centraal - decentraal te regelen. De taakstelling en doelstelling van het College van Bestuur wordt dan omschreven als:

“Namens een achterban er op toe zien dat de Wonderwijsorganisatie bereikt wat het zou moeten bereiken en het onaanvaardbare vermijdt.”

De taakstelling voor het management wordt dan:

“Het scheppen van voorwaarden waardoor anderen de gewenste resultaten kunnen behalen. Toegespitst op resultaatgericht management waarbij het gewenste resultaat uitgangspunt is voor het maken van werkafspraken.”

Uitgangspunten:

Besturen op basis van het Policy Governance model stoelt op een aantal uitgangspunten. Deze uitgangspunten moeten expliciet gedragen en onderschreven worden door zowel het College van Bestuur als het management om het beleidsvormend bestuur met succes werkzaam te laten zijn. De uitgangspunten luiden als volgt:

- Het College van Bestuur representeert het “eigenaarschap” van de Wonderwijsorganisatie.
- Het College van Bestuur stuurt op beleid.

Wonderwijs houdt zich aan de Code Goed Bestuur Primair Onderwijs zoals vastgesteld door de PO-Raad.

3.11 Klachtenregeling

Wonderwijs is aangesloten bij de Landelijke Klachtencommissie Onderwijs. Deze adviseert het College van Bestuur als betrokkenen een conflictsituatie niet gezamenlijk tot een oplossing kunnen brengen en Onderwijsgeschillen door de klager is gevraagd de kwestie in behandeling te nemen. In 2022 zijn er geen klachten ingediend.

4 Verantwoording van het beleid

4.1 Het jaarplan Wonderwijs 2022

Wonderwijs heeft in het koersplan een aantal beloften opgenomen. Deze zijn vertaald naar activiteiten. In onderstaand overzicht is aangegeven wat in 2022 is gerealiseerd.

Beloften	Activiteit	Stand van zaken
Belofte 1 (W)onderwijs met een verhaal		
Project 'identiteit'	Een werkgroep 'identiteit' begeleidt de dialoog t.a.v. de identiteit.	De werkgroep identiteit heeft gesproken met de directeuren om de identiteit van de school in beeld te brengen. Hiervan is een rapportage opgesteld. Deze zal met de directeuren besproken worden.
Visitatieteam	Het visitatieteam van Wonderwijs bezoekt scholen en luistert naar het de herkenbaarheid van het verhaal van de school.	Diverse scholen zijn door het visitatieteam bezocht. Tijdens het visiteren van de school wordt tevens een beeld gevormd van de wijze waarop medewerkers vorm en inhoud geven aan het verhaal van hun school.
Belofte 2 Goed onderwijs		
Project 'Inclusief Onderwijs	Het onderzoeken van de mogelijkheden (randvoorwaarden) om leerlingen met een SBO-indicatie binnen de eigen school te begeleiden.	Aan de Esdoorn is voor het schooljaar 2021-2022 een bedrag toegekend voor de pilot "inclusief onderwijs". Het projectplan is er op gericht om de integratie met de leerlingen van Lichtenbeek (SO) verder uit te bouwen naar een steeds meer inclusieve vorm van onderwijs. Het project is conform planning van start gegaan. Er zijn mooie stappen gezet. Voor het schooljaar

		2022-2023 is wederom een projectaanvraag toegekend.
Samenwerking PO-VO Elstar	Intensiveren van de samenwerking en uitwerken van een 4-tal programmalijnen met het VO	De samenwerking is geïntensiveerd en het DoeLab draait. Voor het schooljaar 2022-2023 is wederom een projectaanvraag toegekend.
Peuter/kleuter-groep Stokstaartjes Abacus	Het vormen van een gecombineerde peuter-kleutergroep binnen het primair onderwijs	De peuter-kleutergroep krijgt steeds meer vorm en wordt als meerwaarde gezien. Voor het schooljaar 2022-2023 is wederom een projectaanvraag toegekend.
Jeelo en IKC-vorming Sunte Werfert	De school, de peuterspeelzaal en de kinderopvang werken gezamenlijk aan vier Jeelo projecten per jaar. Verder vormgeven aan een integraal kindcentrum (verlengde schooldag).	Door corona zijn de plannen voor Jeelo niet volledig uitgevoerd. De IKC ontwikkeling krijgt steeds verder vorm en wordt verder uitgewerkt. Hiervoor zijn projectgelden toegekend.
Meer- en hoogbegaafde leerlingen Esdoorn en Sunte Werfert	Aanbod creëren voor meerbegaafde leerlingen Esdoorn en Sunte Werfert	Plusgroep is gestart. Door corona zijn niet alle doelstellingen behaald. In het schooljaar 2022-2023 is ingezet op verdere borging. Hiervoor zijn projectgelden toegekend.
Excellent traject Elstar	Elstar gaat onderzoeken of de school een excellente school kan/wil worden	Eind 2022 heeft er een externe audit plaatsgevonden. Op basis van de uitkomsten is een actieplan opgesteld. De verwachting is dat de onderwijsinspectie eind 2023 wordt uitgenodigd om de school te bezoeken.
Sociaal Emotionele ontwikkelingen IKC Binnenstebuiten	Versterken van de basiskwaliteit op het gebied van SEO door het aanbieden van schooljudo.	Het aanbieden van schooljudo wordt als meerwaarde gezien. Om het nog verder te verankeren is een nieuwe projectaanvraag ingediend welke is toegekend.
Extra aanbod NT2 leerlingen de Abacus	Aanbod van taalactiviteiten voor leerlingen met taalachterstanden.	Er zijn extra taalactiviteiten aangeboden. Met stichting PAS is een programma opgesteld. In het schooljaar 2022-2023 wordt inzet op borging hiervan. Hiervoor zijn projectgelden toegekend.
Verrijking begaafde	Opnemen van hoog- en meer begaafdheid in het schoolbeleid als doorgaande leerlijn.	Het beleid is opgesteld en wordt in het schooljaar 2022-2023 verder geïntegreerd.

leerlingen Zonnepoort		
Peuter/kleuter- groep Zonnepoort	Vormen van een peutergroep is samenwerking met de Kikkerkoning	Het gesprek met de gemeente Overbetuwe hierover loopt nog. Zij moeten instemmen met het initiatief.
Belofte 3 Persoonlijk leiderschap		
Nascholing gericht op persoonlijk leiderschap	➤ Collegiale consultatie ➤ Scholingsbijeenkomsten ➤ Directie 2-daagse (incl. IB-ers) ➤ Waarderende gespreksvoering	De training waarderende gesprekken voor de directeuren en coördinatoren is afgerond. Deze is door de deelnemers als zeer waardevol ervaren. Er hebben diverse scholingsbijeenkomsten plaatsgevonden via het Leerlab. De directie-tweedaagse met de IB-ers heeft in maart (fysiek en digitaal) plaatsgevonden. In september heeft de tweedaagse voor IB-ers en directeuren fysiek plaatsgevonden.
Belofte 4 Vitaliteit en duurzame inzetbaarheid		
	➤ Vitaliteitsscan en start huis van werkvermogen ➤ Preventieve activiteiten ➤ Duurzame inzetbaarheid	Er zijn diverse activiteiten aangeboden in het Leerlab voor duurzame inzetbaarheid. Er hebben diverse individuele activiteiten plaatsgevonden om te voorkomen dat medewerkers langdurig zouden uitvallen of om het herstel te bespoedigen. De vitaliteitsscan gebaseerd op het huis van werkvermogen is in 2022 afgenomen. In 2023 krijgt dit een vervolg waarbij medewerkers de gelegenheid krijgen in gesprek te gaan met een vitaliteitscoach.
Belofte 5 Omarmen het verschil		

Wonderwijsdag	Organiseren van de Wonderwijsdag	Op 21 september heeft er een digitale studiedag plaatsgevonden over ouderbetrokkenheid onder leiding van Peter de Vries.
Belofte 6 Leren en delen van elkaar		
Wonderwijs als opleidingsbestuur	Schoolopleiders van Wonderwijs die de studenten van de HAN begeleiden.	Wonderwijs heeft twee schoolopleiders. Per periode lopen er ongeveer 60 studenten stage (totaal circa 120 studenten). Begeleiding en inzet verloopt volgens planning. Vanaf 1 augustus 2022 zijn er, naast de twee bovenschoolse schoolopleiders, ook zes interne schoolopleiders gestart.
Aanbieden scholingen	➤ IB-opleiding ➤ Bewegingsonderwijs ➤ Schoolleidersopleiding	In samenwerking met een aantal andere besturen en de HU is de post-hbo opleiding IB georganiseerd. Hieraan nemen 6 collega's van Wonderwijs deel. Eén leraar volgt de opleiding voor bewegingsonderwijs. Twee leerkrachten zijn in de gelegenheid gesteld de opleiding tot schoolleider te volgen.
Jong Wonderwijs	Activiteiten ontwikkelen die passen bij de behoeften van startende leerkrachten (workshops, intervisie enz)	In juni heeft de eerste bijeenkomst plaatsgevonden.
Belofte 7 Blik naar buiten		
Het faciliteren van de bovenschoolse dialoog met interne/externe stakeholders	In 2022 wordt 1 keer een gesprek met interne/externe stakeholders georganiseerd.	Op 29 september heeft er een bijeenkomst plaatsgevonden met interne/externe stakeholders. Hierbij stond de betekenis van Wonderwijs centraal. De resultaten van deze bijeenkomst zijn samengevat in een visueel waarbij de parels en puzzels van Wonderwijs zijn benoemd.
Het implementeren van SharePoint (SP) (intranet)en	Het implementeren (vervolg) van SharePoint en medewerkers/teams scholen in het gebruik van SP	Alle medewerkers van Wonderwijs zijn overgegaan naar een Wonderwijs mailadres. Begin juni is

verbeteren gebruik van de website		overgegaan naar een nieuwe SharePoint omgeving waardoor de communicatiemogelijkheden zijn verbeterd. De website kan en moet worden verbeterd. Dit wordt meegenomen in de planning.
Belofte 8 Wonderwijs op orde		
Invoering administratief pakket	Invoering integraal pakket personeel, financiën, processen enz.	Wonderwijs is overgegaan naar het pakket Visma-Raet. Het HR pakket is in januari "live" gegaan. Het financiële pakket is begin 2023 uitgerold.
Aanbestedingstrajecten	Uitvoeren van diverse aanbestedingstrajecten om financieel voordeel te behalen	In 2022 is de ICT aanbesteed. Schoonmaak en meubilair zijn in 2020 aanbesteed. Daarnaast is eind 2022, via "Geef scholen Energie" een nieuw energiecontract afgesloten.

4.2 Onderwijs en kwaliteit

4.2.1 Onderwijsresultaten

Kinderen leren iedere dag en we toetsen geregeld of zij de leerdoelen voor de betreffende periode beheersen. Alle scholen van Wonderwijs maken voor het in beeld brengen van de leerresultaten van de leerlingen gebruik van een leerlingvolgsysteem (LVS). Twee keer per jaar worden op alle scholen van Wonderwijs toetsen afgenomen in dezelfde periode (januari en juni). De resultaten geven een beeld van de vooruitgang van lezen, taal en rekenen.

Jaarlijks nemen alle scholen - verplicht - deel aan de Eindtoets Basisonderwijs. Binnen Wonderwijs gebruiken scholen de IEP-toets, de Cito-toets of de DIA-toets.

De inspectie kijkt bij de beoordeling specifiek naar:

- Het percentage leerlingen dat aan het einde van het basisonderwijs een minimumniveau voor taal en rekenen behaalt. Dit wordt het fundamentele niveau of 1F genoemd. Iedere leerling zou dit niveau aan het einde van de basisschool moeten behalen.
- Het percentage leerlingen dat aan het einde van het basisonderwijs het hogere niveau voor taal en rekenen behaalt. Dit wordt het streefniveau of 2F (taal) en 1S (rekenen) genoemd. Het streven is dat zoveel mogelijk leerlingen dit niveau aan het einde van de basisschool behalen.

De signaleringswaarde voor 1F is gelijk voor alle scholen en ligt op 85%. Dit houdt in dat 85% van de leerlingen aan het einde van de basisschool het fundamentele niveau moet behalen. De signaleringswaarde voor 1S/2F is afhankelijk van de schoolweging. Heeft de school een hoge schoolweging (en dus een complexe leerlingpopulatie), dan geldt een lagere signaleringswaarde.

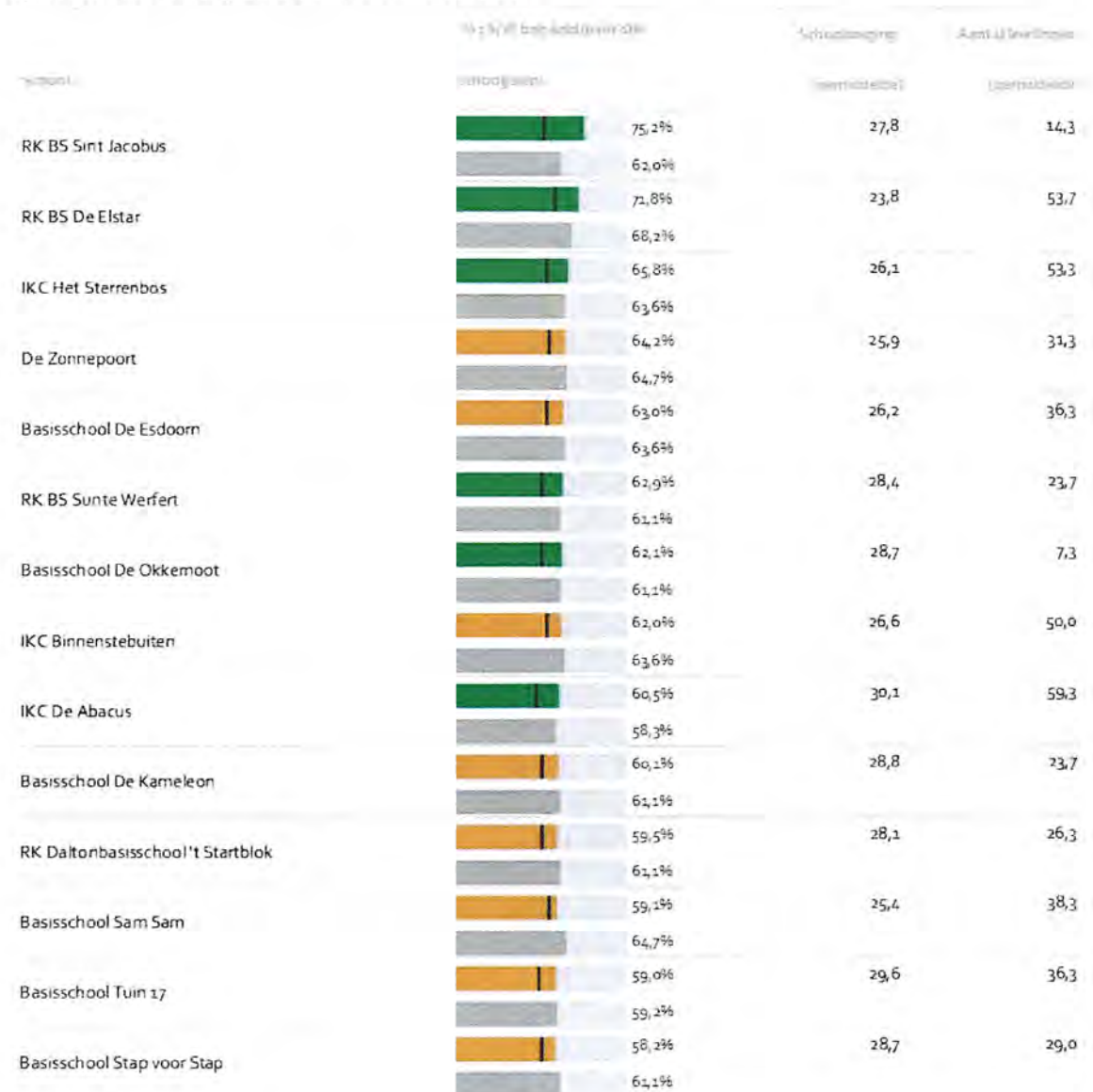
Percentage leerlingen dat het fundamentele niveau (1F) heeft behaald op de scholen onder het bestuur ten opzichte van vergelijkbare scholen in Nederland is weergegeven in onderstaande tabel:

School	% af behaald (over drie schooljaren)	Schoolweging (gemiddelde)	Aantal leerlingen (gemiddelde)
RK BS Sint Jacobus	99,2% 96,4%	27,8	14,3
IKC Het Sterrenbos	98,5% 96,4%	26,1	53,3
Basisschool De Okkemoot	98,5% 96,0%	28,7	7,3
RK BS De Elstar	98,1% 97,2%	23,8	53,7
Basisschool De Esdoorn	97,6% 96,4%	26,2	36,3
De Zonnepoort	97,2% 96,7%	25,9	34,3
Basisschool De Kameleon	96,2% 96,0%	28,8	23,7
IKC Binnenstebuiten	96,2% 96,4%	26,6	50,0
RK Daltonbasisschool 't Startblok	95,8% 96,0%	28,1	26,3
IKC De Abacus	95,5% 95,4%	30,1	59,3
Basisschool Tuin 17	95,1% 95,6%	29,6	36,3
RK BS Sunte Werfert	93,9% 96,0%	28,4	23,7
Basisschool Stap voor Stap	93,1% 96,0%	28,7	29,0
Basisschool Sam Sam	91,9% 96,7%	25,4	38,3

Percentage leerlingen dat het streefniveau (1S/2F) heeft behaald op de scholen onder het bestuur ten opzichte van vergelijkbare scholen in Nederland:

Op de scholen worden waar nodig verbeterplannen ingezet om de opbrengsten voor lezen, spelling en rekenen te verbeteren. Tuin17, IKC de Abacus en Sinte Werfert ontvangen ondersteuning door de inzet van een op maat-traject conform het verbetertraject Goed worden, goed blijven van de PO-raad. Op Tuin17 is in de bovenbouwgroepen een extra leerkracht ingezet om de resultaten op een voldoende niveau te brengen. Basisschool Stap voor Stap neemt deel aan het traject verbetering Basisvaardigheden om de lees- en rekenresultaten te verbeteren en op basisschool SamSam is een verbetertraject ingezet voor spelling. Op de Zonnepoort en de Kameleon is een reken-verbetertraject gestart en de Elstar doet onderzoek naar de waardering goed van de onderwijsinspectie. Hiervoor is inmiddels een audit uitgevoerd.

Ter ondersteuning van de scholen is een voor de leerkrachten van de eindgroepen en de internbegeleiders en directeurs een professionaliseringsbijeenkomst georganiseerd.

De kosten van de diverse interventies worden bovenscholings gedragen. Effecten worden voortdurend gemonitord met behulp van de rapportage Voortgang van het herstel (n.a.v. de herstelopdracht van de onderwijsinspectie).

4.2.2 Onderwijsachterstanden

De middelen voor onderwijsachterstanden worden aan de basisscholen toebedeeld die hiervoor aangewezen zijn op basis van de weging van de CBS-cijfers. Dit betreft voor onze situatie de Abacus, Sunte Werfert, de Okkernoot en Stap voor Stap. Deze middelen worden met name ingezet om het onderwijsaanbod voor kinderen met taalachterstanden te versterken.

4.2.3 Inspectie van het onderwijs

De inspectie van het onderwijs houdt toezicht op de kwaliteit van het onderwijs en op de naleving van wet- en regelgeving. Ook onderzoekt de inspectie of het budget voor het onderwijs rechtmatig en doelmatig worden verkregen en besteed.

In 2021 heeft een vierjaarlijks onderzoek plaatsgevonden. Dit betrof een verificatieonderzoek waar de Kwaliteitszorg, de Kwaliteitscultuur en de Verantwoording en dialoog beoordeeld is. Tevens is het financieel beheer (continuïteit, doelmatigheid en rechtmatigheid) onder de loep genomen en beoordeeld. Wonderwijs ontving voor de onderdelen Kwaliteitszorg, Kwaliteitscultuur en Verantwoording en dialoog de beoordeling Voldoende. Daarnaast werd een herstelopdracht voor Kwaliteitszorg gegeven. Het kwaliteitsbeleid van Wonderwijs, ingezet vanaf het begin van 2021, heeft de inspectie aanleiding gegeven om de herstelopdracht op te heffen.

4.2.4 Passend onderwijs

Wonderwijs vormt samen met 23 andere schoolbesturen in de gemeenten Arnhem, Rheden, Rozendaal, Overbetuwe, Lingewaard en Renkum het samenwerkingsverband PassendWijs.

PassendWijs is een verbonden partij en telt scholen voor basis-, speciaal basis- en speciaal onderwijs. Het doel van Passend Onderwijs is om de basisondersteuning en de extra ondersteuning op de scholen te versterken. De ondersteuningsmiddelen Passend Onderwijs worden ingezet om de basisondersteuning en de extra ondersteuning op de scholen te realiseren. PassendWijs heeft afspraken gemaakt ten aanzien van de structuur van samenwerking, de besteding van de ondersteuningsmiddelen, de medezeggenschap en de organisatie van de extra ondersteuning aan leerlingen. De afspraken hierover zijn opgenomen in het Ondersteunings Plan.

Met betrekking tot de organisatie van de extra ondersteuning vormt Wonderwijs samen met 7 schoolbesturen in de gemeenten Overbetuwe en Lingewaard binnen PassendWijs de deelregio Overbetuwe/Lingewaard (RBO). Binnen de kaders van het samenwerkingsverband PassendWijs regio Overbetuwe-Lingewaard zijn de directeurs van Wonderwijs in de gelegenheid gesteld om op hun school passend onderwijs vorm te geven. De scholen worden hierbij ondersteund door de orthopedagogen van Wonderwijs en de regio-coördinator van PassendWijs. Indien gewenst is ondersteuning vanuit PassendWijs beschikbaar (ondersteuningsteam).

De Basisondersteuning

In het samenwerkingsverband is besloten dat de basisondersteuning op het niveau van de schoolbesturen wordt georganiseerd. Bij de scholen van Wonderwijs is het budget voor basisondersteuning ingezet ten behoeve van de interne begeleiding en de ondersteuning van leerlingen en leerkrachten. Een totaalbedrag van 265k is in ontvangen 2022.

Extra ondersteuning

De extra ondersteuning betreffen de arrangementen voor leerlingen op een reguliere basisschool. De kinderen met een extra ondersteuningsbehoefte hebben een ontwikkelingsperspectief.

Schoolondersteuningsprofiel

Alle Wonderwijsscholen hebben een schoolondersteuningsprofiel (SOP). In het schoolondersteuningsprofiel is de kwaliteit van de basisondersteuning en de extra ondersteuning beschreven. Ouders kunnen op basis van het schoolondersteuningsprofiel een passende school kiezen voor hun kind.

Zorgplicht

De Wonderwijsscholen realiseren vanaf 1 augustus 2014 zorgplicht. De school waar ouders hun kind aanmelden, zorgt voor plaatsing van het kind. Als dat niet kan, zoekt de school met de ouders een passende andere onderwijsvorm. Alle Wonderwijsscholen hebben de zorgplicht gerealiseerd. Er zijn geen thuiszitters.

Het samenwerkingsverband Passend Onderwijs PassendWijs staat onder druk. Door een enorm hoog deelnamepercentage aan het SBO/SO, de hoge kosten voor de ondersteuners vanuit het SO en voor de organisatie van PassendWijs (kosten bestuursbureau PassendWijs) komen er minimale ondersteuningsmiddelen naar de scholen. De organisatiestructuur van het samenwerkingsverband PassendWijs wijzigt vanaf 2023. Het ligt in de lijn van de verwachting dat het samenwerkingsverband in de toekomst slechts de wettelijke taak zal vervullen en dat de uitvoering van Passend Onderwijs in de regio komt te liggen waar de schoolbesturen aan zet zijn.

4.2.5 Jaarverslag Ongewenste Omgangsvormen/ Sociale Veiligheid Wonderwijs 2022

Deskundigheidsbevordering interne contactpersonen(ICP) mbt wet Sociale Veiligheid op scholen. In maart is aan alle ICP, op drie verschillende data, een training aangeboden over de onderwerpen klachtrecht, sociale veiligheid en rol en taken van de ICP, vertrouwenspersoon en anderen bij klachten. Binnen de stichting is gewerkt aan het updaten en verder opstellen van het sociale veiligheidsplan, de vertrouwenspersoon heeft hieraan advies mogen geven.

De vertrouwenspersoon heeft afgelopen jaar 8 meldingen in behandeling genomen. Daarvan waren 5 meldingen van ouders. Zij namen of zelf of op advies van de school, contact op met de vertrouwenspersoon met de vraag om ondersteuning en advies. De overige meldingen waren afkomstig van medewerkers die advies wilden, zich niet veilig voelden op hun werkplek of die ontevreden waren met de gang van zaken en ondersteuning vroegen aan de vertrouwenspersoon.

Voorlichting en zichtbaarheid beleid en procedure

Met de bestuurder is afgestemd dat in het nieuwe schooljaar, de vertrouwenspersoon met enkele schooldirecteuren contact zal opnemen om af te stemmen of er vragen zijn over de wet Sociale Veiligheid en de rol van de vertrouwenspersoon wanneer medewerkers zorgen, problemen of een klacht hebben bij het ervaren van ongewenst gedrag van hun collega en/of directeur (Arbo wetgeving). Enkele directeuren hebben dit jaar zelf contact opgenomen (9x) met de vertrouwenspersoon om advies te vragen hoe een klacht van ouders kon worden voorkomen of opgelost.

4.2.6 Onderwijs en ICT

In 2022 hebben we opnieuw kunnen ervaren welke meerwaarde ICT biedt in het onderwijs toen leerlingen of zelfs groepen thuis kwamen te zitten vanwege de coronapandemie en het onderwijs online en in hybride vorm gegeven werd. Maar ook in normale tijden kan ICT leerkrachten en leerlingen ondersteunen in het werken en leren. Randvoorwaarden rondom het thema ICT, zoals visie, deskundigheid bij medewerkers en een goede infrastructuur zijn daarbij essentieel. Er is ook in 2022 veel inspanning geleverd om die randvoorwaarden verder door te ontwikkelen.

Visie

Het moment dat Digitale Geletterdheid een verplicht onderdeel wordt in het primair onderwijs, komt steeds dichterbij. Bij Wonderwijs sorteren we alvast voor op die ontwikkeling. Op stichtingsniveau is er een start gemaakt met het realiseren van een nieuwe visie op dit gebied. Na afronding aan het begin van 2023 is het de beurt aan de scholen om hiermee steeds bewuster om te gaan en de visie op schoolniveau te ontwikkelen.

Het streven is om op iedere school Digitale Geletterdheid een vanzelfsprekend onderdeel te laten zijn van ons onderwijsaanbod, zodat wij onze leerlingen de vaardigheden meegeven om zich te kunnen redden in digitale maatschappij. Daarbij onderscheiden we de onderdelen Basisvaardigheden, Mediawijsheid, Informatievaardigheden en Computational Thinking.

Deskundigheid medewerkers

Om daar te komen, is het ontwikkelen van de deskundigheid van medewerkers op dit gebied een belangrijke. Leerkrachten krijgen te maken met veel nieuwe ontwikkelingen en zij moeten bekend worden gemaakt met de mogelijkheden die het biedt en hoe dit toegepast en geïntegreerd kan worden in hun lessen. Het onderwerp Digitale Geletterdheid is daarom op steeds meer agenda's van studiedagen te vinden en dat zal in 2023 toenemen.

In 2022 zijn er diverse trainingen aangeboden om hier gehoor aan te geven. Dit aanbod wordt in 2023 uitgebreid n.a.v. een nulmeting onder alle medewerkers. Hiermee brengen we de opleidingsbehoefte op het gebied van ICT in kaart en kunnen we gericht werken aan het ontwikkelen van ICT-competenties.

Infrastructuur

Ook in 2022 is er geïnvesteerd in de ICT infrastructuur, zodat medewerkers optimaal worden gefaciliteerd in hun dagelijkse werkzaamheden. In 2022 is onder meer geïnvesteerd in een veiligere werkomgeving, door een nieuwe back-up toepassing, het uitrollen van meervoudige verificatie en leggen van koppelingen tussen diverse systemen. Waar mogelijk zijn processen ook steeds meer geautomatiseerd. Eind 2022 is bovendien de printomgeving vernieuwd, waarmee niet alleen een kostenbesparing is gerealiseerd, maar wat ook aansluit bij de eisen die worden gesteld op het gebied van privacy en veiligheid.

De Algemene Verordening Gegevensbescherming

In het basisonderwijs hebben we te maken met persoonsgegevens van kwetsbare personen. In 2022 is regelmatig informatie verstrekt aan alle medewerkers rondom de algemeen geldende regels omtrent persoonsgegevens. Vooral het onderwerp "een veilige werkplek", is meerdere keren aan de orde geweest. We hebben als stichting ook met regelmaat contact met onze FG (functionaris gegevensbescherming) van de Lumen Group om steeds op de hoogte te zijn van nieuwe ontwikkelingen. Eén van de onderwerpen was de noodzaak om te onderzoeken hoe bedrijven omgaan met persoonsgegevens. Daarom hebben we in het najaar van 2022 is een DPIA (Data Protection Impact Assessment) uitgevoerd inzake het gebruik van Google Workspace. De Functionaris gegevensbescherming heeft vervolgens een advies uitgebracht. Het advies behelst onder meer het alert zijn op updates en de wijze waarop wordt omgegaan met accounts. Bovendien wordt geadviseerd een verwerkersovereenkomst aan te gaan met Google Workspace en zorgvuldig om te gaan met het gebruik van deze oplossing.

4.2.7 Ouderbetrokkenheid

In het voorjaar van 2022 is de visie van Wonderwijs op Ouderbetrokkenheid geformuleerd. Deze visie luidt als volgt: "Binnen Wonderwijs ervaren (zien, horen en voelen) we dat wij met elkaar verantwoordelijk zijn voor de ontwikkeling van gelukkige kinderen. We zijn nieuwsgierig, waarderen en vertrouwen elkaar." De verdieping van deze visie vindt plaats op schoolniveau.

4.2.8 NPO

Het kabinet heeft besloten tot een Nationaal Programma Onderwijs voor de jaren 2021-2022 en 2022-2023. Doel van het programma is om leerlingen te helpen hun gaven en talenten tot bloei te brengen, ondanks de coronacrisis en de gevolgen daarvan voor het onderwijs. De scholen ontvangen 700 euro per leerling voor het schooljaar 2021-2022 en 500 euro per leerling voor het schooljaar 2022-2023.

Bovenschools is een gedeelte van deze middelen (75 euro per leerling) gereserveerd voor uitkeringsverplichtingen en transitievergoedingen. Hiervoor is een bestemmingsreserve gevormd. De Gemeenschappelijke Medezeggenschaps Raad heeft in 2021 de medezeggenschapsraden van de scholen

gevraagd hier al of niet mee in te stemmen. Alle medezeggenschapsraden van de 14 Wonderwijsscholen hebben hiermee ingestemd.

Enkele scholen met een extra gewicht ontvangen meer middelen. Het betreft de volgende scholen bij Wonderwijs: IKC de Abacus, de Okkernoot en Stap voor Stap. Sunte Werfert is hier in 2022 aan toegevoegd.

Om de NPO-middelen effectief in te kunnen zetten, hebben de scholen in het voorjaar van 2022 een schoolanalyse (schoolscan) uitgevoerd. Dit betekent dat de onderwijsresultaten en het welbevinden van de leerlingen door de scholen in beeld gebracht zijn. In de Schoolanalyses zijn ook de leervertragingen, opgelopen in de coronaperiode, zichtbaar. De Schoolanalyse vormt de basis voor het Schoolprogramma van de school. Het Schoolprogramma is het plan van aanpak dat nodig is om de resultaten van de leerlingen en het welbevinden op een kwalitatief voldoende of goed niveau te brengen. De scholen hebben in het voorjaar van 2022 in overleg met de medezeggenschapsraad wederom keuzes voor de voortgang van het Schoolprogramma 2022-2023 gemaakt, waarbij ook ruimte is om het programma gedurende de schooljaren 2023-2024 en 2024-2025 verder voort te zetten. De medezeggenschapsraden van de scholen hebben instemming verleend voor de inzet van de NPO-middelen met behulp van het plan van aanpak.

Wonderwijs heeft besloten om middelen die in 2021 en 2022 niet zijn ingezet toe te voegen aan een bestemmingsreserve (op schoolniveau) zodat inzichtelijk blijft welke middelen nog beschikbaar zijn. Ouders en leerkrachten zijn betrokken bij het opstellen van bij de NPO-plannen doordat voor elke school instemming voor de besteding van de NPO-middelen van de medezeggenschapsraad is gevraagd en gegeven.

De scholen hebben gekozen voor onderstaande interventies in hun schoolprogramma gedurende de schooljaren 2021-2022 en 2022-2023.

Naam school	Onderwerp	Activiteit/inzet	Cat
Elstar	Onderwijstijd verruimen voor lezen, spelling en rekenen.	Interventies gericht op meer onderwijstijd. Instructie in kleine groepen. Specifieke leermiddelen.	A/E
	Verhogen welbevinden, veerkracht en flexibiliteit.	Interventies gericht op welbevinden, sociaal emotioneel leren, leer en veerkracht. Specifieke leermiddelen.	C/E
	Professionalisering schoolteam.	EDI, CITO/IEP LVS, schrijfmotoriek, Automatiseren.	F
	Inzet specifieke interventies t.b.v. afname zorgsignalen.	Inzet digitale technologie.	F
	Effectief gebruik maken van de fysieke omgeving.	Instructieplekken, werkplekken en leerpleinen.	F
	Verhogen welzijn, groeps sfeer en samenwerking.	Specifieke leermiddelen cultuureducatie en muziek.	B/D
Sunte Werfert	Effectieve inzet vaardigheden en kennis.	Instructie kleine groepen.	B
	Verruimen onderwijstijd.	Voor- en vroegschoolse interventies.	A
	Inzet ondersteuning.	Kleine groepen. Ondersteuning leerlingen extra ondersteuningsbehoefte.	E
Tuin17	Intensiveren leesonderwijs: technisch en begrijpend lezen, spelling en rekenen.	Coaching en intervisie.	F
	Leer en Veerkracht en Groepsgeluk.	Coaching en intervisie.	F

	Leertuin hoogbegaafde leerlingen.	Begeleiding leerlingen en schoolteam.	D/F
	Leren zichtbaar maken.	Coaching en intervisie.	F
	Digitaal werken t.b.v. thematisch onderwijs.	Coaching en intervisie.	F
Okkernoot	Lees- en rekenbevordering.	Verbeteren instructie.	B/E
	Impuls muziek.	Teamscholing.	F
	Ondersteunende middelen t.b.v. het onderwijs.	Aanschaf devices. Effectief leren en feedback.	F
't Startblok	Extra aandacht en ondersteuning leerlingen.	Kleinere groepen/werken met groepjes leerlingen.	E
	Intensiveren rekenonderwijs, onderwijs het jonge kind.	Kwaliteitsverbetering schoolteam.	B/D
	Ondersteunende middelen t.b.v. het onderwijs.	Aanschaf Devices. Effectief leren en feedback.	F
Kameleon	Extra aandacht en ondersteuning leerlingen.	Instroomgroep.	E
	Impuls lezen en rekenen middenbouwgroepen.	Extra handen in de groep.	B
IKC Binnenstebuiten	Extra aandacht en ondersteuning leerlingen.	Extra handen in de groep.	B
	Verdere professionalisering schoolteam.	Bewegend leren, coöperatieve werkvormen, OGO en ICT, JAMARA rekenen, het jonge kind.	F
Zonnepoort	Optimalisering leerling-gesprekken en opzet portfolio.	Ontwikkelen plannen, reflecteren, samenwerken, organiseren en doelgericht werken.	B
	Extra aandacht en ondersteuning leerlingen.	Werken met kleine groepen en realiseren extra groep.	E
	Vaardigheden schoolteam.	Inzet specialisten voor overdracht analyse en evaluatie.	E
SamSam	Extra aandacht en ondersteuning leerlingen.	Werken met een extra groep en ondersteuning.	E
	Professionalisering schoolteam.	List, Staal-spelling, beeld-coachen en collegiale consultatie.	E
	Ondersteunende middelen t.b.v. het onderwijs.	Aanschaf devices. Effectief leren en feedback.	F
De Esdoorn	Didactische vaardigheden leerkrachten vergroten.	Inzet EDI.	B
	Professionalisering schoolteam.	Rekenen, spelling, lezen en begrijpend lezen.	B
	Extra aandacht en ondersteuning leerlingen.	Inzet extra handen in de groep. Tevens ondersteuning voor en na lestijd.	E
	Ondersteunende middelen t.b.v. het onderwijs.	Aanschaf Chromebooks.	F
IKC de Abacus	Onderwijstijd verruimen voor de groepen 3 en 4.	Inzet begeleiding kleine groepen.	A/B
	Stichting Leerkracht.	Kwaliteitsverbetering team.	B

	Impuls lezen en cultuur.	Opzet bibliotheek op school en cultuur-bezoeken.	C
	Samenwerkend leren.	Coöperatief leren, wereldoriëntatie.	D
	Extra aandacht en ondersteuning leerlingen.	Inzet extra handen in de groep.	E
	Ondersteunende middelen t.b.v. het onderwijs.	Aanschaf Chromebooks en software t.b.v. analyses en plannen van aanpak.	F
IKC het Sterrenbos	Extra aandacht en ondersteuning leerlingen.	Kleinere groepen t.b.v. zelfstandigheid en welbevinden. Ondersteuning meer handen in de groep door onderwijsassistent.	E
	Ondersteunende middelen t.b.v. het onderwijs.	Rekenlijnen/materialen. Aanschaf Chromebooks en ondersteunende software.	F
	Interventies lezen, welbevinden en talentontwikkeling.	Inzet gespecialiseerde leerkrachten.	B/E
Jacobuschool	Versterken IPC in relatie tot andere vakken.	Feedback geven, ontwikkeling executieve functies en cultuur educatie.	B/C/D
	Lezen en welbevinden.	Instructievaardigheid en Kanjertraining.	B/C
	Extra aandacht en ondersteuning leerlingen.	Meer handen in de groep. Ondersteuning onderwijsassistent.	E
Stap voor Stap	Extra aandacht en ondersteuning leerlingen.	Meer handen in de groep.	E
	Professionalisering schoolteam.	OGW en hoogbegaafdheid.	B

De resultaten van de inzet NPO-middelen

De scholen hebben in 2021-2022 en 2022-2023 de plannen van aanpak uitgevoerd op basis van de schoolanalyses. De resultaten van het driejaars gemiddelde van de eindtoets geeft in juni 2022 het volgende beeld:

- Tuin 17 komt door de correctiewaarde niet onder de signaleringswaarden, voor zowel 1F als 2F. Groep 7 geeft zorgsignaal rekenen en DMT (woorden lezen).
- Sam Sam vraagt extra aandacht door zowel op 1F rekenen als 1F lezen niet het landelijk gemiddelde (passend bij de schoolweging) te halen.
- Stap voor stap vraagt extra aandacht voor 1F rekenen, taalverzorging en lezen, 2F lezen. Groep 7 geeft zorgsignalen bij rekenen en begrijpend lezen.
- De Zonnepoort extra aandacht voor 2F rekenen en taalverzorging. Groep 7 geeft een zorgsignaal rekenen.
- De Elstar extra aandacht voor 1F lezen, 2F rekenen en lezen.

Op de scholen zijn verbeterplannen ingezet om de opbrengsten voor lezen, spelling en rekenen te verbeteren. Tuin17, IKC de Abacus en Sunte Werfert ontvangen ondersteuning door de inzet van een op maat-traject conform het verbetertraject Goed worden, goed blijven van de PO-raad. Basisschool Stap voor Stap neemt deel aan het traject verbetering Basisvaardigheden om de lees- en rekenresultaten te verbeteren en op basisschool SamSam is een verbetertraject ingezet voor spelling. Op de Zonnepoort en de Kameleon is een reken-verbetertraject gestart en de Elstar doet onderzoek naar de waardering goed van de onderwijsinspectie. Hiervoor is inmiddels een audit uitgevoerd. Ter ondersteuning van de scholen

is een voor de leerkrachten van de eindgroepen en de internbegeleiders en directeurs een professionaliseringsbijeenkomst georganiseerd.

4.2.9 Personeel niet in loondienst (PNIL)

We hebben één persoon ingezet als Personeel Niet in Loondienst voor 20 uur per week (detachering vanuit een kinderopvangorganisatie).

4.3 Personeel en professionalisering

4.3.1 Strategisch personeelsbeleid

Het strategisch personeelsbeleid maakt onderdeel uit van het Koersplan van Wonderwijs. Belangrijk daarbij is dat onze kernwaarden, vertrouwen, respect, eigenaarschap, verbinding en professionaliteit, tot uiting komen in alles wat we doen, zowel in ons onderwijs als in ons HR-beleid. Het Koersplan “Wonderwijs verwondert! Samen groeien in uitdagend onderwijs” legt de basis voor het strategisch personeelsbeleid binnen Wonderwijs. Bij het opstellen zijn alle medewerkers betrokken geweest. Bij het voeren van strategisch personeelsbeleid zijn de verwachte interne en externe ontwikkelingen van belang. Een externe ontwikkeling is het personeelstekort dat door het NPO extra nijpend is geworden. Door het maken van een meerjarenpersoneelsplanning in relatie tot de ontwikkelingen van de leerlingenaantallen hebben we een goed beeld van de verwachte personele behoefte. Om te voorkomen dat er een tekort aan medewerkers ontstaat willen we onder andere Pabo-studenten “binden en boeien” zodat zij na het afstuderen bij Wonderwijs komen werken. Daarnaast bieden we een aantal zij-instromers de mogelijkheid hun onderwijsbevoegdheid voor het primair onderwijs te behalen. Ook heeft Wonderwijs de mogelijkheid geboden en gefaciliteerd om een aantal onderwijsassistenten de PABO opleiding te laten volgen. Daarnaast vinden wij het vooral belangrijk ons eigen personeel aan ons te blijven binden door een goede werkgever te zijn. Dit doen we onder andere door medewerkers kansen te bieden zich verder te ontwikkelen, door een passende stijl van leidinggeven en door medewerkers te faciliteren. Ook zoeken we naar mogelijkheden voor extra secundaire arbeidsvoorwaarden, zoals de cafetariaregeling. Overige externe ontwikkelingen die wij nauwkeurig volgen zijn de wijzigingen in de bekostiging, de cao-afspraken en de wijzigingen in wetgeving. Interne vraagstukken die een strategische aanpak van het personeelsbeleid noodzakelijk maken zijn onder andere professionalisering en duurzame inzetbaarheid. Het strategisch personeelsbeleid wordt in werkgroepen samen met directeurs, leerkrachten en evt. leden van de GMR verder ontwikkeld. Na advies van de gezamenlijke directeurs in het Directie Overleg wordt een beleidsstuk ter instemming of advies voorgelegd aan de GMR. Nadat deze is verleend neemt het College van Bestuur een definitieve beslissing. Via de mail en de nieuwspagina op Intranet wordt iedereen op de hoogte gebracht van nieuw beleid. De directeur is verantwoordelijk voor de implementatie op de school en kan daarbij ondersteund worden door HR. Indien nodig wordt scholing of een extra instructie verzorgd. Het strategisch personeelsbeleid wordt voortdurend afgestemd op de onderwijskundige visie en de opgaven waar de scholen voor staan. De onderwijs- en de ondersteuningsbehoefte van de leerling is bepalend voor het dagelijks handelen van de leerkracht. Het onderwijs op de scholen wordt steeds meer flexibel georganiseerd. Leerlingen worden vaak niet meer begeleid door één leerkracht maar door meerdere onderwijsprofessionals zoals leerkrachten, onderwijsassistenten en leerkrachtondersteuners. Door naast de leerkrachten andere onderwijsprofessionals in te zetten, kan beter tegemoet gekomen worden aan de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van de leerlingen.

4.3.2 Onboarding nieuwe medewerkers

Om te zorgen dat nieuwe medewerkers zo goed mogelijk ingewerkt worden, vertrouwd raken met hun functie én met de organisatiecultuur en zich thuis voelen in de organisatie, hebben we het

onboardingstraject onder de loep genomen. Er is afgesproken dat het arbeidsvoorwaardengesprek gevoerd wordt door een HR-adviseur. De nieuwe collega ontvangt dan ook een welkomstas met daarin een welkomstgeschenk en wat nuttige informatie, waaronder de brochure 'Welkom bij Wonderwijs'. Twee keer per jaar wordt een introductiebijeenkomst georganiseerd voor nieuwe medewerkers waarin zij kennismaken met de bestuurder en informatie krijgen over Wonderwijs.

4.3.3 Starten bij Wonderwijs

Voor startende leerkrachten zijn er sinds 2020 twee starterscoaches benoemd. Een starterscoach is een geschoolde coach die de startende leerkracht tijdens de inductiefase coacht. Zij begeleidt de startende leerkracht in zijn professionele, sociale en persoonlijke ontwikkeling. In het begin van de pandemie gingen veel activiteiten en afspraken niet door, maar in 2022 hebben de starterscoaches de draad goed kunnen oppakken en naast individuele begeleiding ook (interview-)bijeenkomsten georganiseerd waarin starters elkaar kunnen ontmoeten en van elkaar kunnen leren. Daarnaast zijn er diverse scholingsactiviteiten aangeboden.

4.3.4 Vervanging van leraren

Ondanks dat het ziekteverzuim van Wonderwijs is afgenomen, is de vervangingsvraag het afgelopen jaar erg groot geweest. Door alle maatregelen rondom Covid waardoor medewerkers in quarantaine moesten of niet voor de klas mochten bijvoorbeeld na 28 weken zwangerschap, was de behoefte aan vervangers erg groot. Tot aan de zomervakantie konden we daar nog goed in voorzien. Doordat we over extra subsidie beschikten (Extra Hulp voor de Klas) zijn we direct in januari begonnen extra personeel aan te trekken. Deze mensen zijn na de zomer grotendeel ingezet voor het NPO.

Wonderwijs beschikt over een eigen invalpool met leerkrachten met een vaste betrekkingssomvang. Deze werden voorgaande jaren vooral ingezet op kortdurende vervangingen en voor langdurige vervangingen maakten we gebruik van de losse schil van Ippon. Doordat veel mensen nu zijn ingezet op het NPO en de losse schil daardoor erg klein is geworden, worden onze vaste poolers nu veel ingezet op langdurige vervangingen. Daardoor zijn er steeds minder mensen beschikbaar voor kortdurende ongeplande vervangingen. We moesten daardoor steeds creatiever worden in het zoeken naar oplossingen. Er is het afgelopen jaar vaak een beroep gedaan op collega's om extra te werken, op de extra mensen die waren aangenomen voor de NPO en op (LIO-) stagiairs, onderwijsassistenten en leraarondersteuners om te voorkomen dat klassen naar huis moesten worden gestuurd.

4.3.5 Opleidingen

Ook in het schooljaar 2022-2023 zijn weer twee leerkrachten in de gelegenheid gesteld de schoolleidersopleiding te volgen op kosten van Wonderwijs. Eén van hen kon op grond van ervaring meteen doorstromen naar de opleiding vakbekwaam.

Samen met andere besturen in de regio heeft Wonderwijs het initiatief genomen om de post-hbo opleiding Interne Begeleiding in company te organiseren. In totaal nemen 26 mensen deel aan de opleiding, waarvan 6 van Wonderwijs. De opleiding wordt verzorgd door het Seminarium voor Orthopedagogiek en vindt plaats in Elst.

4.3.6 Huis van werkvermogen

In oktober is de scan Vitaal in je Werk van Loyalis afgenomen. Deze scan is gebaseerd op huis van werkvermogen. Medewerkers die de vragenlijst hebben ingevuld krijgen inzicht in hun eigen werkvermogen, werkbeleving en de persoonlijk ervaren werkdruk. Het persoonlijke rapport geeft inzicht in mogelijke aandachtspunten om gezond en met plezier aan het werk te blijven. Alle scholen die minimaal 10 respondenten hadden hebben een schoolrapportage. Daarnaast is er een rapportage van de groep directeurs en voor heel Wonderwijs.

219 medewerkers, oftewel 56%, hebben de vragenlijst ingevuld. Daarvan waren er 37 met een risicoscore waarbij er sprake was van een matig of slecht werkvermogen en/of een ongunstige werkbeleving. De algemene tevredenheid met Wonderwijs als werkgever scoorde een 7,8.

4.3.7 Verzuimpreventie en ziekteverzuim

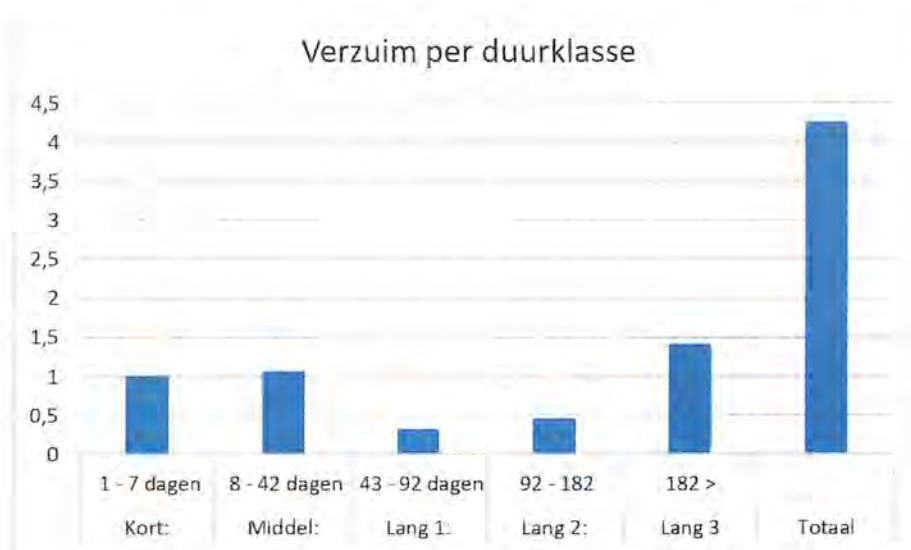
De laatste jaren is er erg veel aandacht geweest voor verzuimbeleid en verzuimpreventie. Het ziekteverzuim is de laatste jaren gedaald tot onder het landelijk gemiddelde. Sinds begin 2021 werken we samen met een zelfstandig werkende bedrijfsarts en een zelfstandig werkende arbeidsdeskundige die als verlengde arm werkt, omdat in het merendeel van de ziekteverzuimsituaties niet-medische zaken de oorzaak zijn van het verzuim. De arbeidsdeskundige vervult een adviserende en ondersteunende rol naar zowel de medewerker als de leidinggevende. Er wordt veel vaker een interventie ingezet om te voorkomen dat medewerkers uitvallen of om het verzuim te verkorten.

De verzuimcijfers van de scholen zijn dagelijks beschikbaar in Visma. De verzuimcijfers worden 1x per 4 maanden besproken met de directeuren en Raad van Toezicht (deze zijn opgenomen in de MARAP). Wonderwijs is per 1 januari 2021 volledig eigenrisicodragers geworden voor vervangingen. Niet alleen levert dit een besparing op, maar het biedt ook meer mogelijkheden om medewerkers op een andere manier te ondersteunen. Er is binnen Wonderwijs veel aandacht voor duurzame inzetbaarheid en indien nodig wordt tijdig een interventie ingezet, zoals extra begeleiding, psychologische hulp of een loopbaancoach. Langdurig verzuim komt daardoor steeds minder voor. Als een medewerker toch gedurende langere tijd uitvalt, wordt ondersteuning geboden aan zowel de medewerker als de directeur om het re-integratietraject zo goed mogelijk te laten verlopen.

Verzuimcijfers over de periode januari t/m december per jaar

	Verzuimpercentage		
2022	4,26	1,85	10,45
2021	4,09	0,73	27,69
2020	5,56	0,65	27,33
2019	6,63	0,78	25,94

Het ziekteverzuimpercentage is heel licht gestegen ten opzichte van 2021, maar nog steeds beduidend lager dan het landelijke gemiddelde. De meldingsfrequentie is vrij hoog. Dat duidt op een toename van het frequente kortdurende verzuim.

4.3.8 Regionale aanpak personeelstekort (RAP)

In 2022 was er een nieuwe subsidieronde voor de Regionale Aanpak Personeelstekort. Wonderwijs heeft deze mede aangevraagd en is nu volledig deelnemer aan de RAP-regio Oost Nederland. Hieronder vallen de regio's Stedendriehoek, Salland, Liemers, Rheden, Achterhoek, Haaksbergen en nu ook Lingewaard en Overbetuwe. Dit betekent dat we binnen deze regio gaan samenwerken op het gebied van het personeelstekort. Binnen deze regio worden allerlei activiteiten ondernomen op het gebied van zijinstroom, wervingsondersteuning via de regionale vacaturebank, activiteiten rondom herintreders en de dienstverlening van het Loopbaancentrum Oost Nederland. Daarnaast zullen er voor de regio nieuwe initiatieven ontplooid worden op het gebied van o.a. het faciliteren van anders organiseren, het borgen van de regionale samenwerking, strategische personeelsplanning e.d.

Alhoewel Wonderwijs op dit moment er nog steeds in slaagt vacatures te vervullen is landelijk de verwachting dat het lerarentekort zijn dieptepunt nog niet heeft bereikt. Het afgelopen jaar hebben we gemerkt dat we nog maar heel weinig open sollicitaties krijgen en dat op vacatures die in de loop van het jaar ontstaan nog maar weinig respons komt. Voor tijdelijke vacatures, zoals bij vervanging wegens zwangerschap, moeten we steeds vaker een beroep doen op de leraren in onze vaste invalpool.

4.3.9 Verantwoording werkdruk

In het regeerakkoord van najaar 2017 is voor het eerst aandacht besteed aan de hoge werkdruk in het primair onderwijs. In 2022 bedroeg het bedrag per leerling € 268,52. Het totaal ontvangen bedrag voor het kalenderjaar 2022 bedraagt € 972.044. In de teams op de scholen is besloten hoe zij de middelen op schoolniveau willen inzetten.

Vrijwel alle beschikbare middelen zijn besteed aan personele inzet. De personele inzet betrof met name extra ondersteuning, het vervangen van leerkrachten voor het doen van administratieve werkzaamheden en de inzet van vakleerkrachten. De uitgaven voor professionalisering betrof in- en externe scholing.

4.3.10 Aansluiting bij het Participatiefonds

Wonderwijs is aangesloten bij het Participatiefonds. Met ingang van 1 augustus 2022 is het Reglement van het Participatiefonds flink gewijzigd. De werkgever betaalt standaard 50% van de uitkeringslast. Deze eigen bijdrage kan verlaagd worden naar 10% als een arbeidsrelatie eindigt wegens bedrijfseconomische redenen, na 2 jaar ziekte, einde van een vervanging, na ontbinding door de kantonrechter of als een zij-instroomer zijn bevoegdheid niet haalt. Daarbij geldt wel een financiële en een inhoudelijke inspanningsplicht voor de werkgever.

In 2022 zijn hebben 2 medewerkers een WW-uitkering aangevraagd nadat hun dienstverband is beëindigd. Zij vielen echter nog onder het oude reglement van het Participatiefonds. Hun uitkeringslasten worden daarom nog volledig vergoed.

4.3.11 Personeel in beeld (cijfers)

Totaal aantal Fulltime medewerkers:	67
Totaal aantal Parttime medewerkers:	318

Tabel: Personeelssterkte per type arbeidsrelatie

Type aanstelling	Aantal personen	Som van Werktijdfactor
Onbepaalde tijd	303	228,22

Tijd vervanging anders dan wegens ziekte	6	3,14
Tijd vervanging wegens ziekte	3	1,93
Tijd wzh van kennelijk tijdelijke aard vacature	73	39,87
Eindtotaal	385	273,16

Tabel: Personeelssterkte per functie

Functie	Aantal	Fte
Administratief medewerker	6	3,18
Beleidsmedewerker	2	1,70
Businesscontroller	1	0,50
Conciërge/onderhoudsmedewerker A	1	0,40
Conciërge/onderhoudsmedewerker B	7	3,83
Directeur bedrijfsvoering	1	0,60
Directeur D12	6	5,24
Directeur D13	7	6,80
HR-adviseur	2	1,40
HR-medewerker	1	0,60
Leraar LB	244	173,42
Leraar LC	69	49,33
Leraarondersteuner A	3	1,70
Leraarondersteuner B	1	0,91
Managementassistent	1	0,70
Onderwijsassistent A	11	6,97
Onderwijsassistent B	12	8,92
Onderwijsassistent C	4	3,09
Orthopedagoog	3	2,40
Overblijfcoördinator	2	0,54
Voorzitter College van bestuur	1	1,00
Totaal	385	273,16

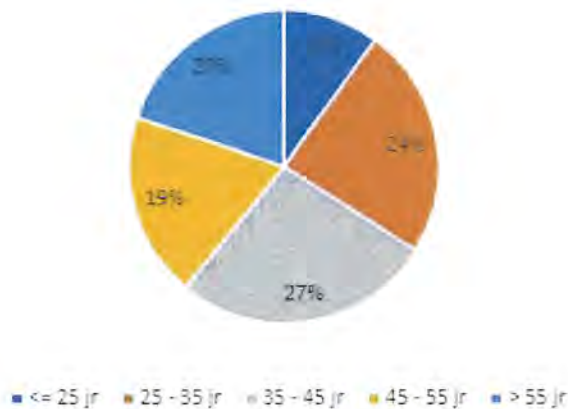
Tabel: Personeelssterkte per geslacht

Geslacht		Totaal	Fulltime	Parttime
Vrouw	Aantal Personen	316	32	284
Man	Aantal Personen	69	35	34

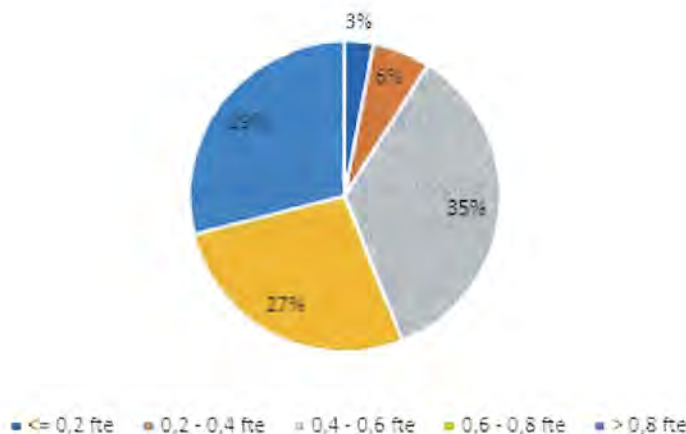

Leeftijdsopbouw

Werktijdfactor

4.4 Huisvesting

4.4.1 Algemeen

Wonderwijs streeft ernaar de scholen zo optimaal mogelijk te huisvesten. De wijze van uitvoering verschilt van school tot school. Elke school geeft binnen de kaders van Wonderwijs invulling aan een eigen (onderwijskundig) concept. Daarnaast spelen de technische staat van het schoolgebouw, het binnenklimaat, de exploitatie en de omgeving een belangrijke rol.

Wonderwijs stemt af op de huidige ontwikkelingen (omgeving, leerlingen, inhoudelijk, IHP gemeentes, etc.). We vinden het belangrijk dat de Wonderwijs-scholen een goede uitstraling hebben, dat het kwalitatief hoogwaardige gebouwen zijn, toekomstgericht, dat ze verduurzaamd zijn en goed zijn onderhouden.

Om ervoor zorg te dragen dat we zo goed mogelijk uitkomen met de beschikbare middelen is het van groot belang om planmatig te werk te gaan. Dit gebeurt aan de hand van Duurzame Meer Jaren Onderhouds Plannen (DMJOP's). Eind 2022 is gestart met het actualiseren van deze plannen. Het eerste

kwartaal 2023 wordt dit afgerond. Deze bijstelling gebeurt op basis van scholenbezoeken, ontwikkelingen rondom de betreffende scholen, mogelijke gewijzigde wet- en regelgeving en mogelijke wijzigingen in het ambitieniveau van Wonderwijs.

Nieuwbouw

Bij nieuwbouw zien we het als een uitdaging om de huisvesting zo flexibel en duurzaam mogelijk te bouwen zodat deze ook in de verdere toekomst geschikt blijft voor vernieuwende onderwijsconcepten, maar ook breder en op andere momenten dan alleen voor onderwijs kan worden ingezet. Projecten worden hierdoor steeds complexer, doordat met steeds meer partijen (o.a. kinderopvangorganisaties) wordt samengewerkt. De complexiteit van deze projecten zit vooral in het maken van goede onderlinge contractafspraken. Getracht wordt hierin zoveel mogelijk standaards te ontwikkelen, waardoor de beheersbaarheid in de toekomst wordt geborgd. Als gevolg van de toenemende druk op de bouwbudgetten wordt - met de gemeente en markt - onderzocht of andere aanbestedingsvormen mogelijkheden bieden om kwalitatief goede en betaalbare scholen te kunnen blijven bouwen.

Leegstand

Scholen van Wonderwijs die de afgelopen jaren te maken hebben (gehad) met een terugloop van het aantal leerlingen krijgen automatisch te maken met lokalen die niet direct meer ingezet hoeven te worden voor een groep leerlingen (leegstand). Tot op heden zijn deze ruimtes anders ingezet, zoals bijvoorbeeld voor kinderopvang. Ook komt het voor dat een school de ruimte anders gebruikt, bijvoorbeeld als bibliotheek of voor medegebruik.

Ontwikkelingen

De belangrijkste (toekomstige) ontwikkelingen op het gebied van huisvesting en facilitaire zaken die van invloed zijn op het beleid zijn:

- Covid-19: Wonderwijs heeft subsidies ontvangen voor het verbeteren van het binnenklimaat (ventilatie) en verduurzamen (SUVIS). De uitvoering hiervan heeft plaatsgevonden in 2022 en loopt door in 2023.
- De geplande nieuwbouw van enkele scholen. Het streven is om de scholen zo duurzaam als mogelijk te bouwen;
- De verduurzamingsopdracht die er ligt geldt ook voor de Wonderwijsscholen. Er zal beleid worden gemaakt om de bestaande scholen zoveel mogelijk te verduurzamen.

4.4.2 Beheer en onderhoud

Veiligheid

Een preventiemedewerker ondersteunt de directeuren bij het maken van Risico Inventarisaties. Deze zijn dit jaar afgerond en vertaald naar plannen van aanpak. Dit jaar zijn punten die aandacht behoeven opgepakt. Met name het veiliger maken van de speelpleinen heeft veel aandacht gekregen.

Duurzaamheid

Het beleid van de overheid is erop gericht in de toekomst zo min mogelijk fossiele brandstoffen te gebruiken om in de energiebehoefte te voorzien. De nieuw te bouwen scholen dienen BENG (bijna energie neutraal) en in de toekomst zelfs ENG (energie neutraal) gebouwd te worden en zullen geen aansluiting op het gasnet meer krijgen. Bij bestaande schoolgebouwen dienen maatregelen genomen te worden om ook hier de energiebehoefte te verlagen. Het verduurzamen van gebouwen en het verbeteren van het binnenklimaat is inmiddels opgenomen in ons duurzame meerjarenonderhoudsplanningen (DMJOP's). Binnen de financiële mogelijkheden wordt zo duurzaam mogelijk vervangen en gebouwd, denk hierbij aan het toepassen van Ledverlichting, cv-installatie met Hr-ketels, isolatie maatregelen, etc.

Voorziening onderhoud

Dit jaar zijn diverse werkzaamheden uitgevoerd die vanuit de voorziening zijn bekostigd. De belangrijkste zijn; schilderwerkzaamheden, voegwerken, entreematten, vervangen CV ketels, vervangen systeemplafonds en vloeren, vervangen BMI, dak werkzaamheden, vervangen uitval schermen, vervangen dakkoepels.

De hoogte van de voorziening lijkt hoog, echter, vanwege de aangekondigde wijziging van de opbouw van de voorziening (op basis van componenten) is de verwachting dat de hoogte van de voorziening nog verder moet toenemen.

Brede scholen

De gemeente Overbetuwe telt vier brede scholen, te weten:

- De Vogeltuinen (Heteren) – Tuin17
- De Kersentuinen (Elst) – 't Startblok
- De Zon – (Elst in de wijk Westeraam) – De Elstar en De Zonnepoort
- De Plataan (Elst) – De Esdoorn

Deze brede scholen kenden verschillende beheerconstructies. Het beheer, onderhoud en exploitatie van deze brede scholen vroeg veel tijd/overleg en bracht hoge kosten met zich mee. In 2019 is in overleg met de gemeente Overbetuwe en participerende schoolbesturen gekeken naar een andere vorm van beheer, onderhoud en exploitatie. De overleggen hebben geresulteerd in een constructie, waarbij de coördinatie is belegd bij de gemeente onder aansturing van een beheerraad, waarin gemeente en de schoolbesturen participeren. Uit de evaluatie in het voorjaar 2022 is gebleken dat dit construct nadelen met zich mee brengt daarom is besloten om opnieuw te bekijken welke beheerconstructie het best past bij de verschillende gebouwen.

4.4.3 Opgeleverde projecten en duurzame ontwikkelingen

Gezonde scholen

Een gezond binnenklimaat op school draagt bij aan een goed leermilieu. Uit onderzoek is gebleken dat landelijk in ca. driekwart van de schoolgebouwen het binnenklimaat niet voldoet. Door de komst van Covid-19 en de mogelijke relatie met ventileren, zijn dit jaar de ventilatiesystemen geoptimaliseerd. Voor scholen die nog niet beschikken over mechanische ventilatie is subsidie aangevraagd (SUVIS) en toegekend. De uitvoering van de projecten zijn deels in 2022 uitgevoerd en lopen door in 2023.

Herinrichting schoolpleinen

Het schoolplein vervult een belangrijke functie als speelplein. Op een goed ingericht schoolplein kunnen kinderen hun energie kwijt en worden ze uitgedaagd om te bewegen, samen op avontuur te gaan, nieuwe spellen te bedenken. Een impuls voor de (her)inrichting van schoolpleinen in het primair onderwijs biedt kinderen meer mogelijkheden om vrij en avontuurlijk buiten te kunnen spelen en bewegen tijdens en na schooltijd in hun eigen buurt.

Vanaf 2019 is een aantal scholen (in samenwerking met educatieve partners) gestart met het vergroenen en herinrichting van de pleinen. Deze ontwikkeling heeft zich verder doorgezet. Dit jaar is beleid ontwikkeld voor het vernieuwen van de schoolpleinen. Er kunnen per jaar drie scholen een aanvraag indienen bij Onderwijs voor een financiële bijdrage van € 30.000,-. Daarnaast ondersteunt het bestuursbureau bij het uitvoeren van de plannen.

4.4.4 Projecten in uitvoering en voorbereiding

Nieuwbouw IKC Het Sterrenbos

IKC het Sterrenbos krijgt nieuwbouw. In 2022 is de locatie van de nieuw te bouwen school bepaald en zijn de voorbereidingen gestart. Het ruimtelijk en technisch programma van eisen is gereed en aangeboden aan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Lingewaard. Na goedkeuring wordt in 2023 het aanbestedingstraject voor de architect-keuze gestart. Als alles volgens planning verloopt wordt de nieuwbouw medio 2026 opgeleverd.

Uitbreiding IKC Binnenstebuiten

IKC Binnenstebuiten kampt ondanks de plaatsing van 4 noodlokalen eind 2017 nog steeds met een (toenemend) ruimtegebrek. In mei 2020 heeft Wonderwijs in samenspraak met kinderopvangorganisatie Zonnekinderen bij de gemeente Lingewaard een onderbouwde aanvraag voor twee lokalen bij IKC Binnenstebuiten ingediend. In 2022 heeft de gemeente hiermee ingestemd. In 2023 wordt gestart met de aanbouw. De verwachting is dat de werkzaamheden in september/oktober zijn afgerond.

4.4.5 Toekomstige projecten

Uitbreiding De Elstar en de Zonnepoort

Beide scholen zijn, samen met basisschool “de Wegwijzer”, gehuisvest in brede school “De Zon” in wijk Westeraam in Elst. Deze wijk blijft groeien waardoor het ruimtegebrek van zowel het primair onderwijs als het voortgezet onderwijs toeneemt. Basisschool de Elstar maakte gebruik van een aantal lokalen van het Voortgezet Onderwijs. Doordat ook het VO groeit was dit niet meer mogelijk. Vanaf 1 augustus 2022 zijn vijf groepen van de Elstar en vier groepen van de Wegwijzer (schoolbestuur Trivium) tijdelijke gehuisvest in het oude gebouw van het OBC aan de Mozartstraat (buiten de wijk). Inmiddels zijn de voorbereidingen gestart voor een nieuw gebouw waarin plaats is voor zowel het voortgezet als het primair onderwijs.

Nieuwbouw SamSam (Oosterhout)

Nieuwbouw van basisschool Samsam staat al een aantal jaren op de planning. Deze nieuwbouw maakt onderdeel uit van het project “Hart van Oosterhout”.

De bedoeling is het plan in fases te ontwikkelen en uit te voeren. De verwachting is dat begin 2023 de eerste fase van start gaat. Daarna zullen alle voorbereidingen worden getroffen om het project “nieuwbouw van SamSam” op te starten (fase 2). Dit wordt (zoals het er nu naar uit ziet) in de tweede helft van 2023 opgepakt.

4.5 Facilitaire zaken

4.5.1 Inkoopbeleid, duurzaam- en maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Vorig jaar is, in samenwerking met Verus, een start gemaakt met de vormgeving van het inkoopbeleid, duurzaam- en maatschappelijk verantwoord ondernemen. In 2022 is dit beleid verder vorm gegeven. De factoren “verduurzamen” en “maatschappelijk verantwoord ondernemen” nemen hierbij prominente plekken in. Dit zowel bij nieuw aan te trekken leveranciers als bij leveranciers waar Wonderwijs al zaken mee doet. Dit betekent automatisch dat deze factoren bij alle aanbestedingen worden meegenomen.

Wonderwijs is al een aantal jaren bezig met het verduurzamen van haar scholen (aanleg zonnepanelen, bij nieuwbouw en renovatie uitgaan van ENG waar mogelijk, Frisse Scholen Klasse B als uitgangspunt, aanbrengen LED verlichting, aanbrengen isolaties, regelingen optimaliseren, warmteweringen aanbrengen, etc.). Op dit moment is het nog te kostbaar om de bestaande gebouwen te voorzien van warmtepompen. Mocht dit de komende jaren haalbaar worden (bijvoorbeeld als subsidies beschikbaar worden gesteld) wordt bekeken of het mogelijk is warmtepompen te installeren.

4.5.2 Europese aanbesteding

In de voorgaande jaren zijn aanbestedingen gedaan voor onderwijsleerpakketten, ICT en schoonmaak. In 2022 zijn geen nieuwe Europese aanbestedingen gedaan.

4.6 Financieel beleid

4.6.1 Algemeen

Het financieel beleid en beheer zijn geen doel op zichzelf. Financieel beleid en beheer staan ten dienste van het primaire proces en zijn hiermee nauw verweven: ieder inhoudelijk besluit heeft een financiële consequentie en andersom zijn de financiële mogelijkheden kader stellend voor de uitvoering van het inhoudelijk beleid.

De kaders van het financieel beleid (aangegeven in de jaarlijkse begroting) zijn gebaseerd op de besturingsfilosofie en strategische doelstellingen van Stichting Wonderwijs.

Stichting Wonderwijs beschikt over een besturingsfilosofie waarin onder andere is aangegeven dat de verantwoordelijkheden zo laag mogelijk in de organisatie liggen en het management van de scholen zich primair richt op haar hoofdtaak, te weten het verzorgen van kwalitatief goed onderwijs zonder daarbij afbreuk te doen aan de randvoorwaardelijke integraliteit.

Daarnaast past de omvang van het bestuurskantoor bij de grootte van de organisatie en er wordt gestreefd naar een ondersteuning/dienstverlening van een hoogwaardige kwaliteit.

4.6.2 Planning & control

4.6.2.1 P&C Cyclus

De planning- & control cyclus (P&C cyclus) van Stichting Wonderwijs kent de onderstaande onderdelen:

- het strategisch beleidsplan;
- het jaarplan;
- risicoanalyse/risicomanagement;
- meerjarenbegroting;
- jaarbegroting;
- tussentijdse verantwoording (o.a. Marap);
- interim-controle;

- jaarverslag (bestuursverslag en jaarrekening inclusief toekomstplan).

4.6.2.2 Meerjarenbegroting

De meerjarenbegroting van Wonderwijs wordt steeds opgesteld voor een periode van vijf jaar (2023-2027). De uitgangspunten die zijn gehanteerd bij het opstellen van de meerjarenbegroting vormen ieder jaar onderwerp van beoordeling en kunnen jaarlijks worden bijgesteld. Er is rekening gehouden met het terugdringen van de personele lasten, een pakket aan maatregelen om tot een afbouw van de reservepositie te komen (zie 5.1.3.2) en (op dit moment bekende) wijzigingen in wet- en regelgeving en de bekostiging van het Rijk.

De meerjarenbegroting biedt ruimte om op basis van het 'Koersplan 2020-2024' zaken te initiëren en te implementeren. De financiële positie van Wonderwijs is ruim voldoende en biedt speelruimte om toekomstige ontwikkelingen tijdig op te kunnen vangen.

4.6.2.3 Jaarbegroting

Daar waar de meerjarenbegroting een financiële trendmatige focus heeft, is de jaarbegroting een expliciete koppeling tussen doelstellingen van Stichting Wonderwijs en financiële middelen binnen één begrotingsjaar. De investeringsbudgetten op schoolniveau zijn gericht op het realiseren van de geformuleerde doelen. De verantwoording hiervan vindt drie keer per jaar in de Marap plaats (begroot versus realisatie per kostenplaats).

4.6.2.4 Tussentijdse verantwoording (Marap)

Het College van Bestuur legt door middel van voortgangsrapportages en Maraps (trialrapportage) verantwoording af aan de Raad van Toezicht en de interne stakeholders (zoals de GMR).

4.6.2.5 Interim controle

In de P&C-cyclus is opgenomen dat deze controle door de externe accountant jaarlijks in het laatste kwartaal wordt uitgevoerd. Onze huisaccountant Flynth heeft in het najaar 2022 de jaarlijkse interim-controle uitgevoerd. Het rapport, 'managementletter (ML)' geheten, wordt met zowel het College van Bestuur, de controller en de Financiële Commissie van de interne toezichthouder besproken.

De inzet van Wonderwijs is er steeds op gericht om waar mogelijk het interne risicobeheersings- en controlesysteem verder te versterken, o.a. door opvolging te geven aan de door de extern accountant gegeven adviezen in de management letter (als resultante van de jaarlijkse procesgerichte controle).

4.6.2.6 Jaarverslag

Het sluitstuk van de PDCA-cyclus is het bestuursverslag en de jaarrekening (het jaarverslag). Met behulp van dit document wordt in- en extern integraal verantwoording afgelegd aan alle belanghebbenden.

4.6.3 Treasury statuut

Stichting Wonderwijs heeft een treasury statuut waarin het beleid ten aanzien van beleggen en belenen is vastgelegd. Het bevat ook een beschrijving van de treasury functie. Met behulp van een transparant treasury statuut wordt beoogd het beheren én borgen van voldoende beschikbare liquide middelen om gedurende een redelijke termijn in de uitgaven van de organisatie te kunnen blijven

voorzien. Het huidige treasury statuut is in 2019 aangepast conform de bepalingen van de gewijzigde regeling d.d. 05-12-2018, nummer FEZ/1402273, gepubliceerd in de Staatscourant d.d. 18-12-2018, nummer 71093. Stichting Wonderwijs belegt niet in aandelen, obligaties, derivaten en in andere financiële instrumenten. Voor elke ondernemer, dus ook voor een onderwijsinstelling, is het beschikken over (ruim) voldoende liquide middelen (lees: werkkapitaal) van groot belang. Alles valt of staat dus bij het beheersen van de kasstromen. Met andere woorden: wat komt er iedere maand binnen en wat gaat eruit? Met ingang van 28-12-2020 neemt Wonderwijs op vrijwillige basis deel aan schatkistbankieren (aanhouden van publieke middelen bij het Rijk).

4.6.4 Allocatiesystematiek

Binnen Wonderwijs worden de volgende resultaat verantwoordelijke eenheden onderscheiden:

	Brinnummer
1) De Esdoorn	08EY
2) De Kameleon	08RP
3) De Okkernoot	09DV
4) Sam Sam	03XB
5) Stap voor Stap	09FB
6) De Zonnepoort	28CF
7) Binnenstebuiten	28BH
8) De Abacus	07UY
9) Het Sterrenbos	03QR
10) De Elstar	28BG
11) Sint Jacobus	00GX
12) Sunte Werfert	06GD
13) 't Startblok	08KH
14) Tuin 17	10QV
15) Bovenschools	

In deze resultaat verantwoordelijke eenheid worden de lasten verantwoord die samenhangen met de kostendragers die als 'bovenschools' zijn aangemerkt.

De resultaat verantwoordelijke eenheid bovenschools bestaat uit de volgende eenheden:

a. Bovenschools, bestaande uit:

i. Algemeen

ii. NPO

iii. Beloften koersplan

b. Invalpool

16) Bestuursbureau

In deze resultaat verantwoordelijke eenheid worden de kosten van bestuur en bestuursbureau verantwoord.

De resultaat verantwoordelijke eenheden van Wonderwijs kennen allemaal een eigen staat van baten en lasten. De baten die via DUO aan de school worden beschikt, worden 1 op 1 verantwoord in de baten van de betreffende school. Voor zowel de financiering van de kosten van bovenschools en bestuursbureau als de herverdeling van middelen binnen de scholen zijn allocaties afgesproken.

Hierbij gelden de volgende uitgangspunten: De beschikbare gelden worden zodanig verdeeld dat onze doelstellingen zo optimaal mogelijk worden gerealiseerd. Een deel van de gelden wordt ingezet op bovenschools niveau. Een ander deel wordt ingezet op schoolniveau. De toewijzing van de gelden wordt niet bepaald door de technische bekostigingsgrondslag, maar door een inhoudelijk eigen en een vastgesteld allocatiesysteem rekening houdend met de kostenontwikkeling en dekking ervan. Daarbij wordt gestreefd naar eenduidigheid waar het stichting breed beleid betreft, een bepaalde mate van financiële autonomie van de afzonderlijke scholen in combinatie met een bepaalde mate van solidariteit.

4.7 Continuïteitsparagraaf

4.7.1 Algemeen

De volgende onderdelen uit de continuïteitsparagraaf zijn opgenomen in de verantwoording van de financiën (hoofdstuk 5):

- Prognose voor medewerkers (5.1.2) en leerlingen (5.1.1);
- Meerjarenbegroting (staat van baten en lasten, balans, investeringsbegroting, financiële positie) in paragraaf 5.1.3 t/m 5.1.5.

De rapportage van het toezichthoudend orgaan is opgenomen in het verslag intern toezicht (hoofdstuk 6).

4.7.2 Risico's en risicobeheersing

4.7.2.1 Algemeen

Risico-inschatting houdt in dat het management de verschillende risico's (inclusief fraude risico's) onderkent, analyseert en daarbij anticiperend optreedt om deze risico's voor het behalen van de doelstellingen van het management te beperken. Risico-inschatting is hiermee één van de belangrijkste onderdelen binnen de professionalisering van de financiële functie in de organisatie. Hieronder is een globale fasering van risicomanagement opgenomen.

1. Identificeren risico's
2. Analyseren en beoordelen risico's
3. Analyseren interne beheersing
4. Aanpak kiezen
5. Monitoren en rapporteren
6. Resultaten integreren in besluitvorming

4.7.2.2 Belangrijkste risico's en onzekerheden

In 2021 heeft een risicoworkshop plaatsgevonden, waarbij de financiële en frauderisico's in kaart zijn gebracht. Hierbij is onderscheid gemaakt naar:

- Financiële risico's ten aanzien van leerlingen;
- Financiële risico's ten aanzien van kwaliteit onderwijs;
- Financiële risico's ten aanzien van personeel;
- Financiële risico's ten aanzien van de organisatie;
- Financiële risico's ten aanzien van huisvesting;
- Financiële risico's inventaris en apparatuur;
- Financiële risico's met politiek bestuurlijke achtergrond.

Per risicogebied zijn de mogelijke beheersmaatregelen in kaart gebracht en is de omvang van het financieel risico bepaald.

Op basis van het aldus geïdentificeerd profiel is bepaald dat een bedrag van € 1.362.500,- aan vermogen nodig is om het financieel risicoprofiel af te kunnen dekken.

In het voorjaar 2023 zal een update van het financieel risicoprofiel worden uitgevoerd. Aansluitend zal onderzocht worden hoe tot een verdere integratie van risicomanagement in planning & control gekomen kan worden.

De volgende **specifieke risico's en onzekerheden** zijn te noemen voor het begrotingstijdvak 2023-2027:

- Op statusdatum (maart 2023) loopt er een landelijke discussie ten aanzien van de toegestane systematiek van verwerking van de kosten van groot onderhoud.
De (verplichte) overstap van de huidige systematiek naar een andere systematiek kan een (forse) impact hebben op het eigen vermogen. Wonderwijs wacht hierin de landelijke ontwikkelingen af.
- Wonderwijs laat op statusdatum (maart 2023) een nieuw onderhoudsplan opstellen. De uitkomst hiervan is nog niet bekend. Dit kan mogelijk leiden tot een hogere dotatie en hogere uitgaven dan waar in deze begroting rekening mee is gehouden.
- De huidige marktomstandigheden laten een hoge inflatie zien. In het bijzonder worden de energielasten genoemd. Vooralsnog is onduidelijk in welke mate compensatie van de inflatie gaat plaatsvinden. Voor energie is in 2023 rekening gehouden met 500K aan ongedekte lasten.
- Financiering van de exploitatie met niet structurele middelen
De laatste jaren is een trend waarneembaar waarbij, vooral als gevolg van de Covid pandemie, meer en grotere subsidies voor het onderwijs beschikbaar komen. Uiteraard is het prettig dat deze middelen beschikbaar komen. Deze wijze van financieren brengt echter wel het risico met zich mee dat structurelere uitgaven met niet structurele middelen worden gefinancierd. Wanneer het aan het einde van de subsidieperiode niet lukt om de lasten in hetzelfde tempo en in dezelfde mate af te bouwen, worden exploitatieverliezen geleden. Vooral de vigerende wet- en regelgeving (CAO e.d.) is hierbij een belemmerende factor. Alertheid in de bedrijfsvoering is hierbij geboden.
- De in de meerjarenbegroting (omvangrijke) geplande investeringen in verduurzaming van gebouwen zijn deels opgenomen op basis van schattingen. Hierbij wordt een risico gelopen dat de investeringen hoger uitvallen dan waar in de begroting rekening mee is gehouden. In dat geval zal herbeoordeling dan wel temporisering van de geplande investeringen plaatsvinden.

4.7.2.3 Aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem

Het interne risicobeheersings- en controlesysteem moet de realisatie van doelstellingen bewaken, de financiële verslaggeving betrouwbaar doen zijn en wet- en regelgeving doen naleven.

Een belangrijk onderdeel van het interne risicobeheersingskader binnen Wonderwijs is een adequate werking van de planning- en controlcyclus. Voor een (globale) beschrijving van de planning- en controlcyclus wordt verwezen naar paragraaf 4.6.2. Over de verschillende rapportages die deel uit maken van de planning- en controlcyclus (zoals de meerjarenbegroting, de marap's en het jaarverslag) vinden op diverse momenten in het jaar besprekingen plaats tussen het CvB en de interne organisatie, de Raad van Toezicht en de financiële commissie van de GMR. Op deze wijze wordt geborgd dat alle relevante stakeholders optimaal geïnformeerd zijn en hun rol adequaat kunnen uitvoeren.

Daarnaast vormt het handboek Administratieve Organisatie/Interne Beheersing een belangrijk onderdeel van het interne risicobeheersingskader.

De inzet van Wonderwijs is er, zoals eerder vermeld, steeds op gericht om waar mogelijk het interne risicobeheersings- en controlesysteem verder te versterken, o.a. door opvolging te geven aan de door de extern accountant gegeven adviezen in de management letter (als resultante van de jaarlijkse procesgerichte controle).

Zoals vermeld in paragraaf 4.7.2.2 beschikt Wonderwijs over een financieel risicoprofiel, waarin de belangrijkste te beheersen financiële risico's zijn opgenomen.

De inzet van Wonderwijs is gericht op integratie van het financieel risicomanagement in de planning & control cyclus. Hiertoe wordt (o.a.) in de tussentijdse marap's een risicoparagraaf opgenomen.

Vanaf het kalenderjaar 2023 wordt in de risicoparagraaf ook verslag gedaan of zich in het onderhavige tijdvak financiële risico's hebben geopenbaard en zo ja welke financiële risico's het betreft met welke schade-omvang.

Als doelen hiervan zijn te noemen:

- 1) Analyse of zich ten opzichte van het geïnventariseerde financieel risicoprofiel nieuwe financiële risico's hebben geopenbaard, leidend tot:
 - a. Een eventuele (toekomstige) bijstelling van het bestaande financieel risicoprofiel;
 - b. Een eventuele bijstelling van te hanteren begrotingsuitgangspunten.
- 2) Analyse of financiële risico's zich hebben geopenbaard die opgenomen zijn in het geïnventariseerde financieel risicoprofiel, waarbij geanalyseerd wordt:
 - a. Wat de oorzaak is van het opgetreden risico;
 - b. Of de bij het risico vastgelegde beheersmaatregelen hebben gewerkt en of er aanvullende maatregelen genomen moeten worden in de vorm van bijstelling/uitbreiding van beheersmaatregelen;
 - c. Of de omvang van de financiële schade binnen de vastgelegde kaders in het profiel valt en of er aanleiding is deze kaders bij te stellen.
- 3) Het risico bewustzijn en het risico denken in de organisatie te bevorderen.

Zo ontstaat een systematiek waarbij volgens een vaste cyclus aandacht is voor (de monitoring van) een actueel financieel risicoprofiel, waarbij de beheersing van financiële risico's geoptimaliseerd wordt en uitkomsten van financiële risicoanalyses gekoppeld worden aan besluitvormingsprocessen.

5 Verantwoording van de financiën

5.1 (Financiële) ontwikkelingen in een meerjarenperspectief

5.1.1 (Verwachte) ontwikkeling van het leerlingaantal

Het actuele leerlingenaantal is van belang voor de bekostiging. De leerlingentelling was jaarlijks op 1 oktober. Als gevolg van de vereenvoudiging van de bekostiging is met ingang van 2023 de teldatum verschoven naar 1 februari. In onderstaande leerling-telling wordt vanaf 2022 de teldatum 1 februari gehanteerd.

De meerjaren-prognose is o.a. gebaseerd op de meeste recente prognose van de gemeenten Lingewaard en Overbetuwe. Daarnaast is gekeken naar de daadwerkelijke instroom en uitstroom van leerlingen. De prognose is aangepast na de (voorlopige) telling van 1 februari 2023. In de prognose van beide gemeenten is beperkt rekening gehouden met de realisatie van geplande nieuwbouwprojecten. Alleen de projecten die wat verder zijn in het proces (de zogenaamde "harde" projecten) zijn meegenomen in de prognoses.

De (verwachte) ontwikkeling van het leerlingaantal laat het volgende beeld zien.

School	1-2-2022	1-2-2023	1-2-2024	1-2-2025	1-2-2026	Mutatie 22=>26
St. Jacobus	141	128	134	140	148	7
Het Sterrenbos	456	441	435	427	414	-42
Sam-Sam	333	335	332	332	332	-1
Sunte Werfert	103	113	110	103	112	9
De Abacus	370	354	337	328	321	-49
De Esdoorn	331	330	337	342	339	8
t Startblok	242	256	264	274	288	46
De Kameleon	208	206	212	216	221	13
De Okkernoot	98	111	120	113	114	16
Stap voor Stap	187	171	170	171	161	-26
Tuin 17	198	185	172	162	159	-39
De Elstar	469	477	477	458	451	-18
Binnenstebuiten	530	533	525	515	500	-30
De Zonnepoort	244	243	232	224	227	-17
Wonderwijs	3.910	3.883	3.857	3.805	3.787	-123

Het leerlingaantal per 1 februari 2022 betreft het gerealiseerde leerlingaantal (basis voor de kalenderjaarbesteding 2023). De verwachte leerlingaantallen voor 2023 t/m 2026 zijn ontleend aan de meerjarenbegroting 2023-2027.

Op 1 februari 2023 telt Wonderwijs 3.910 leerlingen. Als we kijken naar de ontwikkeling van het leerlingaantal zien we dat op stichtingsniveau het leerlingaantal redelijk stabiel blijft en in sommige jaren zelfs toeneemt. Er zijn wel verschillen tussen de scholen onderling. Door vergrijzing van een wijk of een dorp daalt het leerlingaantal van met name Tuin 17 en de Abacus. Opvallend is een stijging van het leerlingaantal bij Sunte Werfert, de Okkernoot, St. Jacobusschool, Het Startblok, de Esdoorn en de Kameleon. Deze stijging wordt gedeeltelijk veroorzaakt door woningbouw maar is ook te verklaren door toename van het positieve imago van deze scholen. Voor Samsam blijft het lastig een betrouwbare prognose op te stellen aangezien een gedeelte van de leerlingen uit Nijmegen Noord komen. De school blijft al jaren stabiel of groeit licht.

5.1.2 (Verwachte) ontwikkeling van de formatieve inzet

De (verwachte) ontwikkeling van de formatieve inzet laat het volgende beeld zien*.

Inzet formatie	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
DIR				14,0	14,4	14,4	14,4	14,4
OP				225,4	213,0	200,1	191,2	186,4
OOP				37,0	34,9	33,6	32,5	32,3
Totaal	289,8	276,4	280,1	276,3	262,4	248,2	238,2	233,2

* Voor de periode 2021-2022 is vanuit de beschikbare informatie de in de tabel opgenomen onderverdeling niet eenduidig te maken. Derhalve is gekozen voor een opname van de totale FTE inzet

De tabel maakt duidelijk dat in de begrotingsperiode (2023-2027) de formatieve inzet met 43,1 FTE (15,6%) afneemt.

Op hoofdlijnen zijn hiervoor de volgende drie oorzaken te duiden:

1. Afloop van de inzet op NPO middelen

De bestedingstermijn van de NPO middelen is onlangs verlengd naar 1 augustus 2025.

In 2023 is er sprake van een gemiddelde inzet op NPO van 21,0 FTE, in 2024 is dat 9,51 FTE en in 2025 is dat nog 2,99 FTE. Vanaf 2026 is er geen sprake meer van inzet op NPO middelen.

2. Daling van het leerlingaantal

In de paragraaf die handelt over de verwachte ontwikkeling van het leerlingaantal is aangegeven dat in de periode 1 februari 2022 - 1 februari 2026 een daling van het leerlingaantal voorzien wordt ter grootte van 123 leerlingen (3,1%).

3. Als gevolg van de stijging van de gemiddelde personeelslast (GPL, de gemiddelde 'kostprijs' van een formatieplaats) neemt de exploitatieruimte af. Vanaf 1 januari 2023 wordt de vereenvoudiging van de bekostiging PO ingevoerd. Een onderdeel daarvan is dat de bekostiging per school niet meer wordt gecorrigeerd voor de gemiddelde leeftijd (GGL) van het personeelsbestand. Impliciet wordt hiermee van de school verwacht dat de school (waar mogelijk) stuurt op de gemiddelde prijs per formatieplaats (bijvoorbeeld bij vervanging van natuurlijk verloop). Wanneer dit onvoldoende lukt, zal er bij gelijkblijvende inkomsten sprake zijn van minder formatieve inzet.

5.1.3 (Verwachte) verloop van de staat van baten en lasten

De (verwachte) ontwikkeling van de staat van baten en lasten laat het volgende beeld zien.

Begrote exploitatieresultaten	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Verschil Realisatie 2022 Begroting 2022	Verschil Realisatie 2021 Begroting 2022
3.1 Rijksbijdragen	€ 24.958.814	€ 23.943.283	€ 26.646.794	€ 26.197.252	€ 24.907.898	€ 24.868.005	€ 24.740.461	€ 24.577.477	€ 2.703.511	€ 1.687.980
3.2 Overige overheidsbijdragen	€ 36.944	€ 49.187	€ 55.593	€ 34.787	€ 31.787	€ 31.787	€ 31.787	€ 31.787	€ 6.406	€ 18.649
3.5 Overige baten	€ 905.893	€ 656.484	€ 650.883	€ 499.660	€ 498.240	€ 498.860	€ 498.860	€ 498.860	€ -5.601	€ -255.010
Totaal Baten	€ 25.901.651	€ 24.648.954	€ 27.353.270	€ 26.731.699	€ 25.437.925	€ 25.398.652	€ 25.271.108	€ 25.108.124	€ 2.704.316	€ 1.451.619
4.1 Personeelslasten	€ 20.546.731	€ 21.253.354	€ 22.416.439	€ 23.283.182	€ 22.257.996	€ 21.460.533	€ 21.013.312	€ 20.878.386	€ 1.163.086	€ 1.869.708
4.2 Afschrijvingen	€ 627.309	€ 646.271	€ 626.559	€ 797.214	€ 966.792	€ 955.277	€ 917.298	€ 889.024	€ -19.712	€ -750
4.3 Huisvestingslasten	€ 1.744.513	€ 1.845.771	€ 1.688.561	€ 2.244.647	€ 1.737.197	€ 1.737.197	€ 1.737.197	€ 1.737.197	€ -157.210	€ -55.952
4.4 Overige lasten	€ 1.871.167	€ 2.037.427	€ 2.059.791	€ 1.891.058	€ 1.857.198	€ 1.781.901	€ 1.779.451	€ 1.779.181	€ 22.364	€ 188.624
Totaal Lasten	€ 24.789.720	€ 25.782.824	€ 26.791.351	€ 28.216.101	€ 26.819.183	€ 25.934.908	€ 25.447.259	€ 25.283.788	€ 1.008.527	€ 2.001.630
6.1 Financiële baten	€ -	€ -	€ 39.163	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 39.163	€ 39.163
6.2 Financiële lasten	€ 11.290	€ 6.200	€ 5.941	€ 6.200	€ 6.200	€ 6.200	€ 6.200	€ 6.200	€ -259	€ -5.349
Resultaat (A)	€ 1.100.640	€ -1.140.068	€ 595.140	€ -1.490.601	€ -1.387.458	€ -542.457	€ -182.351	€ -181.864	€ 1.735.210	€ -505.499
Resultaat NPO exploitatie (B)										
Extra bestedingen t.i.v. bovenmatige bovens. reserve (C)				€ -408.146	€ -646.883	€ -221.542	€ -	€ -		
Genormaliseerd Resultaat (D=A-B+C)				€ 1.324.943	€ 792.470	€ 577.421	€ 391.566	€ 297.260		
				€ 242.487	€ 51.895	€ 256.505	€ 209.215	€ 115.396	€ 1.735.210	€ -505.499

(A) Dit is het resultaat dat begroot wordt

(B) Resultaat NPO exploitatie

(C) Extra bestedingen t.i.v. bovenmatige (bovenschoolse) reserve

(D) Genormaliseerd resultaat

In de navolgende paragrafen worden enerzijds de belangrijkste afwijkingen tussen de realisatie 2022 en de begroting 2022 toegelicht (paragraaf en anderzijds de belangrijkste ontwikkelingen in het resultaat in het meerjarenperspectief 2023-2027.

5.1.3.1 Verklaring belangrijkste afwijkingen realisatie en begroting 2022

De uitkomsten over de periode januari t/m december 2022 zijn in vergelijking met de interne begroting 2022 als volgt samen te vatten.

	Realisatie	Begroot	Verschil - €	Verschil - %
Baten				
Lumpsum personeel	€ 16.750.098	€ 14.846.169	€ 1.903.929	11,4%
Afwaardering OCW vordering	€ -1.173.294	€ -1.057.734	€ -115.559	9,8%
Materiële lumpsum	€ 2.993.184	€ 2.992.202	€ 981	0,0%
Personeels- en arb.marktbeleid	€ 3.450.019	€ 2.870.808	€ 579.211	16,8%
Groeibekostiging	€ 154.535	€ -	€ 154.535	100,0%
Werkdrukmiddelen	€ 982.866	€ 972.044	€ 10.822	1,1%
Doelsubsidies	€ 3.145.401	€ 2.889.898	€ 255.503	8,1%
Ontvangen doorbet. SWV	€ 343.984	€ 425.644	€ -81.660	-23,7%
Gemeentelijke bijdragen	€ 55.593	€ 49.187	€ 6.406	11,5%
Overige baten	€ 650.883	€ 660.736	€ -9.853	-1,5%
Rentebaten	€ 39.163	€ -	€ 39.163	100,0%
Baten	€ 27.392.433	€ 24.648.954	€ 2.743.478	10,0%
Lasten				
Personele lasten - salarissen	€ 21.551.976	€ 19.686.019	€ 1.865.958	8,7%
Personele lasten - overig	€ 1.167.942	€ 1.897.335	€ -729.393	-62,5%
Personele lasten - vergoedingen	€ -303.479	€ -240.000	€ -63.479	20,9%
Afschrijvingslasten	€ 626.559	€ 646.271	€ -19.712	-3,1%
Huisvestingslasten	€ 1.688.561	€ 1.845.771	€ -157.210	-9,3%
Overige instellingslasten	€ 2.059.791	€ 1.947.427	€ 112.364	5,5%
Rentelasten	€ 5.941	€ 6.200	€ -259	-4,4%
Lasten	€ 26.797.292	€ 25.789.023	€ 1.008.270	3,8%
Resultaat	€ 595.140	€ -1.140.068	€ 1.735.209	

Wonderwijs heeft over de periode januari t/m december 2022 een positief resultaat gerealiseerd van € 595.140. Voor de periode januari t/m december 2022 was een resultaat begroot van -€ 1.140.068. De lasten zijn ten opzichte van de tijdsevenredige begroting € 1.008.270 (3,8%) hoger. De baten liggen tevens hoger dan tijdsevenredig begroot, € 2.743.478 (10,0%), hetgeen leidt tot een hoger dan begroot resultaat van € 1.735.209.

Hieronder worden de verschillen op gedetailleerder niveau uitgewerkt.

Lumpsum personeel (€ 1.904K, 11,4%) + PAB (€ 579K, 16,8%) versus Personele lasten - salarissen (€ 1.866K, 8,7%), gesaldeerd € 617K

Personele lasten worden begroot op het prijspeil dat ten tijde van het samenstellen van de begroting van toepassing is. Dit prijspeil heeft een directe relatie met de personele bekostiging (lumpsum personeel en de subsidie personeels- en arbeidsmarktbeleid) die op dat moment van toepassing is.

In de realisatie wordt het prijspeil van de personele lasten beïnvloed door bijvoorbeeld cao-loonaanpassingen en premiewijzigingen. Prijspeilwijzigingen in de personele lasten worden in de regel (deels) gecompenseerd in de personele bekostiging. Dit is de reden waarom zowel personele lasten als personele inkomsten in de realisatie afwijken van de begroting. Van belang is dus de **verhouding** tussen de personele inkomsten (personele lumpsum en de subsidie personeels- en arbeidsmarktbeleid) en de personele lasten te beschouwen.

Personele inkomsten (€ 2.483K)

De personele inkomsten (lumpsum personeel en de subsidie personeels- en arbeidsmarktbeleid) zijn

€ 2.483K hoger dan begroot, als gevolg van indexering.

Per 1 juli is er een nieuwe cao voor het primair onderwijs van kracht. Dit betreft de tweede cao in relatief korte tijd. Dit heeft geleid tot twee grote nabetalings in 2022, in de maand juni zijn de afspraken die voortvloeien uit de eerste cao uitbetaald. In de maand augustus zijn de huidige cao-afspraken verloond.

Personele lasten - salarissen (€ 1.866K)

De afwijking ten opzichte van de begroting bestaat uit een:

- Prijs-effect (afwijking tussen de realisatie en de begroting van de gemiddelde prijs waartegen een FTE wordt ingezet), en een;
- Volume-effect (afwijking tussen de gerealiseerde inzet in FTE en de begrote inzet in FTE).

In de periode januari t/m december 2022 heeft de volgende personele inzet plaatsgevonden in FTE (bron: realisatie: Visma, begroting: Capisci):

Specificatie inzet formatie - 2022	Realisatie	Begroting	Verschil
Januari	278,93	279,17	-0,24
Februari	280,67	279,17	1,50
Maart	282,11	279,11	3,00
April	280,27	279,11	1,16
Mei	279,75	279,11	0,64
Juni	281,61	279,11	2,50
Juli	281,31	279,11	2,20
Augustus	275,24	272,93	2,31
September	273,93	272,93	1,00
Oktober	281,65	272,93	8,72
November	280,47	271,93	8,54
December	284,81	271,93	12,88
Gemiddeld	280,06	276,38	3,69

Wanneer de hogere loonkosten (€ 1.866K) worden onderverdeeld in een *indicatief* prijs-effect en een volume-effect, geeft dat het volgende beeld:

- Prijs-effect € 1.603K (hogere loonkosten door hogere GPL per FTE)
- Volume-effect 263K (hogere loonkosten door hogere inzet van formatie in FTE's)

Het (indicatieve) prijs-effect in de personele lasten bedraagt aldus 1.603K. De verhoging van de lumpsum personeel en personeels- en arbeidsmarktbeleid bedraagt € 2.483K. De verhoging van de lumpsum en de PAB subsidie is dus aanmerkelijk hoger dan het door Onderwijs ervaren prijs-effect. Per saldo is er een positieve verhouding tussen de ontvangen extra bekostiging en de extra salarislasteren als gevolg van prijsstijging van € 880K. Dit is een vrij uitzonderlijke situatie.

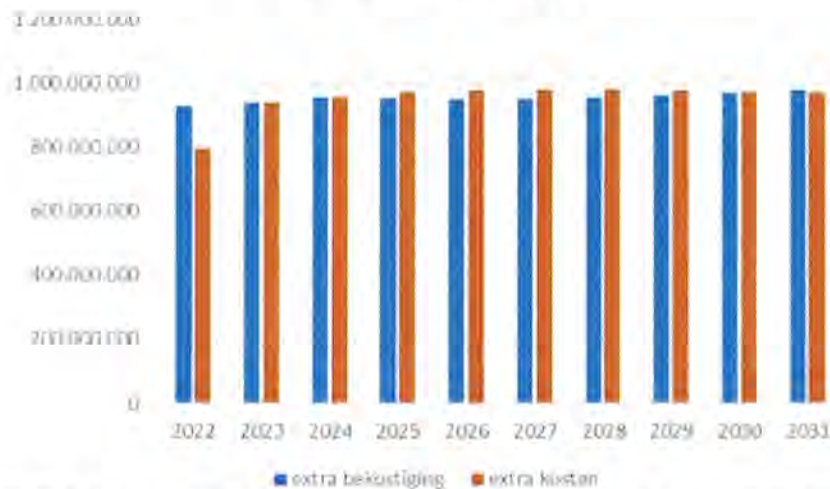
Dit blijkt echter een beeld dat in de PO-sector in de volle breedte naar voren komt. De PO-Raad geeft in een gepubliceerde technische analyse aan dat dat schoolbesturen in 2022 meer inkomsten ontvangen ten opzichte van de extra loonkosten.

Hierbij worden de volgende verklaringen gegeven:

- In 2022 blijft er geld over. Dit zal deels worden besteed aan de lonen voor mensen die op NPO-geld zijn aangenomen. Zij ontvangen wel de salarisverhoging, maar de NPO-bekostiging zal niet worden verhoogd. Er zal echter ook een deel over blijven in 2022 omdat de bekostiging hoger zal liggen dan de kosten.
- In 2022 betreft het overschot aan bekostiging circa 1% van de personele bekostiging. Dit teveel aan middelen zal dit jaar leiden tot een hogere rentabiliteit van gemiddeld ca. 0,8% à 0,9%. Deze middelen zullen nodig zijn om een omgekeerd verschil in de jaren 2025-2030 te compenseren. Pas in 2031 loopt de bekostiging volledig in de pas met de kosten van de cao. Volgens de PO-Raad verlopen de kosten van CAO-wijzigingen en de extra bekostiging hiervoor volgens het volgende beeld.

kosten en bekostiging

In de tussenliggende jaren (2025 tot en met 2028) komen organisaties gemiddeld marginaal geld tekort. Daarna ontstaat de structurele situatie, waarbij kosten en bekostiging in evenwicht zijn

- Als derde verklaring geeft de PO-Raad aan dat een gedeelte van de ontvangen middelen van 2022 ingezet gaat worden voor de verhoging van de pensioenpremie die zich in 2023 gaat voordoen. De pensioengrondslag wordt bepaald aan de hand van de loonkosten van het voorafgaande jaar. In dit geval zullen de pensioenlasten in 2023 toenemen, als gevolg van toegenomen salarislasten in 2022.

Afwaardering OCW vordering (-€ 116K, 9,8%)

De afwaardering van de OCW vordering is hoger dan begroot, door de indexering van de lumpsum personeel (de afwaardering vindt plaats over een hogere bekostigingsgrondslag).

Groeibekostiging (€ 155K, 100,0%)

Als gevolg van groei van het leerlingaantal heeft Wonderwijs in 2022 groeibekostiging ontvangen. Dit was niet begroot. Het bedrag is toegekend aan de scholen die meer dan 3% gegroeid zijn.

Doelsubsidies (€ 256K, 8,1%)

De vrijval van een aantal doelsubsidies is in de realisatie hoger dan begroot. Dit is vooral het geval bij:

- De doelsubsidie Impuls + Innovatie bewegingsonderwijs (€ 45K). Deze was ten tijde van het opstellen van de begroting niet bekend;
- De doelsubsidie Extra handen voor de klas (€ 82K). Dit betreft een vrijval van een overlopende subsidie uit eerdere jaren. Dit was niet in de begroting meegenomen.;
- De doelsubsidie voor "Bijzondere bekostiging leerlingen met risico op onderwijsachterstand-NPO (€ 44K). Deze was ten tijde van het opstellen van de begroting niet bekend.
- Verder laten diverse doelsubsidies een hogere realisatie zien dan waar in de begroting rekening mee was gehouden (zoals o.a. onderwijsachterstandsmiddelen, 22K, Professionalisering en begeleiding startende directeuren en leerkrachten, 15K, Studieverlof, 15K, Opleiding onderwijsassistent tot leraar, 13K).

Ontvangen doorbetalingen rijksbijdragen samenwerkingsverband (-€ 82K, -23,7%)

In het onderhavige tijdvak is per saldo minder ontvangen dan waar in de begroting rekening was gehouden. Dit heeft alles te maken met de financiële positie van het samenwerkingsverband.

Overige baten (-€ 10K, -1,5%)

Deze lager dan begrote baten zijn met name een gevolg van een combinatie van:

- Lager dan begrote detacheringsoptbrengsten (-/-€ 128K);

Een aantal detacheringen zijn via de balans (saldering baten en lasten) verrekend. Dit was niet zo begroot.

- Hoger dan begrote overige personele baten (€ 18K);
- Hoger dan begrote ontvangen transitievergoedingen OCW (€ 37K).
- Hoger dan begrote ontvangen overblijfgelden (€ 17K)
- Hogere diverse overige baten (€ 34K +€ 13K).

Rentebaten (39K, 100%)

Inmiddels is de geldmarktrente weer aan het stijgen. Dit leidt tot de gerealiseerde, niet begrote rentebaten.

Personele lasten - overig (-€ 729K, -62,5%)

Deze lager dan begrote lasten zijn vooral een gevolg van een combinatie van:

- Gesaldeerd hoger dan begrote dotaties aan personele voorzieningen (o.a. door een niet begrote dotatie aan de voorziening voor langdurig zieken), (-/-26K);
- Lager dan begrote (externe) inhuur (-/- € 207K);
- Lager dan begrote lasten voor nascholing (-/- € 171K);
- Lager dan begrote lasten voor kosten schoolbegeleiding (-/- € 17K);
- Lager dan (onterecht) begrote uitgaven voor de vorming van een bestemmingsreserve NPO voor transitievergoedingen en WW-uitgaven (-/- € 285K);
- Hoger dan begrote onttrekking/vrijval van personele voorzieningen (-/-46K);
- Hoger dan begrote aanspraak op het budget voor werkkosten (FA), (14K);
- Hoger dan begrote lasten voor personele uitgaven voor ondersteuning leerlingen (14K);
- Lager dan begrote lasten voor werkdrukvermindering en professionalisering (-/- 15K);
- Hoger dan begrote lasten voor de RvT (15K).

Afschrijvingslasten (-€ 20K, -3,1%)

De afschrijvingslasten blijven per saldo -€ 20K achter op de begroting. Dit hangt vooral samen met ten opzichte van de begroting achterblijvende (netto) investeringen (investeringen minus investeringssubsidies).

In onderstaand overzicht zijn de gerealiseerde (netto) investeringen versus de begrote investeringen weergegeven.

Termijn	Activagroep	Realisatie	Begroot	Verschil
40	Schoolgebouwen	€ 7.671	€ 1.046.573	€ -1.038.902
15	Technische zaken	€ 575.810	€ -	€ 575.810
15-20	Meubilair	€ 382.275	€ 581.770	€ -199.495
5-8	ICT	€ 336.941	€ 223.458	€ 113.483
10	Leermethoden	€ 57.219	€ 255.294	€ -198.075
5	Inventaris en apparatuur	€ 3.306	€ 3.000	€ 306
10	Overige materiële vaste activa	€ 108.588	€ 143.354	€ -34.766
Totaal		€ 1.471.811	€ 2.253.449	€ -781.639

Het overzicht laat zien dat er sprake is van lager dan begrote investeringen ter grootte van -€ 781.639 Een belangrijk deel wordt verklaard door de onderuitputting van de investeringsruimte voor aanpassingen in schoolgebouwen (dit betreft met name SUVIS projecten, gericht op klimaatverbetering).

Huisvestingslasten (-€ 157K, -9,3%)

Deze lager dan begrote lasten zijn vooral een gevolg van een combinatie van:

- Lager dan begrote lasten voor klein onderhoud (-/- € 7K);
- Lager dan begrote lasten voor energie en water (-/- € 35K);

- Lager dan begrote schoonmaaklasten (-/-€ 14K);
- Lager dan begrote dotatie aan de voorziening groot onderhoud (-/- € 114K);
Bij de begrote dotatie 2022 was (onterecht) geen rekening gehouden met de reeds opgebouwde waarde in de voorziening per ultimo 2021.

Hiertegenover staan diverse kleinere kostensoorten met hogere lasten.

Hoger dan begrote overige instellingslasten (€ 112K, 5,5%)

Deze hoger dan begrote lasten zijn vooral een gevolg van een combinatie van:

- Het budget voor administratie- en beheerlasten is beperkt aangesproken (-/- €28K);
- Hoger dan begrote uitgaven voor inventaris en apparatuur (kleine aanschaffingen, € 23K);
- Hoger dan begrote uitgaven voor leer- en hulpmiddelen (€ 306K);
In deze post zijn ook de kopieerkosten opgenomen, die hoger uitvallen dan begroot (€ 95K) door (o.a.) betaalde afkoopsommen op het voormalige contract.
Verder laten de reguliere uitgaven voor leer- en hulpmiddelen bij de scholen een hogere realisatie zien dan waar in de begroting rekening mee gehouden was (€ 143K);
- Lager dan begrote beloften koersplan bijdrage aan scholen (-/- € 81K);
- Lager dan begrote uitgaven voor NPO - materieel (-/- € 143K);
- Lager dan begrote lasten voor Lasten subsidie Cultuurparticipatie (-/- € 44K);
- Hoger dan begrote lasten voor impuls en innovatie bewegingsonderwijs (staat ook subsidie tegenover, 20K)
- Hoger dan begrote projectkosten (€ 48K).

5.1.3.2 Belangrijkste ontwikkelingen in het meerjaren perspectief 2023-2027

Voor het meerjarenperspectief van de staat van baten en lasten werkt Onderwijs met een:

- Resultaat dat, wanneer alles zo uitkomt als gepland, achteraf in de jaarrekening wordt vastgesteld ("Resultaat A") en;
- een **genormaliseerd resultaat**, waarbij rekening wordt gehouden met een tweetal bijzondere posten (B en C).

De bijzondere posten, leidend tot het genormaliseerd resultaat, betreffen:

1. Het effect van de extra bekostiging die in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) wordt ontvangen (B)

In het kalenderjaar 2021, 2022 en 2023 is de NPO bekostiging beschikbaar gesteld, verdeeld over twee schooljaren (schooljaar 2021-2022 en 2022-2023). Voor het laatst wordt in 2023 (7/12^e deel van het schooljaar 2022-2023) NPO bekostiging ontvangen. Het bijzondere bij de NPO bekostiging is dat deze middelen als baten in het resultaat verantwoord moeten worden in het kalenderjaar van ontvangst van deze middelen (conform het karakter van de lumpsum vergoeding). Onlangs is bepaald dat de besteding van de middelen mag plaatsvinden tot 1 augustus 2025.

Als gevolg van het feit dat de middelen in 2021, 2022 en 2023 zijn ontvangen maar tot 1 augustus 2025 kunnen worden ingezet ontstaat een mismatch tussen baten en lasten die samenhangen met de NPO-inzet.

Voor het niet bestede deel van de ontvangen NPO subsidies is per school een bestemmingsreserve NPO gevormd. In de meerjarenbegroting 2023-2027 zijn de NPO middelen zodanig ingezet dat de bestemmingsreserve NPO per 1 augustus 2025 (nagenoeg volledig) uitgeput is.

2. Extra bestedingen ten laste van de bovenmatige bovenschoolse reserve (C)

In 2020 heeft de Inspectie van het Onderwijs een nieuwe signaleringswaarde gepubliceerd om besturen te detecteren die mogelijk een bovenmatig eigen vermogen hebben, het zogenaamde 'normatief publiek eigen vermogen'. De gedachte achter de signaleringswaarde is dat publiek onderwijsgeld optimaal aan onderwijs wordt besteed en niet onnodig in reserves vastzit.

Per ultimo 2021 was het publieke eigen vermogen van Wonderwijs ca. € 4,8 mln hoger dan het normatief publieke eigen vermogen (de Inspectie kijkt niet naar eigen vermogen dat een private herkomst heeft).

Van het schoolbestuur verwacht de Inspectie van het Onderwijs dat de bovenmatige reserve, vanuit een beleidsvisie, doelmatig aangewend gaat worden voor het onderwijs.

Verder geeft de Inspectie aan dat vanaf 2024 gehandhaafd gaat worden als een bestuur de reserves over verslagjaar 2023 nog steeds niet goed kan verantwoorden.

Wonderwijs heeft plannen ontwikkeld om vanuit een beleidsvisie de bovenmatige reserve doelmatig aan te wenden voor het onderwijs.

In de bovenschoolse exploitatie zijn in het begrotingstijdvak (2023-2027) extra bestedingen opgenomen. Deze bestedingen zijn in onderstaand overzicht opgenomen.

Begrote exploitatieresultaten - bovenschools met specificatie onttrekking aan bovenschoolse reserve	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Resultaat bovenschools is	€ 1.529.017	€ 725.840	€ 378.591	€ 256.513	€ 260.238
Waarvan: 1. Energielasten compensatie	€ 500.000	€ -	€ -	€ -	€ -
Waarvan: 2. Afschrijvingslasten invest. t.l.v. bovens. reserve	€ 112.038	€ 270.859	€ 295.801	€ 297.260	€ 297.260
Waarvan: 3. Bijdrage lichte ondersteuning	€ 582.450	€ 385.700	€ 190.250	€ -	€ -
Waarvan: 4. Bovenformatief aangestelde medewerkers	€ 130.454	€ 135.911	€ 91.369	€ 94.306	€ -
Totaal onttrekking aan bovenmatige reserve (1 t/m 4)	€ 1.324.943	€ 792.470	€ 577.421	€ 391.566	€ 297.260
Genormaliseerd resultaat bovenschools	€ -204.092	€ 66.630	€ 198.829	€ 135.053	€ 37.022

In totaal gaat het om een extra besteding van € 3.383.659 in het begrotingstijdvak 2023-2027.

Hieronder worden de extra bestedingen toegelicht:

1. Compensatie extra energielasten

De verwachting is dat de energielasten fors zullen stijgen. Vooralsnog is onzeker of en in welke mate hiervoor compensatie vanuit de overheid komt (risico op 'onvolledige indexatie van bekostiging').

Voor de begroting 2023 wordt als uitgangspunt genomen dat de schoolexplotaties belast worden met het reguliere niveau aan energielasten. De verwachte meerkosten, volgens de laatste inzichten geraamd op 500K, worden door het organisatie onderdeel 'Bovenschools - algemeen' gedragen. Voor deze omvang zal een beroep worden gedaan op de bovenmatige reserves.

Voor de jaren na 2023 wordt als uitgangspunt genomen dat de energieprijzen óf weer genormaliseerd zijn, óf dat de bekostiging van de scholen (weer) is afgestemd op de gestegen prijzen.

2. Investing in verduurzaming van schoolgebouwen

Het binnenklimaat bij veel van de scholen van Wonderwijs laat te wensen over.

In de meerjarenbegroting 2023-2027 is rekening gehouden met een extra investering in het verbeteren van het binnenklimaat en verduurzaming van schoolgebouwen van in totaal € 4.240.379. In de paragraaf die handelt over de investeringen is een specificatie opgenomen van deze investeringen.

De met deze extra investeringen gepaard gaande afschrijvingslasten in het begrotingstijdvak 2023-2027 bedragen € 1.273.218.

De investeringen worden, afhankelijk van de investering, in 15 tot 20 jaar afgeschreven. Uiteraard zal na afloop van het begrotingstijdvak ook de exploitatieruimte gevonden moeten worden om deze afschrijvingslasten te kunnen dragen.

In de media is op statusdatum (november 2022) het nodige te doen over de (klimatologische) staat van schoolgebouwen. Niet uit te sluiten is dat er een vorm van landelijk beleid (en bijbehorende financiering) komt. Wonderwijs volgt deze ontwikkelingen op de voet. Jaarlijks kan, naar bevinding van zaken, de investeringsbegroting bijgesteld worden. De geplande investeringen in 2023 betreffen met name verbetering van het binnenklimaat (SUVIS).

3. Extra middelen voor het op peil kunnen houden van de ondersteuning van de leerlingen.

De verwachting is dat de ondersteuningsmiddelen vanuit het samenwerkingsverband PassendWijs in 2023 volledig wegvallen. Het samenwerkingsverband heeft tijd nodig voor de herstructurering

van de organisatie. Het is de verwachting dat het effect van de herstructurering is dat ondersteuningsmiddelen vanaf 2024 weer overgedragen kunnen worden aan de schoolbesturen. In 2024 zal dit nog een gering bedrag zijn. Wonderwijs wil gedurende de periode 2023-2025 een extra bedrag per leerling beschikbaar stellen aan de scholen om de ondersteuning van de leerlingen op peil te kunnen houden.

Concreet gaat het om de volgende bedragen:

- o € 150,= per leerling in 2023
- o € 100,= per leerling in 2024
- o € 50,= per leerling in 2025

In totaal wordt hiervoor in het begrotingstijdvak 2023-2027 een bedrag van € 1.158.400 vrijgemaakt.

4. Bovenformatief in dienst houden van medewerkers.

In totaal wordt hiervoor in het begrotingstijdvak 2023-2027 een bedrag van € 452.041 vrijgemaakt.

Deze bovenformatief aangestelde medewerkers kunnen onderverdeeld worden in twee 'groepen':

- Medewerkers die daar waar nodig, naar inzicht van het bestuur, ingezet kunnen worden voor de versterking van de onderwijskwaliteit.

Gezien de verwachte uitstroom aan medewerkers, de krapte op de arbeidsmarkt en de huidige beschikbaarheid van extra formatie als gevolg van NPO kan het verstandig zijn om de (goede) tijdelijke medewerkers (zonder dekking vanuit de baten) langer aan Wonderwijs te binden om zo toekomstige vacatureruimte te kunnen vervullen.

5.1.4 (Verwachte) verloop van de balans

De meerjarenbalans is gebaseerd op de gerealiseerde balans 2021 en 2022, zoals vastgesteld in de jaarrekening en de plannen zoals vastgelegd in de vastgestelde meerjarenbegroting 2023-2027.

5.1.4.1 (Verwacht balansverloop)

De meerjarenbalans geeft het volgende beeld.

	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027
Immateriële vaste activa	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Materiële vaste activa	€ 3.005.607	€ 3.850.859	€ 6.631.761	€ 7.915.614	€ 7.461.975	€ 7.516.605	€ 7.056.339
Financiële vaste activa	€ 18.900	€ 9.600	€ 9.600	€ 9.600	€ 9.600	€ 9.600	€ 9.600
Vaste Activa	€ 3.024.507	€ 3.860.459	€ 6.641.361	€ 7.925.214	€ 7.471.575	€ 7.526.205	€ 7.065.939
Voorraden	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Vorderingen	€ 1.251.723	€ 543.513	€ 543.513	€ 543.513	€ 543.513	€ 543.513	€ 543.513
Effecten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Liquide middelen	€ 9.945.519	€ 11.534.080	€ 7.388.997	€ 4.777.967	€ 4.717.919	€ 4.530.416	€ 4.978.933
Vlootende activa	€ 11.197.242	€ 12.077.593	€ 7.932.510	€ 5.321.480	€ 5.261.432	€ 5.073.929	€ 5.522.446
Totaal activa	€ 14.221.749	€ 15.938.052	€ 14.573.871	€ 13.246.694	€ 12.733.007	€ 12.600.134	€ 12.588.385
Eigen vermogen	€ 9.320.320	€ 9.915.461	€ 8.424.860	€ 7.037.402	€ 6.494.945	€ 6.312.595	€ 6.130.731
Voorzieningen	€ 2.393.737	€ 2.244.382	€ 2.370.804	€ 2.431.085	€ 2.459.855	€ 2.509.332	€ 2.679.447
Langlopende schulden	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Kortlopende schulden	€ 2.507.693	€ 3.778.210	€ 3.778.210	€ 3.778.210	€ 3.778.210	€ 3.778.210	€ 3.778.210
Vreemd vermogen	€ 4.901.430	€ 6.022.592	€ 6.149.014	€ 6.209.295	€ 6.238.065	€ 6.287.542	€ 6.457.657
Totaal passiva	€ 14.221.749	€ 15.938.052	€ 14.573.871	€ 13.246.694	€ 12.733.007	€ 12.600.134	€ 12.588.385

5.1.4.2 Investerings- en financieringsbeleid

De investeringsbegroting 2023-2027 geeft het volgende beeld.

Specificatie investeringen naar activastam	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Schoolgebouwen	€ 345.832	€ 75.000	€ -	€ 300.000	€ 300.000
Technische zaken	€ 2.049.811	€ 1.904.648	€ 175.000	€ -	€ -
Meubilair	€ 286.750	€ 86.000	€ 148.668	€ 230.640	€ 92.831
ICT	€ 375.463	€ 172.998	€ 159.409	€ 384.039	€ 35.927
Leermethoden	€ 168.261	€ 12.000	€ 18.561	€ 57.249	€ -
Inventaris & apparatuur	€ 83.000	€ -	€ -	€ -	€ -
Overige mat. vaste activa	€ 269.000	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal	€ 3.578.118	€ 2.250.646	€ 501.638	€ 971.928	€ 428.758

In totaal wordt in het begrotingstijdvak 2023-2027 € 7.731.088 geïnvesteerd in materiële vaste activa.

Zoals al toegelicht in de paraaf die handelt over de exploitatiebegroting (5.1.3.2) wordt in de meerjarenbegroting 2023-2027 rekening gehouden met een extra investering in verbetering van het binnenklimaat en verduurzaming van schoolgebouwen ter grootte van in totaal € 4.240.379.

Bij de investeringsselectie van deze extra investeringen zijn de volgende criteria gehanteerd:

- Volledigheid aanpassingen in scholenpalet Wonderwijs

Voor alle scholen waarbij geen direct zicht is op nieuwbouw zijn verduurzamingsmaatregelen begroot.

- Juiste prioritering

Prioritering is bepaald op basis van deadline voor besteding van subsidies (zoals SUVIS) danwel op basis van noodzaak tot aanpassing van het schoolgebouw.

Het financieringsbeleid van Wonderwijs is er (vooralnog) op gericht om de geplande investeringen met eigen middelen te kunnen doen. Gezien de relatief forse omvang van de investeringen is het sturen op het netto werk kapitaal een belangrijke thema geworden voor Wonderwijs. Daarbij is het uitgangspunt dat de het netto werk kapitaal een minimale omvang blijft hebben dat nodig is om het financieel risicoprofiel af te kunnen dekken.

Voor de verwachte ontwikkeling van het netto werk kapitaal (alsmede de andere kengetallen voor het meten van de financiële positie wordt verwezen naar paragraaf 5.1.5.

5.1.5 (Verwachte) verloop van de financiële positie

De (verwachte ontwikkeling van de) financiële positie van Wonderwijs geeft het volgende beeld.

	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2023	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	Signaalwaarde Inspectie
1a. Liquiditeit	4,47	3,20	2,10	2,10	1,39	1,34	1,46	< 0,75
1b. Netto Werk Kapitaal	€ 8.689.549	€ 8.299.383	€ 4.154.300	€ 4.154.300	€ 1.483.222	€ 1.295.719	€ 1.744.236	
2. Solvabiliteit 2	82,4%	76,3%	74,1%	74,1%	70,3%	70,0%	70,0%	< 30%
3. Absolute omvang liq.	€ 7.437.826	€ 7.755.870	€ 3.610.787	€ 3.610.787	€ 939.709	€ 752.206	€ 1.200.723	< € 100.000
4. Weerstandsvermogen	36,0%	36,2%	31,5%	31,5%	25,6%	25,0%	24,4%	Niet van toep.
5. Rentabiliteit	4,25%	2,2%	-5,6%	-5,5%	-2,1%	-0,7%	-0,7%	Niet van toep.

De financiële positie per ultimo 2021 en 2022 is gebaseerd op de realisatie, zoals vastgesteld in de jaarrekening. De financiële positie per ultimo 2023 t/m 2027 is gebaseerd op de aanwezige financiële positie per ultimo 2022 en vastgelegde plannen in de vastgestelde meerjarenbegroting 2023-2027. Het kengetallenoverzicht maakt duidelijk dat de financiële positie van Wonderwijs goed te noemen is. Alle kengetallen laten een score zien binnen de signaalwaarden uit het vigerende toezichtkader van de Inspectie van het Onderwijs.

De Inspectie van het Onderwijs hanteert sinds medio 2020 een signaalwaarde, het zogenaamde normatief publiek eigen vermogen, om besturen te detecteren die over een (mogelijk) bovenmatig eigen vermogen beschikken. Het normatief bepaalt de bovengrens van het aan te houden vermogen.

Het idee hierachter is dat onderwijsgeld optimaal aan onderwijs besteed moet worden en niet onnodig in reserves vastzit.

Het normatief publiek eigen vermogen wordt als volgt berekend:

Normatief Eigen Vermogen =

- 0,5 * (aanschafwaarde gebouw * 1,27)
- + boekwaarde resterende materiële vaste activa
- + 0,05 * alle baten (onder 12 miljoen oplopend naar 0,1 bij 3 miljoen en daaronder 300.000)

Wonderwijs laat per ultimo 2021 en ultimo 2022 met het aanwezig *publiek* eigen vermogen (dus excl. *privaat* vermogen) een score zien die boven het normatief publiek eigen vermogen ligt.

Wonderwijs heeft plannen ontwikkeld om tot een afbouw van het publiek eigen vermogen te komen en een score te laten zien die onder het normatief publiek eigen vermogen ligt. Deze plannen, in de vorm van extra bestedingen, zijn opgenomen in de meerjarenbegroting 2023-2027.

In totaal gaat het om een extra besteding van € 3.383.659 in het begrotingstijdvak 2023-2027.

Hieronder worden de extra bestedingen toegelicht:

1. Compensatie extra energielasten

De verwachting is dat de energielasten fors zullen stijgen. Vooral nog is onzeker of en in welke mate hiervoor compensatie vanuit de overheid komt (risico op 'onvolledige indexatie van bekostiging').

Voor de begroting 2023 wordt als uitgangspunt genomen dat de schoolexplotaties belast worden met het reguliere niveau aan energielasten. De verwachte meerkosten, volgens de laatste inzichten geraamd op 500K, worden door het organisatie onderdeel 'Bovenschools - algemeen' gedragen. Voor deze omvang zal een beroep worden gedaan op de bovenmatige reserves.

Voor de jaren na 2023 wordt als uitgangspunt genomen dat de energieprijzen óf weer genormaliseerd zijn, óf dat de bekostiging van de scholen (weer) is afgestemd op de gestegen prijzen.

2. Investing in verduurzaming van schoolgebouwen

Het binnenklimaat bij veel van de scholen van Wonderwijs laat te wensen over.

In de meerjarenbegroting 2023-2027 is rekening gehouden met een extra investering in het verbeteren van het binnenklimaat en verduurzaming van schoolgebouwen van in totaal

€ 4.240.379. De met deze extra investeringen gepaard gaande afschrijvingslasten in het begrotingstijdvak 2023-2027 bedragen € 1.273.218.

De investeringen worden, afhankelijk van de investering, in 15 tot 20 jaar afgeschreven. Uiteraard zal na afloop van het begrotingstijdvak ook de exploitatieruimte gevonden moeten worden om deze afschrijvingslasten te kunnen dragen.

In de media is het nodige te doen over de (klimatologische) staat van schoolgebouwen. Niet uit te sluiten is dat er een vorm van landelijk beleid (en bijbehorende financiering) komt. Wonderwijs volgt deze ontwikkelingen op de voet. Jaarlijks kan, naar bevinding van zaken, de investeringsbegroting bijgesteld worden. De geplande investeringen in 2023 betreffen met name verbetering van het binnenklimaat (SUVIS).

3. Extra middelen voor het op peil kunnen houden van de ondersteuning van de leerlingen.

De verwachting is dat de ondersteuningsmiddelen vanuit het samenwerkingsverband PassendWijs in 2023 volledig wegvallen. Het samenwerkingsverband heeft tijd nodig voor de herstructurering van de organisatie. Het is de verwachting dat het effect van de herstructurering is dat

ondersteuningsmiddelen vanaf 2024 weer overgedragen kunnen worden aan de schoolbesturen. In 2024 zal dit nog een gering bedrag zijn. Wonderwijs wil gedurende de periode 2023-2025 een extra bedrag per leerling beschikbaar stellen aan de scholen om de ondersteuning van de leerlingen op peil te kunnen houden.

Concreet gaat het om de volgende bedragen:

- o € 150,= per leerling in 2023
- o € 100,= per leerling in 2024
- o € 50,= per leerling in 2025

In totaal wordt hiervoor in het begrotingstijdvak 2023-2027 een bedrag van € 1.158.400 vrijgemaakt.

4. Bovenformatief in dienst houden van medewerkers.

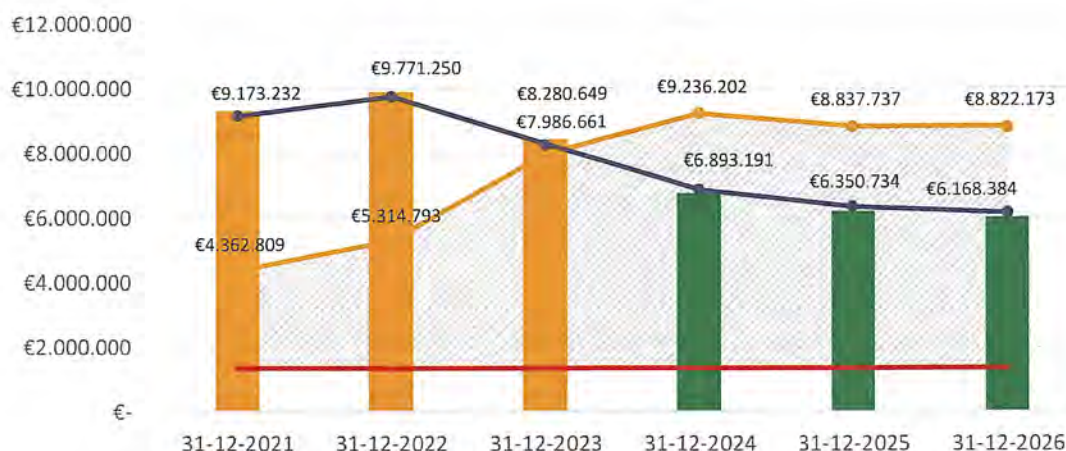
In totaal wordt hiervoor in het begrotingstijdvak 2023-2027 een bedrag van € 452.041 vrijgemaakt.

Deze bovenformatief aangestelde medewerkers kunnen onderverdeeld worden in twee 'groepen':

- Medewerkers die daar waar nodig, naar inzicht van het bestuur, ingezet kunnen worden voor de versterking van de onderwijskwaliteit.
- Gezien de verwachte uitstroom aan medewerkers, de krapte op de arbeidsmarkt en de huidige beschikbaarheid van extra formatie als gevolg van NPO kan het verstandig zijn om de (goede) tijdelijke medewerkers (zonder dekking vanuit de baten) langer aan Wonderwijs te binden om zo toekomstige vacatureruimte te kunnen vervullen.

Dit alles leidt tot de volgende (verwachte) ontwikkeling van het *publiek* eigen vermogen.

Geconstateerd kan worden dat Wonderwijs, wanneer alles zo uitkomt als gepland, in 2024 een publiek eigen vermogen heeft dat lager is dan het normatief publiek eigen vermogen.

6 Verslag intern toezicht

Gedurende de maanden januari tot en met augustus 2022 heeft de coronapandemie grote invloed gehad op het onderwijs. Veel mensen werden ziek of moesten in quarantaine om besmetting van anderen te voorkomen. Het onderwijs op de scholen werd fysiek en online georganiseerd en vaak ook in een hybride vorm. Na de zomervakantie was het coronavirus minder van invloed en kon het onderwijs weer op een normale wijze plaatsvinden.

Vanaf het voorjaar konden de bijeenkomsten van de RvT ook weer fysiek plaatsvinden.

Samenstelling RvT 2022

De Raad van Toezicht bestaat uit vijf leden: de heren Dagers (voorzitter), Van Eeten (vicevoorzitter) en Tumelaire en mevrouw Van Koppenhagen en mevrouw Sim Zecha.

Binnen de RvT zijn in 2022 enkele wisselingen geweest. Mevrouw Van Koppenhagen heeft per 1 juni 2022 de RvT verlaten vanwege de aanvaarding van een bestuurdersfunctie in het primair onderwijs. Mevrouw Taanman heeft haar opgevolgd met ingang van 7 november 2022.

Voor dhr. Dagers was 2022 het laatste jaar als voorzitter van de RvT. Het voorzitterschap wordt vanaf 1 januari 2023 overgenomen door dhr. Van Eeten. Dhr. Blom is per 1 januari 2023 benoemd als lid van de RvT.

Naam	Functie	Adres	Overige functies
Dhr. G. Dagers	Voorzitter RvT Agendacommissie Remuneratiecommissie	n.v.t.	Lid van de Raad van Toezicht van de Kerkelijke Erfgoedinstelling Julie Postel
Dhr. D. van Eeten	Vicevoorzitter RvT Agendacommissie	Gemeentesecretaris gemeente Sint-Michielsgestel en	Algemeen Commandant Bevolkingszorg

	Remuneratiecommissie	directeur van MijnGemeenteDichtbij	veiligheidsregio Brabant-Noord
Dhr. A. Tumelaire	Lid RvT Financiële commissie	N.v.t.	• Bestuursfunctie voetbalvereniging Spero • Eigenaar AT HR • Surveillant tentamens, examens bij de HAN
Mw. M. van Koppenhagen	Lid RvT Financiële commissie Onderwijscommissie	Academiemanager Financieel Economisch Manager Hogeschool Arnhem en Nijmegen	Geen
Mw. D.L. Sim Zecha	Lid RvT Financiële commissie Onderwijscommissie	Concerncontroller Stg. Chr. Onderwijs Groep Vallei & Gelderland- Midden	Geen
Mw. M. Taanman	Lid RvT	Hoofddocent Finance & Management Hogeschool Arnhem en Nijmegen	Geen

Vergoedingsregeling

De Raad van Toezicht ontvangt een vergoeding voor haar werkzaamheden. De vergoeding bedraagt 70% van het maximaal toelaatbare conform de Handreiking honorering toezichthouders van de VTOI/NVTK. Over de honorering van de Raad van Toezicht is een notitie opgesteld waarin de berekening van deze honorering is toegelicht.

Commissies

De RvT kent drie commissies, de onderwijscommissie, de financiële commissie en de remuneratiecommissie.

De remuneratiecommissie van de Raad bestaat uit twee leden, te weten de voorzitter en de vicevoorzitter. Zij voert het jaarlijkse evaluatiegesprek met het College van Bestuur.

De financiële commissie van de Raad bestaat uit twee leden. Zij bereidt samen met het College van Bestuur financiële agendapunten voor ten behoeve van de bespreking in de Raad van Toezicht. De financiële commissie kwam in 2022 twee keer bij elkaar. Zo heeft de commissie het Jaarverslag 2021 en de MeerJarenBegroting (MJB) 2023-2027 besproken.

De onderwijscommissie van de Raad bestaat uit twee leden. De onderwijscommissie bereidt samen met het College van Bestuur de onderwijskundige agendapunten voor ten behoeve van bespreking in de Raad van Toezicht. De onderwijscommissie kwam in 2022 twee keer bijeen. De onderwijscommissie heeft gesproken over de voortgang van de herstelopdracht van de onderwijsinspectie 2021 en over de onderwijsresultaten van de scholen en de plannen van aanpak om deze te verbeteren.

Overleg met de Gemeenschappelijke Medezeggenschaps Raad (GMR)

De RvT heeft in 2022 tweemaal gesproken met de leden van de GMR. De voorzitter en twee leden van de GMR hebben een RvT-vergadering bezocht waar is gesproken over de onderwijskwaliteit en de

professionalisering. De voorzitter en vicevoorzitter van de RvT bezochten een GMR-vergadering om te spreken over de overgang naar een éénhoofdig College van Bestuur.

Statuten Wonderwijs herzien als gevolg van de Code goed Bestuur en de Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen (WBTR).

De statuten van Wonderwijs zijn aangepast als gevolg van de WBTR en de Code Goed Bestuur. De aangepaste statuten zijn ter kennisgeving aangeboden aan de gemeente Overbetuwe en de Nederlandse Katholieke Schoolraad (NKSr).

Het rooster van aftreden is naar aanleiding van de aangepaste statuten opnieuw opgesteld. Het rooster van aftreden gaat met ingang van 2023 in werking.

Toezicht

De Raad van Toezicht heeft in 2022 zes keer vergaderd waarbij het intern toezichtkader in acht genomen wordt. De Raad werkt volgens een jaarplan. Daarin staan de onderwerpen die planmatig worden behandeld. Elke vergadering start met een half uur voorbereiding zonder het CvB.

De Raad van Toezicht heeft haar visie en werkwijze vastgelegd in de notitie: "Toezichtvisie, werkwijze en toezichtkader Raad van Toezicht stichting Wonderwijs: Toezicht met meer waarde".

De Raad stelt jaarlijks een professionaliseringsagenda op verbonden aan het toezichtskader. Zo werkt de Raad constant aan de verbetering van de kwaliteit van het toezichthouden.

De RvT en het CvB hanteren de Code Goed Bestuur PO. De code is in 2022 wederom besproken.

Met de externe accountant Flynth zijn het accountantsrapport, de controle van de jaarcijfers en de opvolging van aanbevelingen uit de eerdere managementletter (rapport interim controle) besproken. De relevante financiële risico's zijn tevens besproken.

In de reguliere vergaderingen wordt per triaal een managementrapportage (marap) besproken. In de marap rapporteert het CvB over de kwaliteit van onderwijs, personeelszaken, huisvesting en beheer en financiën. De realisatie van het Koersplan 2020-2024 maakt tevens onderdeel uit van de marap.

Een voortgangsrapportage die de ontwikkeling op onderwijs-, personeels- en huisvestingsgebied beschrijft, wordt tijdens elke RvT-vergadering besproken.

De RvT heeft zich op deze wijze een beeld kunnen vormen over de beleidskeuzes van het CvB en de wijze waarop deze tot stand zijn gekomen. De RvT heeft zich een mening kunnen vormen over de rechtmatige verwerving en de mate van doelmatigheid en rechtmatigheid van de besteding van de ontvangen rijksmiddelen.

Gedurende de vergaderingen in 2022 zijn de volgende onderwerpen door de RvT besproken;

- Procedure werving nieuwe leden RvT;
- Inzet bovenmatige reserve;
- Kaderbrief Begroting 2023 en Meerjarenbegroting 2023-2027;
- Goedgekeurd Begroting 2023 en Meerjarenbegroting 2023-2027;
- Managementletter 2021, goedgekeurd Jaarverslag 2021;
- Financiële risicoanalyse en fraudeanalyse;
- Verslagen financiële commissie en onderwijscommissie;
- Terugkoppeling schoolbezoeken;
- Voorbereiding themabespreking met GMR (onderwijskwaliteit en professionalisering) en gesprek met de volledige GMR over de gewijzigde samenstelling van het CvB;
- Gastcollege visitatieteam Wonderwijs;
- Themabijeenkomst over de kwaliteit van het onderwijs en de betekenis van Wonderwijs in de omgeving met stakeholders;
- De statuten van Wonderwijs i.r.t. de Wet bestuur en toezicht rechtspersonen (WBTR) en de Code Goed Bestuur;
- Keuze accountant voor de jaarrekening 2023 e.v.;
- Stand van zaken verbeterplan n.a.v. vierjaarlijks onderzoek onderwijsinspectie in 2021.

Overig

Schoolbezoeken

Door de school te bezoeken maakt de RvT verbinding met de professionals binnen de school en met ouders en leerlingen. Daarnaast maakt de Raad van Toezicht kennis met de onderwijspraktijk zoals die gestalte krijgt op de school in kwestie. Het schoolbezoek draagt bij aan onafhankelijke informatieverwerving door de leden van de Raad van Toezicht. De RvT heeft na de zomervakantie de basisscholen Sunte Werfert, SamSam en de Kameleon bezocht. Tijdens de schoolbezoeken spreekt de RvT met de directeur en internbegeleider, enkele ouders en leerlingen en met het schoolteam. Van het bezoek wordt verslag gedaan in de RvT-vergadering.

Evaluatie intern toezicht

Jaarlijks evalueert de raad het eigen functioneren. In 2022 is er in verband met de beperkingen die voortvloeide uit Corona en de werving van nieuwe leden geen evaluatieve bijeenkomst gehouden. In maart 2023 is er een bijeenkomst belegd om het eigen functioneren te evalueren.

Samenwerkingspartners

In 2022 is er een bijeenkomst geweest met stakeholders van stichting Wonderwijs waarin een vertegenwoordiging van de RvT heeft geparticipeerd en in gesprek is gegaan met de stakeholders over de kwaliteit van het onderwijs en de betekenis van de Wonderwijsscholen in de omgeving.

Organisatie

Daarnaast is het proces om te komen tot een eenhoofdig CvB in 2022 afgerond. De GMR heeft positief geadviseerd om tot een eenhoofdig bestuur te komen. Wonderwijs werkt vanaf 1 augustus 2022 met een eenhoofdig bestuur. Mevrouw Smits vervult vanaf 1 augustus 2022 de functie van directeur bedrijfsvoering. De RvT bedankt mevrouw Smits voor haar toewijding en hetgeen ze voor de organisatie als bestuurder heeft betekend.

Ten slotte bedankt de RvT alle medewerkers van Wonderwijs voor hun toewijding aan en de inzet voor het onderwijs aan de kinderen op de Wonderwijsscholen.

Elst,

Raad van Toezicht Wonderwijs

KENGETALLEN

	2022	2021
Liquiditeit (<i>Vlottende activa / kortlopende schulden</i>)	3,20	4,47
Solvabiliteit 1 (<i>Eigen vermogen (excl. voorzieningen) / totale vermogen *100%</i>)	62,21	65,54
Solvabiliteit 2 (<i>Eigen vermogen (incl. voorzieningen) / totale vermogen *100%</i>)	76,29	82,37
Rentabiliteit (<i>Saldo gewone bedrijfsvoering / totale baten (incl. fin. baten) * 100%</i>)	2,17	4,25
Weerstandvermogen incl. MVA (<i>Eigen vermogen / (totale baten (incl. fin. baten) * 100%</i>)	36,20	35,98
Weerstandvermogen excl. MVA (<i>Eigen vermogen - materiële vaste activa) / rijksbijdragen * 100%</i>)	22,76	25,30
Huisvestingsratio (<i>(Huisvestingslasten + afschrijvingen gebouwen en terreinen) / totale lasten * 100 %</i>)	6,43	7,18
Personele lasten / totale lasten + fin lasten (in %)	83,65	82,85
Materiële lasten / totale lasten + fin lasten (in %)	16,35	17,15

Liquiditeit

De liquiditeit geeft aan in welke mate men in staat is om op korte termijn aan alle verplichtingen te voldoen.

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft aan in welke mate de bezittingen op de activazijde van de balans zijn gefinancierd met eigen of vreemd vermogen.

Rentabiliteit

In het bedrijfsleven wordt met de rentabiliteit de winst- of verliesgevendheid van een onderneming bedoeld. In het onderwijs (non-profit sector) wordt een relatie gelegd tussen het behaalde resultaat en de ontwikkeling hiervan op het weerstandvermogen.
Het geeft aan welk deel van de totale baten resteert na aftrek van de kosten.

Weerstandvermogen

Het weerstandvermogen geeft inzicht in de capaciteit om onvoorziene tegenvallers in de exploitatie op te vangen.

Huisvestingsratio

Het kengetal geeft aan de verhouding van de huisvestingslasten t.o.v. de totale lasten.

B1 GRONDSLAGEN

ALGEMEEN

De jaarrekening is opgesteld volgens de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs. In deze regeling is bepaald dat de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs (in het bijzonder RJ 660 Onderwijsinstellingen) van toepassing zijn met inachtneming van de daarin aangeduide uitzonderingen.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Voor zover van toepassing zijn ter vergelijking opgenomen de realisatiecijfers van het voorgaande jaar, alsmede de (goedgekeurde) begroting van het huidige jaar.

Het bestuur heeft zich een oordeel gevormd over de zaken die in het jaarverslag worden besproken en heeft voor de bedragen die in de jaarrekening zijn opgenomen schattingen gemaakt. Indien dit voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningpost.

De activiteiten van de stichting bestaan uit het geven van primair onderwijs. De stichting is gevestigd te Elst en is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel te Arnhem onder nummer 09152075

Door afronding op hele euro's kunnen in het verslag kleine verschillen worden geconstateerd.

De jaarrekening is opgesteld vanuit de continuïteitsveronderstelling.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing investeringssubsidies en bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde.

Als ondergrens voor de te activeren zaken met een gebruiksduur van langer dan 1 jaar wordt € 2.000 aangehouden.

Het economisch eigendom van de schoolgebouwen berust bij de gemeente. Indien een gebouw door een school blijvend wordt verlaten, wordt het gebouw "om niet" aan de gemeente overgedragen. In het verleden heeft de stichting, als gevolg van fusies, gronden om-niet overgedragen gekregen. Het gaat hierbij in totaal 34.324m². Deze gronden zijn het volledig eigendom van de stichting.

De overige activagroepen met afschrijvingstermijnen zijn als volgt bepaald:

Wonderwijs, Elst

Gebouwen, 10 t/m 40 jaar
Technische zaken, 10 t/m 25 jaar
Meubilair, 5 t/m 30 jaar
ICT, 3 t/m 20 jaar
Leermiddelen, 5 t/m 15 jaar
Inventaris & apparatuur 5 t/m 10 jaar
Overige MVA, 5 t/m 20 jaar

Voor activa aangeschaft vóór 2013 kunnen andere termijnen gelden.

Financiële vaste activa

Deze hebben betrekking op de waarborgsommen. Deze worden opgenomen tegen de nominale waarde

Vorderingen

De vorderingen en overlopende activa worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde.

Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht.

Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen en overlopende activa.

De vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd korter dan een jaar, tenzij dit bij de toelichting op de balans anders is aangegeven.

Liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van het bestuur.

Liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Liquide middelen die niet ter directe beschikking staan worden verwerkt onder de vorderingen. Liquide middelen die langer dan 12 maanden niet ter directe beschikking staan, worden verwerkt onder de financiële vaste activa.

Eigen Vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve die voortkomt uit de door (semi-) overheidsinstellingen gefinancierde activiteiten, bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen reserves uit private middelen en reserves uit publieke middelen.

De algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van de instelling. Deze wordt opgebouwd uit de resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en werkelijk gemaakte lasten. In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht.

In het kader van het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) ontvangen onderwijsinstellingen extra bekostiging. Deze regeling eindigt (voor zover nu bekend) op 31 juli 2025. Het bestuur heeft besloten om voor de bedragen die per 31 december van het jaar nog niet besteed zijn een bestemmingsreserve genaamd Bestemmingsreserve NPO te vormen.

Door het Samenwerkingsverband Regio Overbetuwe zijn de ondersteuningsmiddelen overgedragen naar de schoolbesturen. Het bestuur heeft besloten om deze middelen a € 189.030 te bestemmen voor 2023 en een bestemmingsreserve genaamd Bestemmingsreserve RBO te vormen.

Indien een beperkte bestedingsmogelijkheid door een derde is aangebracht, dan is het aldus afgezonderde deel van het eigen vermogen aangeduid als bestemmingsfonds.

Wonderwijs, Elst

De "Reserve schoolfondsen" zijn met eigen middelen, d.w.z. zonder subsidie van de overheid opgebouwd. Het voor- of nadelig saldo van de exploitatie wordt toegevoegd c.q. onttrokken aan de reserve.

Voorzieningen

De voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen die op balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is, waarvan de hoogte redelijkerwijs geschat kan worden en voor zover deze verplichtingen en risico's niet op activa in mindering zijn gebracht. De voorzieningen worden opgenomen voor de nominale waarde, met uitzondering van de voorziening jubilea en de voorziening duurzame inzetbaarheid. Deze worden opgenomen voor de contante waarde.

De voorzieningen zijn verdeeld naar langlopend en kortlopend. Kortlopend heeft betrekking op het deel van de voorziening met een looptijd van maximaal één jaar. Het langlopend deel op het deel met een looptijd langer dan één jaar.

Voorziening jubilea:

Op grond van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving is een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen gevormd. Voor de berekening is uitgegaan van de datum van indiensttreding van de medewerker in het onderwijs. Vanaf deze datum bouwt de medewerker aanspraken op voor een te ontvangen jubileum-gratificatie bij 25-jarig en 40-jarig dienstverband. Er is rekening gehouden met een variabele blijfkans en een rekenrente van 1%. Voor instellingen met een aantal FTE van 50 of meer wordt gerekend met € 900 per FTE. Gelet op de omvang van de organisatie (meer dan 50 FTE) wordt de voorziening bepaald op € 900 per FTE.

Voorziening (eigen) wachtgelders:

Indien een werknemer ontslagen wordt en de instroomtoets van het Participatiefonds niet positief wordt afgerond of er een negatieve beschikking wordt afgegeven, verhaalt het Participatiefonds de uitkeringen op het bevoegd gezag. Voor alle ex-werknemers waarvoor de instroomtoets niet met positieve beschikking is afgerond wordt voor de nog komende periode een voorziening gevormd.

Met ingang van 1 augustus 2022 is het Reglement van het Participatiefonds aangepast. Voor alle medewerkers die vanaf deze datum worden ontslagen zal het Participatiefonds 50% van de uitkering verhalen op de werkgever. Hiervoor wordt een voorziening gevormd. Indien de werkgever aantoonbaar kan maken aan alle voorwaarden van het Participatiefonds te hebben voldaan zal het Participatiefonds 90% van de uitkering compenseren. Voor het restant van 10% wordt een voorziening gevormd.

Voor alle ex-medewerkers waarvan op 31 december 2022 zeker is dat voor hen de instroomtoets niet tot een positieve beschikking heeft geleid, of van wie het bevoegd gezag aangeeft geen positieve beschikking te verwachten en waarvan de ontslagdatum vóór 1 augustus 2022 ligt wordt een voorziening gevormd. Voor medewerkers waarvan de ontslagdatum op of na 1 augustus 2022 ligt zal een voorziening voor 50% resp. 10% van de uitkering worden gevormd. Deze is berekend als het aantal maanden dat het bevoegd gezag verwacht dat de uitkering zal duren vermenigvuldigd met het maandelijks bedrag dat verhaald wordt op de instelling, gebaseerd op informatie van het UWV.

Voorziening Duurzame Inzetbaarheid:

Op basis van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving Onderwijs moet voor de gespaarde uren op basis van het ouderensverlof (werknemers van 57 jaar en ouder) een voorziening worden aangelegd. Deze voorziening is gebaseerd op een vooraf ingediend plan hoe deze uren de komende vijf jaren worden ingezet.

De basis voor het vaststellen van de hoogte van de voorziening duurzame inzetbaarheid is het aantal uur dat een medewerker op basis van deze plannen heeft gespaard (en niet heeft opgenomen), vermenigvuldigd met de loonkosten per uur. Alleen de bijdrage van de werkgever is in de voorziening berekend.

Wonderwijs, Elst

Er is gerekend met een opnamekans van 80% en een rekenrente van 1% (gebaseerd op het model zoals beschikbaar is gesteld door de PO Raad).

Voorziening langdurig zieken (bij eigen risicodragerschap ziekteverzuim en/of WGA):

De instelling is eigen risicodragers voor het ziekteverzuim van de medewerkers gedurende de eerste 2 jaar. Voor medewerkers die per balansdatum langdurig ziek zijn (en dit naar verwachting blijven) wordt een voorziening gevormd voor de loonkosten van de nog resterende maanden van deze periode. Dit vanuit de veronderstelling dat deze medewerkers tijdens hun ziekte geen prestaties voor de instelling leveren. De voorziening wordt opgenomen voor de nominale waarde. De dotatie wordt ten laste van de personeelskosten gebracht. De werkelijke loonkosten voor deze medewerkers worden onttrokken aan de voorziening.

Voorziening WAB (Wet Arbeidsmarkt in Balans)

Per 1 januari 2021 is de wet WAB in werking getreden. Eén van de gevolgen van deze wet is dat werknemers met een tijdelijk dienstverband recht hebben op een transitievergoeding indien de werkgever besluit het tijdelijk dienstverband niet te verlengen.

Aangezien dit tot een toekomstige verplichting kan leiden dient hiervoor een voorziening opgenomen te worden. Deze voorziening is gebaseerd op de in de wet vastgelegde berekening voor een transitievergoeding. Wanneer de verplichtingen worden ingeschat op minder dan € 5.000 of 0,5% van de baten wordt geen voorziening opgenomen.

Voorziening groot onderhoud

De voorziening voor de gelijkmatige verdeling van onderhoudslasten wordt bepaald op basis van de te verwachten kosten voor cyclisch groot onderhoud voor de komende 10 jaar op basis van het meerjarenonderhoudsplan. De voorziening wordt lineair opgebouwd. Het uitgevoerde onderhoud wordt ten laste van de voorziening gebracht.

Overgangsregeling voorziening onderhoud gebouwen

Stichting Wonderwijs hanteert net zoals een aanzienlijke groep besturen (voornamelijk in het PO en het VO) voor de voorziening groot onderhoud een methodiek waarbij de kosten over het gehele onderhoudsplan van de onderwijsinstellingen worden bepaald en deze vervolgens wordt gedeeld door de looptijd van het onderhoudsplan. Deze systematiek leidt ertoe dat er jaarlijks weliswaar een min of meer gelijkblijvende dotatie aan de voorziening groot onderhoud wordt gedaan, maar dat deze te laag of te hoog van omvang kan zijn in vergelijking met de RJ methodiek. Er wordt namelijk beperkt rekening gehouden met individuele onderhoudscomponenten met onderhoudscycli die doorlopen tot na de periode van de huidige onderhoudsplanning.

Stichting Wonderwijs maakt gebruik van de overgangsregeling zoals verwoord in de RJO artikel 4 lid 1c. De tijdelijke regeling in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs is van toepassing op besturen die voor verslagjaar 2017 een methode van kostenegalitatie voor groot onderhoud hanteerden zoals hierboven beschreven. Daarbij is afgesproken dat de RJ-werkgroep Onderwijs van de Raad voor de Jaarverslaggeving in samenwerking met de sectorraden in de komende maanden een onderzoek uitvoert. De werkgroep zal hierbij worden ondersteund door een aantal betrokken schoolbesturen. Inmiddels is er een verwerkwijze vastgesteld die aansluit bij de Richtlijnen.

Kortlopende schulden en overige verplichtingen

Kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rekenmethode.

De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde van de schuld. De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de kortlopende schulden zijn te plaatsen.

Kasstroomoverzicht

Wonderwijs, Elst

In samenhang met de balans en de staat van baten en lasten moet het kasstroomoverzicht bijdragen aan het inzicht in de financiering en liquiditeit.

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij de indirecte methode wordt het resultaat (saldo van baten en lasten) als basis genomen. Dit overzicht geeft weer waaraan de in de verslagperiode beschikbaar gekomen gelden zijn besteed. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder financial leasing, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van de leasetermijnen uit hoofde van financial leasing zijn voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als een uitgave uit financieringsactiviteiten aangemerkt en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de interest als een uitgave uit operationele activiteiten

RESULTAATBEPALING

Algemeen

De baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn verwezenlijkt. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen, indien zij voor het vaststellen van de jaarrekening bekend zijn geworden. De instelling heeft in haar statuten geen bepalingen opgenomen omtrent de verdeling van de winst. Er is dus geen statutaire regeling winstbestemming.

(Rijks)bijdragen

Onder de rijksbijdragen worden de vergoedingen voor de exploitatie, verstrekt door het Ministerie van OCW, opgenomen. Tevens worden hier verantwoord de door het samenwerkingsverband ontvangen doorbetalingen van rijksbijdragen. Rijksbijdragen worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft.

Geoordeelde OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van de baten en lasten verantwoord in het jaar waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden als terug te betalen subsidie zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Overige overheidsbijdragen en subsidies

Onder de overige overheidsbijdragen worden de vergoedingen opgenomen, verstrekt door gemeente, provincie of andere overheidsinstellingen. De overige overheidsbijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Exploitatiesubsidies worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de instelling de condities voor ontvangst kan aantonen.

Overige baten

Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet verstrekt zijn door het Ministerie van OCW, gemeenten, provincies of andere overheidsinstellingen. De overige baten (waaronder ouderbijdragen) worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de cao uitbetaald. De beloningen van het personeel worden als last in de staat van baten en lasten verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor

Wonderwijs, Elst

zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door het bevoegd gezag.

Pensioenen

De instelling heeft een toegezegd pensioenregeling bij Stichting Bedrijfspensioenfonds ABP. Op deze pensioenregeling zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte en contractuele basis premies betaald door de instelling. ABP hanteert het middelloon als pensioengevende salarisgrondslag. ABP probeert ieder jaar de pensioenen te verhogen met de gemiddelde stijging van de lonen in de sectoren overheid en onderwijs. Wanneer de dekkingsgraad lager is dan 105% vindt er geen indexatie plaats. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

De dekkingsgraad van het ABP ultimo 2022 is 110,9%
Per ultimo 2021 was deze 110,2%

Afschrijvingen

Materiële Vaste Activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte Economische gebruiksduur van het actief.

Huisvestingslasten

Onder de huisvestingslasten worden de uitgaven voor huisvesting opgenomen. De lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige lasten

De overige lasten hebben betrekking op uitgaven die voortvloeien uit aangegane afspraken dan wel noodzakelijk zijn voor het geven van onderwijs en worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva.

Financiële instrumenten en risicobeheersing

Algemeen

De in deze toelichting opgenomen gegevens verschaffen informatie die behulpzaam is bij het schatten van de omvang van risico's die verbonden zijn aan zowel de in de balans opgenomen als de niet in de balans opgenomen financiële instrumenten. De primaire financiële instrumenten van het bestuur, anders dan derivaten, dienen ter financiering van de operationele activiteiten van het bestuur of vloeien direct uit deze activiteiten voort. Het beleid van het bestuur is om niet te handelen in financiële instrumenten voor speculatieve doeleinden. De belangrijkste risico's uit hoofde van de financiële instrumenten van het bestuur zijn het marktrisico, het kredietrisico, het liquiditeitsrisico, het kasstroomrisico en renterisico.

Marktrisico

De instelling is werkzaam in Nederland. Het valutarisico is daarmee nihil.

De instelling loopt geen prijsrisico's.

De instelling loopt renterisico over de rentedragende vorderingen en rentedragende schulden.

Kredietrisico

Het bestuur bewaakt voortdurend haar vorderingen. Door de bovenstaande maatregelen is het kredietrisico voor het bestuur minimaal.

Liquiditeitsrisico

Het bestuur heeft een treasury statuut opgesteld waarin zij haar beleid omtrent liquiditeit heeft uiteengezet. Door tussentijdse monitoring en eventuele bijsturing worden liquiditeitsrisico's beheerst. De instelling loopt geen renterisico en geen kasstroomrisico.

Liquide middelen, vorderingen en kortlopende schulden

Gezien de korte looptijd van deze instrumenten benadert de boekwaarde de reële waarde.

B2 BALANS PER 31 december 2022

(na verwerking resultaatbestemming)

		31 december 2022		31 december 2021	
		€	€	€	€
ACTIVA					
Vaste activa					
Materiële vaste activa	1				
Gebouwen en terreinen		265.403		292.724	
Technische zaken		1.038.323		522.804	
Meubilair		1.056.268		795.860	
ICT		1.084.970		1.066.992	
Leermiddelen		256.844		278.905	
Inventaris & apparatuur		4.958		2.797	
Overige mat. vaste activa		144.093		45.526	
			3.850.859		3.005.608
Financiële vaste activa	2				
Waarborgsommen		9.600		18.900	
			9.600		18.900
Vlottende activa					
Vorderingen	3				
Debiteuren		303.114		71.144	
Ministerie van OCW		0		1.058.741	
Overige vorderingen en overlopende activa		240.399		121.837	
			543.513		1.251.723
Liquide middelen	4		11.534.080		9.945.519
				15.938.052	14.221.750

B3 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2022

		Realisatie 2022 €	Begroting 2022 €	Realisatie 2021 €
Baten				
(Rijks)bijdragen	8	26.646.794	23.939.031	24.958.814
Overige overheidsbijdragen en subsidies	9	55.593	49.187	36.944
Overige baten	10	650.883	660.736	905.893
		<u>27.353.270</u>	<u>24.648.954</u>	<u>25.901.651</u>
Lasten				
Personele lasten	11	22.416.439	21.253.352	20.546.731
Afschrijvingen	12	626.559	646.271	627.309
Huisvestingslasten	13	1.688.561	1.845.771	1.744.513
Overige instellingslasten	14	2.059.791	2.037.427	1.871.167
		<u>26.791.351</u>	<u>25.782.821</u>	<u>24.789.720</u>
Saldo baten lasten		<u>561.919</u>	<u>-1.133.867</u>	<u>1.111.930</u>
Financiële baten en lasten				
Financiële baten	15	39.163	0	0
Financiële lasten	16	5.941	6.200	11.290
Financiële baten en lasten		<u>33.222</u>	<u>-6.200</u>	<u>-11.290</u>
Resultaat		<u>595.140</u>	<u>-1.140.067</u>	<u>1.100.640</u>

B4 KASSTROOMOVERZICHT 2022

Het onderstaande kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Hierbij wordt het saldo baten en lasten als uitgangspunt genomen, waarop vervolgens correcties worden aangebracht voor verschillen tussen opbrengsten en ontvangsten en de kosten en uitgaven.

	2022		2021	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo baten en lasten		561.919		1.111.930
Aanpassingen voor:				
- Afschrijvingen	626.559		564.844	
- Mutaties voorzieningen	<u>-149.354</u>		<u>91.284</u>	
		477.205		656.128
Veranderingen in vlottende middelen:				
- Vorderingen	708.210		209.247	
- Kortlopende schulden	<u>1.270.517</u>		<u>-18.459</u>	
		<u>1.978.727</u>		<u>190.788</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		3.017.851		1.958.846
- Ontvangen interest	39.163		0	
- Betaalde interest	<u>-5.941</u>		<u>-11.290</u>	
		<u>33.222</u>		<u>-11.290</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten		3.051.073		1.947.556
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings materiële vaste activa	-1.768.138		-696.802	
Ontvangen subsidies	296.327		49.525	
Desinvesteringen materiële vaste activa	0		62.466	
Overige investeringen in financiële vaste activa	0		0	
Mutaties waarborgsommen	<u>9.300</u>		<u>1.500</u>	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		<u>-1.462.511</u>		<u>-583.311</u>
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		<u>0</u>		<u>0</u>
Mutatie liquide middelen		<u>1.588.561</u>		<u>1.364.243</u>
Beginstand liquide middelen	9.945.519		8.581.274	
Mutatie liquide middelen	<u>1.588.561</u>		<u>1.364.245</u>	
Eindstand liquide middelen		<u>11.534.080</u>		<u>9.945.519</u>

B5 TOELICHTING BEHORENDE TOT DE BALANS

(na verwerking resultaatbestemming)

ACTIVA

VASTE ACTIVA

	31-12-2022	31-12-2021
	€	€
1 Materiële vaste activa		
Gebouwen en terreinen	265.403	292.724
Technische zaken	1.038.323	522.804
Meubilair	1.056.268	795.860
ICT	1.084.970	1.066.992
Leermiddelen	256.844	278.905
Inventaris & apparatuur	4.958	2.797
Overige mat. vaste activa	144.093	45.526
	<u>3.850.859</u>	<u>3.005.608</u>

Wonderwijs, Elst

	gebouwen en terreinen	Tech- nische zaken	Meubilair	ICT	leer- middelen	Inv. & App.	OV. MVA	Totaal
	€	€	€	€	€	€	€	€
<i>Boekwaarde 31 december 2021</i>								
Aanschafwaarde	558.809	835.064	2.566.491	3.436.550	2.142.823	33.677	108.713	9.682.127
Cum. afschrijvingen	-266.086	-312.261	-1.770.632	-2.369.558	-1.863.918	-30.880	-63.186	-6.676.520
Boekwaarde 31 december 2021	292.723	522.803	795.859	1.066.992	278.905	2.797	45.527	3.005.607
<i>Mutaties</i>								
Investerings	7.671	872.137	382.275	336.941	57.219	3.306	108.588	1.768.138
Afschrijvingen	-34.992	-60.290	-121.867	-318.963	-79.280	-1.145	-10.021	-626.559
Ontvangen subsidie	0	-296.327	0	0	0	0	0	-296.327
Mutaties Boekwaarde	-27.321	515.519	260.408	17.978	-22.061	2.161	98.567	845.251
<i>Boekwaarde 31 december 2022</i>								
Aanschafwaarde	566.480	1.410.874	2.948.766	3.773.491	2.200.042	36.983	217.301	11.153.938
Cum. afschrijvingen	-301.078	-372.551	-1.892.499	-2.688.521	-1.943.198	-32.025	-73.207	-7.303.078
Boekwaarde 31 december 2022	265.402	1.038.322	1.056.267	1.084.970	256.844	4.958	144.094	3.850.859

Op een deel van de investeringen (€ 801.978) is een bedrag a € 296.327 aan subsidie in mindering gebracht. Alleen het saldo is als investering meegenomen.

Afschrijvingspercentages

	Vanaf	t/m
Gebouwen en terreinen	2,50 %	10,00 %
Technische zaken	4,00 %	10,00 %
Meubilair	3,33 %	20,00 %
ICT	5,00 %	33,33 %
Leermiddelen	6,66 %	20,00 %
Inventaris & apparatuur	10,00 %	20,00 %
Overige MVA	5,00 %	20,00 %

Wonderwijs, Elst

	31-12-2022	31-12-2021			
	€	€			
2 Financiële vaste activa					
Waarborgsommen	9.600	18.900			
	<u>9.600</u>	<u>18.900</u>			
Waarborgsommen					
Waarborgsommen	9.600	18.900			
	<u>9.600</u>	<u>18.900</u>			
	Boek- waarde 1-1-22	Invester- ingen	Desinv- estering- en	Overheveling (naar vordering)	Boek- waarde 31-12-22
	€	€	€	€	€
Waarborgsommen	18.900	0	-9.300	0	9.600
	<u>18.900</u>	<u>0</u>	<u>-9.300</u>	<u>0</u>	<u>9.600</u>
	31-12-2022	31-12-2021			
	€	€			
3 Vorderingen					
Debiteuren	303.114	71.144			
Ministerie van OCW	0	1.058.741			
Overige vorderingen en overlopende activa	240.399	121.837			
	<u>543.513</u>	<u>1.251.723</u>			
Ministerie van OCW					
Salariskosten OCW	0	1.058.741			
	<u>0</u>	<u>1.058.741</u>			
Overige vorderingen en overlopende activa					
Gemeente huisvesting	19.641	0			
Overige vorderingen	60.752	4.577			
Vooruitbetaalde kosten	160.006	117.261			
	<u>240.399</u>	<u>121.837</u>			
	31-12-2022	31-12-2021			
	€	€			
4 Liquide middelen					
Kasmiddelen	311	498			
Banktegoeden	11.533.769	9.945.021			
	<u>11.534.080</u>	<u>9.945.519</u>			

Wonderwijs, Elst

	31-12-2022	31-12-2021
	€	€
Kasmiddelen		
Kas	311	498
	<u>311</u>	<u>498</u>
Banktegoeden		
Banktegoeden bestuur	198.430	200.000
Banktegoeden school	72.593	75.215
Schatkistbankieren	11.262.746	9.669.807
	<u>11.533.769</u>	<u>9.945.021</u>

PASSIVA

5 Eigen vermogen

VERLOOPOVERZICHT RESERVES EN VOORZIENINGEN

	Saldo 1-1-2022	Resultaat	Overige mutaties	Saldo 31-12-2022
Algemene reserve	8.554.384	-52.873	0	8.501.512
Bestemmingreserves publiek (A)				
Reserve personeel	6.177	-6.177	0	0
Bestemmingsreserve NPO	423.641	846.097	0	1.269.738
Bestemmingsreserve RBO	189.030	-189.030	0	0
	618.848	650.890	0	1.269.738
Bestemmingsreserves privaat (B)				
Reserve schoolfonds	147.088	-2.877	0	144.211
	147.088	-2.877	0	144.211
Totaal bestemmingsreserves (A + B)	765.936	648.013	0	1.413.949
Eigen vermogen	<u>9.320.320</u>	<u>595.140</u>	<u>0</u>	<u>9.915.461</u>

Overzicht resultaat

Het bestuur verdeelt het resultaat over 2022 ad € 595.140 als volgt over de reserves:

	2022 €
Resultaat algemene reserve	-52.873
Resultaat reserve personeel	-6.177
Resultaat Bestemmingsreserve NPO	846.097
Resultaat Bestemmingsreserve RBO	-189.030
Resultaat bestemmingsreserve publiek (A)	650.890
Resultaat reserve schoolfonds	-2.877
Resultaat bestemmingsreserve privaat (B)	-2.877
Resultaat bestemmingsreserve (A+B)	648.013
Resultaat Eigen vermogen	<u>595.140</u>

Wonderwijs, Elst

	Saldo 1-1-2022	Dotaties	Onttrek- kingen	Vrijval	Saldo 31-12-2022
6 Voorzieningen					
Personeel:					
Duurzame inzetbaarheid	70.835	7.617	-18.279	-27.861	32.312
Jubilea	234.496	26.272	-10.105	0	250.663
Wachtgelders	14.344	0	-2.356	0	11.987
Voorziening langdurige zieken	0	26.571	0	0	26.571
	319.675	60.460	-30.740	-27.861	321.533
Overig:					
Onderhoud	2.074.062	362.822	-514.036	0	1.922.848
	2.074.062	362.822	-514.036	0	1.922.848
Voorzieningen	2.393.736	423.282	-544.776	-27.861	2.244.382

Toelichting voorzieningen

Langlopend deel > 1 jaar is als volgt te verdelen

	Kort < 1 jaar	Middellang < 5 jaar	lang > 5 jaar	Totaal
Duurzame inzetbaarheid		0	32.312	32.312
Jubilea	13.881	95.999	140.783	250.663
Wachtgelders	11.987			14.344
Langdurige zieken		26.571		26.571
Onderhoud	354.196	522.883	1.045.769	1.922.848

De voorzieningen hebben een overwegend langlopend karakter.

Wonderwijs, Elst

	31-12-2022	31-12-2021
	€	€
7 Kortlopende schulden		
Crediteuren	255.785	241.055
Belastingen en premies sociale verzekeringen	990.214	942.365
Schulden terzake van pensioenen	280.443	284.824
Overige kortlopende schulden en overlopende passiva	2.251.769	1.039.450
	<u>3.778.210</u>	<u>2.507.693</u>
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Loonheffing	988.922	941.577
Premie vervangingsfonds / participatiefonds	1.292	788
	<u>990.214</u>	<u>942.365</u>
Overige kortlopende schulden en overlopende passiva		
Overige kortlopende schulden	106.205	169.942
Rijk overige bekost: zij-instroom	35.000	6.732
Rijk overige bekost: lerarenbeurs	0	14.108
Rijk overige bekostiging opl. ond.ass. tot leerkr.	2.917	5.834
Rijk overige bekostiging EHVK	0	82.241
Rijk overige bekost: VBV	177.785	0
Rijk overige bekost: maatwerkregeling ventilatie	882.706	0
Nog te betalen vakantiegeld	735.815	648.512
Nog te betalen bindingstoelage	77.693	0
Gemeente subsidie Suvis	192.085	0
Gemeente huisvesting	0	40.487
Vooruitontvangen bedragen	3.886	29.334
Schuld wachtgelders	0	112
Overige	37.678	42.148
	<u>2.251.769</u>	<u>1.039.450</u>

Wonderwijs, Elst

Model G Specificatie posten OCW

G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule

(Regeling ROS art. 13, lid 2 sub a)

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Prestatie afgerond?	
	Kenmerk	datum			Ja (aankruisen wat van toepassing is)	Nee
Sub Studieverlof	1166280-1	aug-21	12.093	12.093	☒	☐
Sub Studieverlof	1166280-1	aug-21	12.093	12.093	☒	☐
Zij-instroom	1097350-1	nov-20	20.000	20.000	☒	☐
Zij-instroom	1253416-1	mei-22	20.000	20.000	☐	☒
Zij-instroom	1263534-1	jul-22	20.000	20.000	☐	☒
Inhaal- en onderst. sub.	IOP2-41530-PO	okt-20	177.300	177.300	☒	☐
Inhaal- en onderst. sub.	IOP4-41530-PO	jun-21	36.000	36.000	☒	☐
Impuls en innovatie	IIB21261	dec-21	82.260	82.260	☐	☒
Sub. VBV	VBV22-PO-2050	nov-22	177.785	177.785	☐	☒
totaal			557.531	557.531		

G2 Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule

(Regeling ROS art. 13 lid 2 sub b)

G2.A Aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Totale lasten Te verrekenen ultimo verslagjaar	
	Kenmerk	datum			EUR	EUR
totaal			0	0	0	0

G2.B Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag toewijzing	Saldo 01-01 2022	Ontvangen in verslagjaar	Lasten in verslagjaar	Totale lasten 31-12-2021	Saldo nog te besteden ultimo verslagjaar
	Kenmerk	datum						
Maatwerk. Vent.	VENT-B-220020	dec-22	236.142	0	236.142	0	0	236.142
Maatwerk. Vent.	VENT-B-220021	dec-22	281.625	0	281.625	0	0	281.625
Maatwerk. Vent.	VENT-B-220023	dec-22	153.643	0	153.643	0	0	153.643
Maatwerk. Vent.	VENT-B-220025	dec-22	211.296	0	211.296	0	0	211.296
totaal			882.706	0	882.706	0	0	882.706

Wonderwijs, Elst**B6 Niet uit de balans blijkende verplichtingen**

<i>Schoonmaak</i>		
Crediteur	Looptijd	Bedrag per jaar
Aalbers	1-4-2020 t/m 31-3-2023	€ 210,120 excl btw

<i>Lease</i>		
Crediteur	Looptijd	Bedrag per maand
Ricoh	1-8-2018 t/m 31-7-2023	2656,79 excl btw

B6 TOELICHTING BEHORENDE TOT DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2022

Baten

	Realisatie 2022 €	Begroting 2022 €	Realisatie 2021 €
8(Rijks)bijdragen			
Vergoeding Lumpsum	16.904.634	14.846.169	15.092.855
Rijk, correctie betaalritme PO	-1.173.294	-1.057.734	0
Vergoeding Materiële Instandhouding	2.993.184	2.992.202	2.973.219
Vergoeding PAB	3.450.019	2.870.808	2.668.391
Middelen vermindering werkdruk	982.866	972.044	953.881
Bijzondere bekostiging samenvoeging	142.157	125.251	260.236
NPO gelden	2.385.403	2.353.447	1.120.023
Overige bekostiging	617.842	411.199	1.416.689
Doorbetalen Rijksbijdragen SWV	343.984	425.644	473.520
	<u>26.646.794</u>	<u>23.939.031</u>	<u>24.958.814</u>

9 Overige overheidsbijdragen en subsidies

Gemeente: vergoeding ID-banen	0	0	2.604
Gemeente: vergoeding schoolbegeleiding	30.593	30.787	30.787
Gemeente: overige vergoedingen	25.000	18.400	3.553
	<u>55.593</u>	<u>49.187</u>	<u>36.944</u>

10 Overige baten

Verhuur onroerende zaken	93.622	99.296	75.991
Baten schoolfonds	22.453	11.350	25.013
Baten overblijven	65.430	54.800	51.136
Baten cluster 1 en 2	5.000	4.252	5.875
Samenwerkingsverband	31.493	18.500	229.636
Vergoeding detachering personeel	256.669	384.436	251.970
Overdracht van bestuur	0	2.083	0
Overige personele baten	90.537	76.400	53.553
Transitievergoeding	36.955	0	170.047
Overige baten	46.455	9.619	42.672
Diverse projecten	2.270	0	0
	<u>650.883</u>	<u>660.736</u>	<u>905.893</u>

Lasten

11 Personele lasten

Lonen en salarissen	16.573.388	19.596.017	14.780.393
Sociale lasten	2.346.787	0	2.216.189
Premie PF	220.471	0	412.537
Premie VF	7.456	0	6.651
Pensioenlasten	2.403.875	0	2.446.691
Overige personele lasten	1.167.942	1.897.335	955.611
Uitkeringen (-/-)	-303.479	-240.000	-271.341
	<u>22.416.439</u>	<u>21.253.352</u>	<u>20.546.731</u>

Wonderwijs, Elst

	Realisatie 2022 €	Begroting 2022 €	Realisatie 2021 €
Lonen en salarissen			
Salariskosten bestuurder	258.025	250.882	261.435
Salariskosten directie	1.297.501	1.156.728	1.201.024
Salariskosten OP	15.828.102	14.226.593	13.488.249
Salariskosten OOP	1.493.316	1.430.035	1.491.096
Salariskosten t.l.v. vervangingsfonds	0	0	91
Salariskosten vervanging eigen rekening	84.967	37.700	52.124
Vervanging eigenrisicodragers	189.083	19.631	647.561
Salariskosten Passend Onderwijs	69.101	28.352	189.290
Werkkosten via PSA	79.678	0	88.851
Salariskosten detachering	177.347	381.123	180.625
Opname onbetaald verlof	-3.973	0	5.367
Salariskosten ZW gerelateerde kosten	122.311	6.365	161.455
Sal. kn. opleiden in de school	65.049	0	57.784
Sal.kn. subsidie studieverlof	0	0	3.002
Sal. kn. prestatiebox	0	0	594.987
Sal. kn Nationaal Programma Ondewijs	1.436.068	1.677.414	610.669
Sal. kst overige bekostiging	79.842	0	428.466
Inhouding via salaris	560	0	0
Salariskosten ouderschapsverlof	172.671	226.894	224.964
Salariskosten gemeente	0	0	1.073
Correctie sociale lasten	-2.346.787	0	-2.216.189
Correctie premie PF	-220.471	0	-412.537
Correctie premie VF	-7.456	0	-6.651
Correctie pensioenen	-2.403.875	0	-2.446.691
Salariskosten seniorenregeling	115.921	142.541	149.714
Salariskosten overblijven	67.106	9.758	9.881
Salariskosten t.l.v. projecten	7.817	0	7.515
Onkostenvergoeding via salaris	11.484	2.000	7.235
	<u>16.573.388</u>	<u>19.596.017</u>	<u>14.780.393</u>
Sociale lasten			
Sociale lasten	2.346.787	0	2.216.189
	<u>2.346.787</u>	<u>0</u>	<u>2.216.189</u>
Premie PF			
premie PF	220.471	0	412.537
	<u>220.471</u>	<u>0</u>	<u>412.537</u>
Premie VF			
Premie VF	7.456	0	6.651
	<u>7.456</u>	<u>0</u>	<u>6.651</u>
Pensioenlasten			
Pensioenlasten	2.403.875	0	2.446.691
	<u>2.403.875</u>	<u>0</u>	<u>2.446.691</u>

Wonderwijs, Elst

	Realisatie 2022 €	Begroting 2022 €	Realisatie 2021 €
Overige personele lasten			
Nascholing	302.515	502.143	241.501
Scholing NPO	0	0	6.669
Kosten schoolbegeleiding	10.981	28.279	8.360
Kosten Arbo	91.193	94.000	31.322
Dotatie voorziening D.I.	7.617	60.000	17.870
Onttrekking voorziening D.I.	-18.279	0	-19.685
Vrijval voorziening D.I.	-27.861	0	0
Vergoedingen RVT	66.119	50.700	58.144
Dotatie voorziening jubilea	26.272	16.550	46.370
Werkkosten via FA	101.606	87.650	80.291
Dotatie wachtgelders	0	10.000	0
Vrijval voorziening wachtgelders	-2.356	0	0
Dotatie voorz. langdurige zieken	26.571	0	0
Vrijval voorziening langdurige zieken	0	0	-73.213
Personele kosten projecten SWV	0	0	477
Overige personeelskosten	82.642	367.615	94.630
Wachtgelders niet vergoed PF	0	0	3.920
Personele kosten rugzakleerling	13.579	0	64.589
Personele kosten contractbasis	407.661	386.236	357.398
Kosten NPO opleiding	28.716	0	0
Kosten NPO externe inhuur	50.965	279.162	36.967
Kosten werkdrukvermind.:professionalisng	0	15.000	0
	<u>1.167.942</u>	<u>1.897.335</u>	<u>955.611</u>
Uitkeringen (-/-)			
Uitkeringen (-/-)	-303.479	-240.000	-271.341
	<u>-303.479</u>	<u>-240.000</u>	<u>-271.341</u>

Wonderwijs, Elst

Personeelsbezetting

	2022	2021
	Aantal FTE's	Aantal FTE's
DIR	13,34	14,15
OP	219,83	221,93
OOP	46,69	44,48
	<u>279,86</u>	<u>280,56</u>

	Realisatie 2022 €	Begroting 2022 €	Realisatie 2021 €
12 Afschrijvingen			
Gebouwen en terreinen	34.992	66.360	34.867
Technische zaken	59.569	0	49.224
Leermiddelen	79.280	94.866	88.561
Meubilair	121.867	144.593	116.192
ICT	318.963	279.906	286.425
Overige mat.vaste activa	10.742	59.246	3.724
Inventaris en apparatuur	1.145	1.300	925
Boekverlies desinvesteringen	0	0	47.391
	<u>626.559</u>	<u>646.271</u>	<u>627.309</u>

13 Huisvestingslasten			
Huur huisvesting/terrein	36.434	31.900	47.540
Dotatie onderhoudsvoorziening	362.822	477.317	385.250
Onderhoud gebouw/installaties	110.521	126.500	149.392
Energie en water	211.811	246.725	210.937
Schoonmaakkosten	312.622	326.900	314.247
Heffingen	34.830	33.900	32.178
Tuinonderhoud	20.712	11.500	15.000
Bewaking en beveiliging	8.020	9.000	4.602
Onderhoudsbeheer	5.185	11.500	5.081
Overige huisvestingslasten	585.604	570.529	580.287
	<u>1.688.561</u>	<u>1.845.771</u>	<u>1.744.513</u>

14 Overige instellingslasten

<i>Administratie- en beheerslasten</i>			
Administratie en beheer	244.570	255.000	239.932
Reis- en verblijfkosten	1.333	350	209
Accountantskosten	29.173	26.000	26.777
Telefoonkosten	54.348	50.800	53.364
Overige administratie- en beheer	32.837	52.950	53.269
	<u>362.261</u>	<u>385.100</u>	<u>373.553</u>

<i>Inventaris en apparatuur</i>			
Onderhoud vervanging meubilair	38.636	15.750	33.114
	<u>38.636</u>	<u>15.750</u>	<u>33.114</u>

Wonderwijs, Elst

	Realisatie 2022 €	Begroting 2022 €	Realisatie 2021 €
<i>Overige</i>			
Representatiekosten	7.935	3.150	3.604
Contributies	64.240	61.500	51.869
Deskundige advies/ juridische Ondersteuning	19.417	10.000	8.050
Excursies / werkweek / sport	30.556	10.950	16.746
Buitenschoolse activiteiten	13.633	12.200	12.387
Medezeggenschap	6.532	20.350	6.763
Aansluiting radio / TV	10.361	2.218	9.642
Verzekeringen	14.809	25.500	17.781
Portikosten / drukwerk	2.567	3.030	3.823
PR	9.183	17.700	20.440
Kantinekosten	46.516	36.082	28.383
Kosten muziekimpuls	3.443	47.140	4.727
Kosten CMK	1.525	0	0
Culturele vorming	33.000	25.470	27.376
Schooltest / onderzoek / begeleiding	14.006	15.572	16.550
Overige gemeente	2.990	0	401
Projecten	48.059	90.000	0
Lasten subs. Zij-instroom	1.335	0	7.178
Lasten subs.Inhaal- onderst.progr.20-21M	12.600	0	76.545
Materiële lasten project SWV	2.994	0	1.058
Uitgaven prestatiebox	0	0	10.317
Lasten overige subsidies	21.577	0	49.456
Lasten schoolfonds	26.315	25.675	22.602
Lasten overblijven	18.354	8.875	11.231
Materiële kosten NPO	23.556	167.014	30.030
Bijdrage in exploitatie scholen	0	81.000	0
Kosten werkdrukvermindering: materieel	45.203	72.287	25.893
Overige uitgaven	26.049	46.414	14.420
	506.755	782.127	477.275
<i>Leermiddelen (PO)</i>			
Onderwijsleerpakket	468.618	313.700	335.320
Informatietechnologie	481.267	433.050	532.864
Kopieerkosten	202.254	107.700	119.043
	1.152.139	854.450	987.226
Totaal Overige instellingslasten	2.059.791	2.037.427	1.871.167

Wonderwijs, Elst

	Realisatie 2022 €	Begroting 2022 €	Realisatie 2021 €
Financiële baten en lasten			
15 Financiële baten			
Rentebaten	39.163	0	0
	39.163	0	0
16 Financiële lasten			
Overige financiële lasten	5.941	6.200	11.290
	5.941	6.200	11.290
Totaal financiële baten en lasten	33.222	-6.200	-11.290
Specificatie honorarium			

	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
Specificatie honorarium			
Onderzoek jaarrekening	29.173	20.000	26.777
Andere controleopdrachten	0	0	0
Fiscale adviezen	0	0	0
Andere niet-controle-diensten	0	0	0
Totaal accountantslasten	29.173	20.000	26.777

B8 Overzicht verbonden partijen

Model E Verbonden partijen

Naam	Juridische Vorm 2022	Statutaire zetel	Code activiteiten	Eigen		Resultaat Art. 2:403		Deelname Consolidatie	
				Vermogen		jaar 2022 BW			
				31-12-2022					
				EUR		EUR	Ja/Nee	%	Ja/Nee
SWW PassendWijs	stichting	Arnhem	4	NB		NB	nee	0	nee

Code activiteiten: 1. contractonderwijs, 2. contractonderzoek, 3. onroerende zaken, 4. overige

Art. 2:403 BW: Nee invullen, tenzij SWW als rechtspersoon behoort tot een groep.

WNT-verantwoording 2022

De WNT is van toepassing op de Stichting Wonderwijs

Het voor Stichting Wonderwijs toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2022: € 154.000 WNT klasse C.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Bezoldiging topfunctionarissen

Gegevens 2022 bedragen x € 1	H.J. van Schilt	Y.H.M. Smits	Y.H.M. Smits
Functiegegevens	voorz. CvB	lid coll. V. best	Dir. bedrijfsvoering
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01-31/12	01/01-31/7	01/08-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	0,60	0,60
Dienstbetrekking	j	j	j
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	€ 126.140	€ 43.255	€ 29.582
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 22.011	€ 7.684	€ 5.489
<i>Subtotaal</i>	€ 148.151	€ 50.939	€ 35.071
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 154.000	€ 53.668	€ 38.732
-/- onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag	€ 0	€ 0	€ 0
Bezoldiging	€ 148.151	€ 50.939	€ 35.071
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2021 bedragen x € 1	H.J. van Schilt	Y.H.M. Smits	Y.H.M. Smits
Functiegegevens	Bestuurder	lid coll. V. best	lid coll. V. best
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	0,67	0,00
Dienstbetrekking	N.v.t.	j	j
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	€ 113.365	€ 76.482	€ 0
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 21.654	€ 14.384	€ 0
<i>Subtotaal</i>	€ 135.019	€ 90.866	€ 0
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 149.000	€ 99.830	€ 0
Bezoldiging	€ 135.019	€ 90.866	€ 0

Wonderwijs, Elst

Gegevens 2022

Bedragen x € 1	G.W.M. Dagers	A.E. Tumelaire	J. v Koppenhagen D.C. van Eeten	M. Taanman	D.L. Sim - Zecha
Funcțiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Vice voorzitter	Lid
Aanvang en einde functie vervulling in 2022	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/05	01/01-31/12	01/01-31/12
Bezoldiging	€ 16.168	€ 10.780	€ 4.491	€ 13.475	€ 1.624
Bezoldiging	€ 23.100	€ 15.400	€ 6.371	€ 15.400	€ 2.321
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 16.168	€ 10.780	€ 4.491	€ 13.475	€ 1.624

Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan

N.v.t.

N.v.t.

N.v.t.

N.v.t.

N.v.t.

N.v.t.

N.v.t.

N.v.t.

N.v.t.

N.v.t.

Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling

N.v.t.

N.v.t.

N.v.t.

N.v.t.

N.v.t.

N.v.t.

N.v.t.

N.v.t.

N.v.t.

N.v.t.

Gegevens 2021

Bedragen x € 1	G.W.M. Dagers	A.E. Tumelaire	J. v Koppenhagen D.C. van Eeten	M. Taanman	D.L. Sim - Zecha
Funcțiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde dienstvervulling in 2021	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	29/03-31/12
Bezoldiging	€ 15.645	€ 10.430	€ 10.010	€ 13.038	€ 7.944
Bezoldiging	€ 22.350	€ 14.900	€ 14.900	€ 14.900	€ 11.348
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde toefunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2022 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Wonderwijs, Elst

B10 GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er is geen sprake van gebeurtenissen na balansdatum

Wonderwijs, Elst

B11 gegevens over de rechtspersoon

Algemene gegevens

Bestuursnummer	41530
Naam instelling	Stichting Wonderwijs
Rechtsvorm	Stichting
Zetel rechtspersoon	Overbetuwe en Lingewaard
KvK nummer	09152075
Adres	Hoenderik 9
Postcode	6662 VM
Plaats	Elst
Telefoon	0481-350003
E-mailadres	info@wonderwijs.nl
Website	www.wonderwijs.nl
Contactpersoon	Mevr. H.J. van Schilt
Telefoon	0481-350003

B12 Formulier goedkeuring jaarrekening

Vastgesteld door het CvB te Elst op 12 juni 2023

H.J. van Schilt
College van Bestuur

.....

Goedgekeurd op 19 juni 2023 door het toezichthoudend orgaan

D.C. van Eeten
Voorzitter Raad van Toezicht

.....

K. Blom
Lid Raad van Toezicht

.....

A.E. Tumelaire
Vicevoorzitter Raad van Toezicht

.....

M. Taanman
Lid Raad van Toezicht

.....

D.L. Sim Zecha
Lid Raad van Toezicht

.....

C1 STATUTAIRE REGELING OMTRENT BESTEMMING VAN HET RESULTAAT

De instelling heeft in haar statuten geen bepalingen opgenomen omtrent de verdeling van het resultaat. Er is dus geen statutaire regeling resultaatbestemming.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan de raad van toezicht van Stichting Wonderwijs

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van Stichting Wonderwijs te Elst gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Wonderwijs op 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2022 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2022;
2. de staat van baten en lasten over 2022; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Wonderwijs zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2022 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- bestuursverslag;
- overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en op grond van de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het college van bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022.

In dit kader is het college van bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het college van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het college van bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het college van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's:
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude;
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn;
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Arnhem, 19 juni 2023
Flynth Audit B.V.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

R.J.

 Digitaal ondertekend door Ralf Janssen

drs. R.M. Janssen RA